

Byla jsem pečovatelkou v Anglii

Jana Hubinková

Zářijové paprsky oslňovaly prostor zasedací místnosti a prohřivaly napjaté ovzduší. Nervózní účastníci proráželi zdoluhavé čekání hlasitým mluvením a smíchem. Překvapeně jsem pozorovala, kolik mladíků má zájem pracovat jako pečovatel v domově důchodců. Některé jsem si nedovedla představit ani při jednoduchém stlaní postele, natož pak při mytí a převlékání nemohoucích stařečků. Něha a starostlivost, které se mi k této profesi asociují, se mi za žádnou cenu nedařily skloubit se suverénním chováním.

Jiřina si sedla vedle mě. Štíhlá atraktivní blondýnka, věk jsem odhadla mezi 35 a 40. Bylo jí 45. Velmi udržovaný zevnějšek kazilo zadržávání v hlase. Neúspěšně se snažila spolknout trému. Na svůj věk byla příliš nesmělá a naivní. Možná právě to ji omlazovalo.

“Napište svá jména na tento papír,” řekla mladá asistentka pražské poradenské agentury a položila před nás arch bílého papíru s předtištěným pořadníkem od 1 do 20.

Já jsem ukořistila 6, Jiřina 18.

“Pokud se tam dostaneme, zavoláme si a pojedeme spolu.” Jiřina vytáhla svůj mobilní telefon, aby si uložila moje číslo.

“Tak jo!” Zahřál mě nečekaný návrh. Vždycky jsem měla štěstí na lidi, přitahovala jsem je jako magnet. (Teprve později mi došlo, že to, co nás k sobě přitáhlo, byla stejnorodá citová bolest, kterou jsme aktuálně prožívaly a která se taky stala příčinou hledání práce v zahraničí.)

Do místnosti napochodovali čtyři reprezentanti anglické zdravotnické společnosti: dvě zavalité Angličanky středního věku, postarší mohutný Angličan a mladý štíhlý Srílančan. Po vřelém úvodu nasadili vážné výrazy a spustili na téma „Jak si mýt ruce“.

V desetiminutovém slotu o mýdlech, pouštění vody z vodovodního kohoutku a v technice pečlivého drhnutí jednotlivých prstů na rukou, jsem marně hledala hlubší pointu. Přičetla jsem to svým mezerám v angličtině.

Nechápavé pohledy ostatních prolomila Jiřina o krátké přestávce: “Prosím vás, kdo tomu rozuměl? To bylo fakt jen o tom, jak si mýt ruce?”

Zatímco ostatní rozvíjeli sarkastickou diskusi o anglické zázračné metodě, jak se zbavit špíny, po očku jsem sledovala novou kamarádku.

Jednoduché ale vkusné oblečení bylo vybíráno ve značkových prodejnách. Dominující hnědá barva prozrazovala, jak moc se její nositelka musela přemáhat, aby se prokousala až sem. Hrané nadšení mě trochu dráždilo a na chvíli jsem o ní zapochybovala.

Další promítání nás mělo namotivovat k určené práci. Patnáctiminutový dokument se odehrával v pohádkovém zařízení. Šťastné babičky, veselí dědečkové, usměvavý personál. Život v pečovatelském domě? Zažijete ráj na sklonku života!

Preslazený čaj chutnal báječně a já se najednou ocitla ve spárech posedlosti ty přijímací pohovory úspěšně zdotat.

O měsíc později

Vestibul letiště Stansted naprosto neodpovídal mým představám. Monumentální foyer s barevnými obchůdky, kavárničkami a luxusními odpočívacími kouty v mé hlavě narazilo na přelidněnou nádražní halu. Jak asi bude vypadat moje budoucí pracoviště?

Za bílou páskou, vymežující prostor pro příchozí pasažéry, jsme marně hledaly najatého taxikáře s transparentem popsaným našimi jmény. Zmatek v našich hlavách a strach, že nezvládneme ani tak primitivní úkol, jako je vyhledat jasně označeného řidiče a dojet na místo, explodoval.

“Tak a co teď?” dozníval Jiřinin smích. Slzy jí začaly rozpouštět pečlivý *make-up*.

“Třeba na nás zapomněli,” vyslovila jsem nejhorší možnou variantu.

“Možná čeká jinde.” Jiřina nepřímou navrhla prozkoumat další možné čekací prostory letiště.

Na konci chaotického pobíhání mezi halou, parkovištěm a zastávkami autobusů si Jiřina všimla letištních informací. Sotva dozněla několikrát opakovaná výzva, vynořil se starší muž s velkým papírovým obdélníkem nesoucí Jiřininu příjmení bez diakritických znamének.

Každý kilometr plynule odmazával poslední chvilky naší svobody. S taxikářem jsme vytvářely umělou konverzaci. Obdivovaly jsme se upravené krajině kolem dálnice, měly jsme pocit, že dýcháme čistější vzduch a že obloha nabyla mnohem azurovějšiho zbarvení. V našich hrudnících zatím sprintoval vystrašený budík.

Po hodině a půl jsme projeli tmavě zelenou branou. Nešlo si nevšimnout obrovské bílé cedule s modrým nápisem *Golden Home*. V krátkém úseku mezi vjezdem a administrativní budovou jsme si pozorně prohlížely nízké podlouhlé budovy.

Taxikář zastavil, pomohl nám vyložit zavazadla, popřál nám mnoho štěstí a odjel.

Světle hnědé domečky lemované pěkně udržovanými trávničky v nás evokovaly ideál příjemně stráveného podzimu života. Předposlední říjnový den tancoval v melírech listnatých stromů a polední slunce se marně snažilo prohřát intenzivně chladný vzduch. Vydařený den Jiřina označila jako šťastné znamení v novém začátku.

“Hurá do boje!” popohnala jsem sebe i Jiřinu do administrativní budovy, *adminu*.

“Hurá do boje!” zopakovala Jiřina s typickým širokým úsměvem, kterým maskovala hrozící nervový kolaps.

V prostorné červenohnědé místnosti jsme pozdravily jedinou administrativní pracovníci. Nezvyklé ticho v celém objektu nás znepokojovalo.

“My jsme sem přijely pracovat,” zahájila Jiřina rozhovor a sedla si do křesílka naproti africké sekretářce.

“Šéfová tu dnes není,” odpověděla korpulentní pracovnice, zběžně si nás prohlédla a vykřesala křečovitý úsměv. “Je na školení. Zatím se ubytujte v hostinském pokoji v prvním patře.” Vytáhla ze šuplíku starodávný klíč a podala ho Jiřině.

Barbara luxovala schody potažené červeným kobercem. Když jsme nesměle nakročily vzhůru, vypnula vysavač a vřele se na nás obrátila: “Vítejte v *Golden Home*! Jak se máte? Jste v pořádku?” Vytáhla šňůru ze zásuvky, provizorně ji namotala na rukojeť vysavače a se slovy: “Pojďte se mnou, zavedu vás do pokoje,” postavila přístroj do rohu chodbičky v prvním patře.

Ještě než jsme odemkly tmavě hnědé kožené dveře, dozvěděly jsme se, že tato 23-letá Polka přerušila magisterské studium na Jagellonské Univerzitě, aby tady jako uklízečka zdokonalila angličtinu a vydělala peníze. Svým chováním prozrazovala sebejistotu a vysoké ambice.

Hostinský pokoj připomínal hotelové apartmá ze starých anglických románů. Celému prostoru dominovaly dvě bytelné postele. Běžová kytičkovaná tapeta, těžké vínově červené závěsy a tmavě hnědý koberec barevně ohřívaly už tak přetopenou místnost.

Pokojový lustr se rozsvěcoval dlouhým provázkem, který visel ze stropu nad postelemi. Bílé shrnovací dveře oddělovaly obývací část od sociálního zařízení. Záchod a velikou vanu jsme měly pouze pro sebe.

Zatímco jsme si prohlížely úzkou vestavěnou skříň se třemi dřevěnými ramínky, malý psací stůl v rohu u okna, staré nefunkční rádio na nočním stolku mezi postelemi, červený

plastikový odpadkový koš, kytičkované povlečení, deky, peřiny a polštáře, Barbara nás zásobovala informacemi, které nám měly usnadnit počáteční adaptaci. Za našimi přiblblými výrazy se zmenšovalo už tak scvrklé sebevědomí.

Tak a je to tady. Už pár minut mi bylo jasné, že to bude mnohem horší, než jsem si představovala. Pocity, na které jsem se intenzivně připravovala ve svých meditacích, se zákeřně vynořily do nepříjemných tělesných reakcí.

Barbara pochopila otazníky ve dvou párech unavených očí a nabídla se, že zavolá pečovatele ze Slovenska.

28-letý Peter mi připomněl ony sebevědomé chlapce na pohovorech. Na vysoké štíhlé postavě plandala bílá tunika a ležérní způsob chůze vytvářel dojem, že už se vyzná.

“Ahojte baby! Jak jste se sem proboha dostaly? Vždyť vy vůbec neumíte anglicky!” Příímý zásah. Zbylé kapky sebevědomí se vpily do umělých vláken staré podlahové krytiny.

Místo očekávaných informací, jsme pak obdržely exklusivní rozhovor s nejlepším pracovníkem roku. Peter nám podal seznam sester a pečovatelek, které ho zbožňovaly. Vyjmenoval počet jídel, které dostával navíc díky svému šarmu. Pochlubil se, jak mu v prádelně perou i civilní oblečení, Barbara mu nabídla úklid v jeho pronájmu a Vanessa by si ho nejradši nastěhovala k sobě do ložnice.

“Já už na vás nemám čas! Musím jít pracovat!” utnul autointerview a odplandal do *Blue House*.

“To je ale blbec,” ulevila si Jiřina, jen co za ním klaply dveře.

“Co bys čekala od Slováka?” vybavila jsem si svůj nepovedený vztah s příslušníkem stejné národnosti.

V 9 hodin ráno jsme se už zase přešlapovaly v *adminu*. Rozvlácnou černošku vystřídala sympatická Indka. Jen co nás uviděla, vyskočila z pojízdné židle a se slovy: “Zatím se posaďte támhle, jdu pro šéfovou,” zmizela za roh.

Vanessa byla 35-letá atraktivní Indka drobné štíhlé postavy. Pečlivý *make-up*, moderně střižené černé vlasy a ostře červené elastické šaty prozrazovaly, jak moc si zakládá na svém zevnějšku.

“Vítám vás v *Golden Home*!” Podala nám ruku a posadila se naproti. Pak se střídavě obracela na mě a na Jiřinu a střílela po nás otřepané otázky, které jsme za měsíc připrav

neustále někomu odpovídaly. Falešný dojem, který se odrážel v jejím úsměvu, jsme neudržely nadlouho.

Konkrétní otázky, týkající se uzavření pracovní smlouvy, ucpaly naše hrdla. Úpěnlivá snaha zachytit anglická slovíčka a přeložit jejich význam nás vykrojila z hovoru. Vanessin výraz zkameněl. Všechny jsme mlčky hledaly východisko.

Z trapného ticha nás vysvobodil 40-letý muž, který vtrhnul do *adminu*. Jeho rozčílenost se rozlila do prostoru. Mohutné tělo nemotorně usadil před vykulenou Indku.

Všechny tři jsme zíraly na profil červeného zlostí zkřiveného obličejce a poslouchaly dobře artikulovanou angličtinu s východoevropským přízvukem. V ruce držel bílý papír a vytrvale ho propichoval ukazovákem. Renu se tiše usmívala a čekala, až se nový pečovatel vyřve. Poté mu třemi krátkými větami vysvětlila omyl. Trapné omlouvání usekla Vanessa. Požádala ho, aby se nás ujal a vše nám vysvětlil. Před odchodem zdůraznila, že máme znovu přijít ve 13:00.

Mirovo nadšení z toho, že zde potkal skorokrajanky, burácelo jako slavnostní ohňostroj. Objímání, líbání, hlazení nebralo konce.

První dojem z dramatického výstupu a dotvořený jeho zevnějškem: šedé tesilové kalhoty, brčálově zelená větrovka, narezlý knír a laciná pánská voňavka, byl omluven.

“Prosím tě, můžeš nám nějak pomoci?” Jiřina se jen na okamžik odtáhla z láskyplné náruče. Její tělo prožívalo blahodárný šok z blízkého kontaktu. Pro pocit domova musela odjet za hranice.

“Samozřejmě!” Rozněžnělý hromotluk přešl na racionální polovinu mozku. “Já teď nemám čas, ale můžeme se domluvit na jindy. Vy teď bydlíte nahoře, tak se můžu zastavit kdykoli.”

Odpoledne jsme opět seděly na purpurové sedačce. Spolu s Vanessou se vynořil drobný štíhlý Ind. Věk 35 let. K jeho bílé košili se dvěma řadami zlatých knoflíčků vepředu chyběla jen vysoká bílá čepice a velká dřevěná vařečka.

“Tohle je Vinnie, manažer *Red House*. On si vás teď vezme s sebou a ukáže vám, jak se tady pracuje. Renu, přines jim, prosím, uniformy.”

Red House byl jeden ze čtyř domečků, které vytvářely *Golden Home*. Dominantou budovy byla prostorná společenská místnost, *lounge*, propojená s jídelnou pro rezidenty.

K *lounge* byla připojena malá kuchyňka k přípravě jídla. Prosklený *ofis*, kancelář manažera jednotky, byl situován v rohu *lounge* a dával výborný přehled o všem, co se kolem dělo.

Každý přízemní domeček byl postaven do tvaru otevřeného čtverce. Po stranách úzkých chodeb bylo rozeseto 30 pokojů, v zadních částech byly situovány sprchy, záchody, sklady a odpadní místnost, *sluice*.

“Jano, chceš krmit?” vnutil mi talíř s rozmačkaným obědem zdravotní bratr, kterého mi právě Vinnie představil.

“Ano! Samozřejmě!” odpověděla jsem s hraným nadšením.

V jídelní části společenské místnosti bylo narváno jako ve vyhlášené restauraci. Kolem čtyř samostatně stojících čtvercových stolků si oběd s plným zaujetím vychutnávalo deset rezidentů. Skvrny na béžových ubrusech hrály všemi barvami a podávaly nelítostný důkaz o uvadajícím psychickém a fyzickém zdraví staroušků. Tato skupina patřila k těm nejschopnějším.

Druhá skupina rezidentů bezmocně seděla ve vysokých modrých křeslech po obvodu *lounge* a byla krmena zdravotnickým personálem. Shrbená těla zakrývaly velké papírové bryndáky.

Třetí skupinou byli ležáci, kterým bylo jídlo donášeno do pokoje. Tam zmizela Jiřina s indickou sestrou.

“Jano, mohla bys ve čtvrtek nastoupit na noční službu?” Vinnie nemohl čekat další tři týdny na můj anglický výpis z rejstříku trestů. Přemluvil Vanessu a ta s přimhouřenýma očima souhlasila.

“Ano, samozřejmě!” pokračovalo hrané nadšení. Byla jsem zaskočena tak rychlým spádem událostí, ale naštěstí ne natolik, abych okamžitě neukořistila podle Mira nejlepší dům. Chudák Jiřina půjde do *Blue House*.

Povinná školení o bezpečnosti práce, požární ochraně a zásadách manipulace s rezidenty jsme si rychle odbyly v následujících dnech. Výuka byla prováděna jednoduchou a názornou technikou a díry v jazykových znalostech byly vyplněny selským rozumem.

Jiřinin první pracovní den

Přesně v 8:00 stála Jiřina v rohu *ofisu* a úpěnlivě zachycovala předávání služby, *handover*. Přestože se schovávala za dvě útlé anglické pečovatelky a mohutného černocho, Geraldine ji ostentativně pozorovala jako mimozemšťana. Byly přibližně stejného věku. Oblouhlá Geraldine však vypadala v kontrastu s novou pečovatelkou jako její teta.

“Jiřino, ty tady ještě zůstaň,” hodila k ní Geraldine. Denní služba se trousila za svými úkoly, rezidenti poklepávali lžícemi do prostřených stolů, začínala snídaně.

“Tak tě vítám v *Blue House*. Doufám, že se ti tady bude líbit.” Geraldiny oči mžikem projely o číslo větší uniformu na Jiřinině tenké postavě. Přísný výraz zatvrdnul v kulaté tváři.

“Já také doufám,” vysoukala Jiřina.

“Dnes budeš pracovat s Peterem. On tě zaučí.” Vykoukla z *ofisu* a křikla: “Petere, pojd’ sem!” Jiřina tiše zavýskla.

Po snídani, během které Jiřina přepečlivě nakrmila jednoho dědečka (Peter jich nasýtil pět), obdrželi seznam osmi jmen.

“Tak se dívej.” Peter za sebou zavřel dveře pokoje, aby mohl vysvětlovat ve slovenštině. V celém objektu bylo zakázáno mluvit jinak než anglicky.

Osmdesátiletá stařenka ležela na nízké posteli a usmívala se. Oranžovou peřinu, kterou byla zahalena ke krku, hýzdily fleky od černého čaje a míchaných vajec.

“Nejprve nachystáš oblečení.” Začal si nasazovat bílé latexové rukavice a modrou igelitovou zástěru, které odebral ze skladu a napěchoval je do kapes tuniky už na chodbě. Jiřina vše kopírovala. Poté otevřel úzkou bílou skříň vedle umyvadla a na její dvířka rychle přehazoval kusy denního oděvu: modrou blůzku, fialový svetr, tmavomodré kalhoty.

“Spodní prádlo, ponožky, boty, papuče, pleny, papírové role, sáčky.” V rychlém tempu otvíral další úložné prostory a na kožené křeslo vyhazoval jednotlivé věci. Nakonec vytáhl žlutou plastickou krabici, kde byly ledabyle naházené hygienické potřeby.

Nikdo se nenamáhal otřít rozteklý krém z hřebínků a z kartáčků na zuby. Zrezivělé sponky by už dávno mohly odpočívat v odpadcích, starý holící strojek stařenka nikdy nepoužila a úplně nová pemza byla obalená do tělového pudru. Vlasy, které pravidelně zůstávaly na jediném používaném hřebínku, byly na všem, na co se daly nalepit. Peter položil zarostlý hřeben a konvalinkový parfém na umyvadlo. Jiřina zkřivila obličej zhnusením, ale nic neřekla.

Jednorázové utěrky, které polil tekutým kokosovým mýdlem a namočil v teplé vodě, představovaly rychlou ranní očistu.

Když křehkou babičku svlékali z útlé flanelové noční košile, začala se v Peterovi vařit krev. Jiřina v přemrštěné snaze podat nejlepší výkon, umrtvovala jeho zajeté způsoby.

“Promiňte, promiňte!” omlouvala se Jiřina, když zakopla o stařenčinu bosou nohu. Babička tiše zasténala.

“Máš štěstí, že je dementní, jinak by si stěžovala. To máš vidět v *Green House*, tam žalují pořád. Ještě, že jsem tady. Snad nebude mít modřinu, to by byl průšvih,” ledabyle prohodil. Jiřina nereagovala.

“Ale neboj, na to by se stejně přišlo až při večerním převlíkání. A za tu dobu se může stát věcí. Rezidenti často padají nebo se mezi sebou rvou. To si ještě užiješ,” dodal, aby se neběžela udat Geraldine. Pak ji požádal, aby si stoupla stranou a podávala nachystané věci. On zatím proměňoval urousanou stařenku na vkusně oblečenou starou dámu.

“Teď se musí ustlat postel a uklidit nepořádek,” řekl, nastavil staré dámě rámě a pyšně odkráčeli do *lounge*.

Jiřina několik minut bojovala s dvojnásobně širším přehozem než poskytovala úzká postel. Pot se jí mísil s vůní konvalinek.

“Sejdeme se na devítce,” bafnul vracející se Peter do škvíry přivřených dveří a zmizel.

Když pak Jiřina zmateně pobíhala v labyrintu dlouhých chodeb, Peter využil její nepřítomnosti a vyťukal SMS, kterou si celé ráno v duchu připravoval.

Nechtěl být příliš vtěrný, ale v úmyslu měl vyjádřit jasný záměr. Mladá Angličanka z prádelny žádného přítele neměla. Párkrát spolu mluvili. Peter z jejích vágních gest vyčetl zájem. Odeslal zprávu. Teď se bude těšit na odpověď. Zrovna přišla Jiřina. Leze mu na nervy. Je pomalá, nervózní a stará. A je to Češka, tu by stejně nechtěl.

Moje první noční

Záviděla jsem Jiřině. Zatímco ona poplave, já se ještě celých dvanáct hodin budu klepat u skokanského můstku. Pozorovala jsem ji z okna. Přes novou uniformu si přehodila černý kabát a rychle vyběhla ven. Ani se nezapla. Složenýma rukama si přidržovala zkřížený zimmník kolem těla. Objímala se před zimou i před strachem.

Hodiny začaly táhnout pytel mého čekání. Den jsem zahájila jako normálně. Ranní očista, snídaně a lehká rozcvička. Z vedlejší místnosti jsem přinesla pár bulvárních časopisů. Někdo má před sebou poslední minuty života a já je tady mrhám nad blbostma. Hodila jsem je pod postel. Zatáhla jsem závěsy a snažila se usnout. Po 40 minutách jsem si vyválela střepech v hlavě. Pustila jsem si vážnou hudbu ze svého laptopu. Nádherné tóny George Friedricha Händela pronikaly do staženého těla, ale ani jim se nepodařilo zklidnit rozbouřenou mysl. Lehla jsem si na postel, roztáhla jsem prsty a otevřenými dlaněmi směrem ke stropu jsem vizualizovala příjem vesmírné energie. Když jsem po půlhodině otevřela oči, objevila jsem tělo v lázni slunečních paprsků. Tohle musím dělat denně, ať ten rok konstruktivně využiji.

V 18 hodin jsem začala s přípravou. Sprcha, pomalé krémování avokádovým mlékem spojené s důkladnou masáží celého těla a reflexní stimulace na ploskách nohou měly zaručit hladký průběh premiéry. Čas se zrychlil do klusu.

Oblékla jsem si uniformu a nasadila mírný úsměv. Ukázkově vzpřímený postoj na posílení sebevědomí byl trochu nepřirozený, ale v té tmě to stejně nikdo neviděl.

Čtvrt hodiny před 20. hodinou jsem zvonila na dveře *Red House*. Odříkávala jsem Otčenáš. Stačilo jediné špatné slovo a rozpadla bych se na hromadu suchého klestí.

Otevřít přišla Maisy. Veselá, vláčná černoška. Věk 28 let. Ukázala mi šatnu, kam si mám odložit kabát a přezout boty.

Po celou dobu trnitého čekání mě nenapadlo, že bych mohla sloužit s Mirem. Funkce mozku se scvrkla do oblasti limbického systému (emoce a strach). A on tam byl! Vesele laškoval se sestrami. Jakmile mě uviděl, ještě víc roztáhnul ozubená ústa.

Handover proběhl za prosklenými dveřmi *ofisu*. Vinnie svižně referoval o všech rezidentech během celého dne. Párkrát se u některého zastavil podrobněji. Důležitost informací zdůraznil vykulením očí a stažením ústních koutků. Častěji však vyprávěl vtipné příhody. Gloria a Miro se hlasitě smáli. Já jsem nerozuměla ani slovo. Že šlo o naprosté voloviny, mi Miro dodatečně převyprávěl během noční služby.

Když se s námi Vinnie rozloučil, zatáhl mě Miro do kuchyňky.

“Teď jim začneme podávat čaj a chlebíčky,” řekl a začal napouštět ocelovou konvici horkou vodou. Pak do ní vhodil deset čajových pytlíčků a nasypal značné množství cukru.

“Jen ať si osladí život,” usmál se a požádal mě, ať mu podám z lednice mléko.

“Takhle se to dělat nesmí.” Přilil bílou tekutinu a vytvořil lahodně vypadající krémový nápoj.

“A jak se to tedy dělat má?” Rovnala jsem hrníčky na pojízdný plechový stolek.

“Do konvice horkou vodu, do misky cukr, zvlášť mléko, džus a dózy s kávou a čajovými sáčky. Měla bys chodit od jednoho k druhému, aby si sami vybrali.”

“Ale vždyť jsou dementní, většina z nich ani nemluví!”

“No, to já vím, to tady ví všichni, ale podle pravidel tady musíme hrát tohle divadlo.”

Miro položil mísu se sendviči na pojízdný stolek vedle hrnečků. Hlasité zaskřípání dveří probudilo šest klimbajících staroušků ve vysokých křeslech.

Gloria už dávno rozdávala léky. Svižně pobíhala mezi rezidenty, jakoby nabízela cukrovinky. Občerstvovací stolek jsme postavili vedle její pojízdné apatyky.

Miro rozdával chlebíčky mezi deset sedících a šest potulujících se rezidentů, když se z chodby vynořila čiperná stařenka. Nahé tělo zahalovala jen podprsenka a natahovací plena.

”Kde je moje taška?! Kde je moje taška?!” Vztekla pobíhala mezi stoly.

Miro pohotově vběhl do malého koutku v rohu *lounge*. Mezi třemi složenými kolečkovými křesly, pěti pojízdnými stolky a několika kousky zmuchlaných tepláků a halenek vytáhl dvě dámské kabelky.

“Tak, Betty, která to je?”

“Hu, hu, hu, ty jsi ji našel!” Vytrhla mu červenou koženou kabelku z ruky a začala si prohlížet její obsah.

“Ale tady chybí peníze!” začalo se rozdmýchávat další rozčílení. “Někdo ukradl moje peníze!”

“Ale neukradl. Neboj. Oni ti je zítra přinesou pošťáci.” Miro ji usadil na židli k nejbližšímu stolku a postavil před ní hrníček s přeslazeným čajem a dva obložené krajíčky.

“Hm, hm, to je dobrota.” Spokojená stařenka hlasitě zamlaskala.

“Ellen, kampak jedete?” Osmdesátiletá stařenka před sebou sunula veliké modré křeslo, když jí Miro zatarasil cestu směrem na chodbu. Obratně rezidentku posadil do cestovního ušáku a ruce jí zaměstnal teplým šálkem a sendvičem.

V tom se ozval křik z rohu místnosti. Dva sedmdesátiletí darebáci soutěžili v postrkování.

“Ale pánové, nechte toho!” Miro nad nimi stál jako obr se všemohoucí silou. Šikovně se vmísil mezi běsnící staříky a oddělil je od sebe.

“Jano, přines dva čaje a chlebíčky,” posazoval oba zlostníky do křesel daleko od sebe.

“Jano, zanes ještě pití na pokoje,“ ukázal na sedm plastických kelímků se zobáčkem. „Já umyju nádobí. Pak začneme s převlíkáním.“ Než zmizel ve skřípotu samozavíracích dveří, ještě dodal: “Dej si na to ták!”

“Betty! Přijelo taxi, nasedat!” Miro obratně přistrčil kolečkové křeslo k podřimující rezidentce, vysílené po úporném hledání kabelky.

Po hodině a půl jsme odvedli všechny staříky z *lounge* a uložili je ke spánku. Pak jsme postupně zkontrolovali všechny pokoje, abychom se ujistili o pohodlí a bezpečí každého nocležníka: suchá plena, čisté pyžamo, postel, zatažený závěs, zavřené okno, ztlumené světlo.

Po 22. hodině jsme začali uklízet *lounge*. Gloria odvezla pojízdnou skříňku do skladu s léky a ztratila se v *ofisu* mezi šanony s veškerou dokumentací o rezidentech.

Přilepené zbytky jídel a skvrny od nápojů a výkalů na ledabyle rozmístěných křeslech a židlích a hojné drobký na tmavě červeném koberci vytvářely dojem, že si staříci uspořádali divoký mejdan.

Zatímco jsem seškrabávala plátky chleba s máslem a se salámem, míchaná vajíčka, kousky bábovky a kapky pudinku z čalounění a desinfikovala jídelní stoly, Miro jednoduchým vysavačem likvidoval smetiště na zemi. Pak třemi tahy otřel bílou tabuli, visící vedle dveří do kuchyňky. Na jedno křídlo napsal seznam všech sester a pečovatelů pracujících v příštím dni, na druhé křídlo vypsál jídelníček. Rozesmáté zubaté sluníčko, které jsem přimalovala do rohu, ráno Vinnie okamžitě smazal.

“Tak a teď to nejlepší.” Miro položil na stůl několik hromádek papírů. Vysvětlil mi, že do příslušných formulářů musíme zaznamenat, co jednotliví rezidenti během noční služby snědli a vypili, polohu v posteli, koupání, sprchování a zda byl rezident na velké straně. Poslední formulář referoval o chování každého rezidenta v hodinových intervalech.

“No, to si děláš srandu!” přehrabovala jsem se v ledabyle zhotovených kopiích.

“No, to si děláš srandu!” nemohla jsem zastavit šok a Miro se hlasitě smál. “Já jsem čekala elektronický systém záznamů, moderní vybavení...”

“Ne, ne, pěkně kolonku po kolonce!” Miro vytáhl jeden vyplněný formulář o chování Betty z předešlé noci. Ve dvanáctiřádkové tabulce bylo jedním rukopisem vepsáno devětkrát “spí” a třikrát “je vzhůru”. “Žádné počítače, nic takového!” kroutil hlavou Miro.

Po 23. hodině jsme konečně umlkli a soustředili se na psaní. Pouze jemné šustění papírů, klapání per a moje občasné dotazy narušovaly agónii noci. Zaučení nad primitivní administrativou mi trvalo deset minut.

“Je zrovna půlnoc,” prořízl ticho Miro. “Ty jdi zkontrolovat pokoje vlevo a já půjdu vpravo.” Zvedal se od rozepsané práce.

“Kdyby něco, zapípej.” Podal mi kapesní alarm, který na začátku služby vyfasoval v *ofisu* a zapomněl mi ho předat. “Na pokoji klikneš na to zelené tlačítko hned vedle dveří.” Ještě jsem zaslechla: “No, doufám, že se nic nestane,” ale to už se Mirova záda zmenšovala v horizontu dlouhé chodby.

Tiše jsem otevírala dveře a pozorovala tváře spících rezidentů.

“Ale, néé!!” spráskla jsem ruce nad nehezkou podívanou. Drobná stařenka se na mne podívala provinilýma očima: “Aúúooooááá!”

“Tak to jsem zvědavá, jak si s tímhle Miro poradí,” zmáčkla jsem brčálový alarm.

“Tak to nám ještě chybělo!” zaúpěl Miro. Ze skříňky vyndal čisté pyžamo a plenku a položil je na křeslo. Potom vytáhl plastikovou krabici se směsicí hygienických potřeb.

“Přines rukavice a zástěry,” přikázal, “a po cestě se stav pro nové polštáře, peřiny a povlečení. Sklad je uprostřed chodby naproti záchodům.”

Stařenka během spánku vykonala velkou potřebu. Protože ji výkaly svědily na kůži, roztrhala plenku a sekrety poházela po pokoji. Zbytek rozetřela po stěnách a po posteli.

Osprchování, osušení do čistého pyžama, umytí postele, stěn, podlahy a převlečení lůžkovin nám zabralo jednu hodinu.

“Kde jste se ztratili?” Gloria se upřeně podívala do Mirových očí a mile se usmála. Zrovna si v kuchyňce připravovala svačinu, když jsme se přišli občerstvit třešňovým džusem.

“Lily z devítky se posrala a zmazala celý pokoj,” oplatil jí úsměv Miro. Gloria se mu líbila a nebylo pochyb, že ani on jí není lhostejný.

“No, jo, Lily!” smála se hlasitě Gloria a usrkávala horký černý čaj s mlékem. Naše pracovní povinnosti se jí netýkaly. Jako zdravotní sestra měla na starosti odbornou péči a administrativu. Bazální péče stála na pečovateli. Ona však zodpovídala za její kvalitu.

“Teď abychom šli zase zkontrolovat pokoje,” hodil Miro na hodiny

v *lounge*. Bylo po jedné v noci.

Tentokrát všichni spali a my jsme konečně dokončili formuláře a vrhli se na svačinu. Gloria hlasitě telefonovala a jakási afričtina prozrazovala, že se jedná o soukromý hovor.

V obležení skorotmy chutnal obyčejný vajíčkový salát se dvěma tousty neuvěřitelně lahodně. Mirovo mlaskání to jenom potvrzovalo.

“Já chci dělat co nejvíc nočních. Mám v plánu vydělat a vrátit se na Slovensko.”

“Ty nechceš dělat denní služby?”

“Ne, na nočních je klid. Žádné vedení, žádní příbuzní, prostě větší pohoda...”

“...a víc peněz, že?” dokončila jsem větu.

“No, tak to se budeš, holka, divit. Peníze jsou stejné. Minimální hodinová mzda jak pro denní tak pro noční. Žádné příplatky. Taky se podívej - samí cizinci. Nikdo z Angličanů to nechce dělat.”

“Já jsem přijela skrz angličtinu,” řekla jsem s parodovanou hrdostí. Osvobozovalo mě, že nemusím otročit tomuto systému, abych se finančně napakovala. “Do roka se budu účastnit mezinárodních astrologických kongresů,” nadmula jsem se pýchou.

“Cha, cha, cha. Žádné kongresy nebudou, jsi stará, angličtinu se nenaučíš.”

“Hu, hu, hu!!” Otevřely se dveře do *lounge*.

“No, tak se podívej,” otočil se Miro, “ani se v klidu nenajíš.”

Do místnosti vpochodovala Betty v růžové noční košili a rovnou si to mířila k nám. Ze strnulé paže ji visela červená kabelka.

“Já mám žízeň,” usadila se vedle Mira do křesla.

“Jano, skoč pro deku, já zatím připravím čaj.” Miro se neochotně zvedal z křesla. Vzal oba prázdné talíře a příbory a vplul do kuchyňky.

Betty za mnou cosi hlasitě pokřikovala, ale když jsem se vrátila s příkrývkou, už spokojeně oddychovala. Miro vylil připravený čaj do dřezu a umyl zbytek nádobí.

Kolem půl šesté se začali probouzet první rezidenti. Do půl osmé jsme s Mirou převlékli deset staroušek a zanechali po sobě stejný počet uklizených pokojů. Sama Gloria, ještě než roznesla ranní léky, jich připravila pět (z toho tři ležáky).

Čerstvé ráno zahájilo nový den. Dvanáct rezidentů čekalo ve slavnostních úborech na *divadelní představení*. Uklizený *lounge* se rozsvěcoval vycházejícím sluncem. Měla jsem radost. Bylo to jako namalovat pěkný obraz a darovat ho denní službě.

Vyplnili jsme zbytek kolonek ve formulářích, uklidili kuchyňku a vynesli dva žluté pytle s použitými plenami do venkovního kontejneru.

Deset minut po osmé jsem se sprchovala v apartmánu.

Miro

Miro byl ve svých 40-ti letech stále svobodný a bezdětný. V Anglii byl už druhým rokem. Předtím rovněž pracoval jako noční pečovatel. Vybral si rodinný domov důchodců v zapadlém městečku na severu Anglie. Naivně doufal, že mu zalesněná krajina bude připomínat rodné středoslovenské podhůří.

Převlékání, přebalování a mytí dementních a fyzicky nemooucích staříků se dalo při dobré vůli a velké trpělivosti docela dobře zvládnout. Miro si ale nikdy nezvyknul na pravidelné boje s ležícími rezidenty, kterým museli každé dvě hodiny měnit polohu v posteli. Odolávat kopancům, škrábání, ranám pěstí a kousání vyžadovalo fyzickou sílu a dobrý postřeh.

Miro přemlouval vrchní sestru, aby zredukovala frekvenci polohování v nočních hodinách. Agresivita byla vyprovokována násilným probuzením, které otáčení trupu a podkládání nohou a rukou speciálními polštáři způsobily. Strach zodpovědné Indky z nedodržení polohovacího režimu byl však silnější než soucit se staříky a s personálem.

Po roce a půl vyčerpávajících dvanáctihodinových služeb, šesti nocí v týdnu, podal výpověď. Přestěhoval se za svým bratrem. Celkový odpor k velkým městům zmírnil fakt, že Southend ležel přímo u moře.

Ihned poté, co vyřešili společné bydlení, získal práci v *Golden Home*. V představě, že bude nadále pracovat 72 hodin v týdnu, ale v mnohem lepších pracovních podmínkách, narazil na vlastní limity. Ještě nestačil obnovit rezervoár životní energie a už jej zase odčerpával. Vysoký výdělek ho přestal motivovat. Začal požadovat víc volna. Každý den čekal, že se nastartuje do optimismu. Doufal v pomoc žen. Neskrýval to.

“Máš přítelkyni?” zeptala jsem se během uklízení *lounge*.

“Ne. Doufal jsem, že tady najdu bohatou Angličanku,” řekl s naprostou samozřejmostí.

“Třeba ještě najdeš.”

“Ne, už nechci! Angličanky jsou tlusté, kouří, chlastají a spí s kdekým.”

“Tak třeba nějakou Afričanku nebo Indku.”

“To ne!” kroutil hlavou, “s tím bych se nemohl ukázat na Slovensku!” Hodil další pytel do popelnice. (Chudák snaživá Gloria!)

“No, tak pak už zbývají Polky, Slovenky...”

“..a Češky!” zdůraznil a významně zdvihnul obočí.

Už na tebe čekají, zasmála jsem se v duchu.

“Hlavně musí být štííííhlá!” řekl a rukama vytvaroval úzkou vázu.

“A co obličej?”

“No, může být celkem hezká, ale nemusí to být krasavice. Může klidně vypadat jako ty.” Zadíval se na mě a mnohem hlasitěji přidal: “Taková průměrná tvář!” A zvýraznil přitom typické české er a ř.

Netaktní “lichotka” mi sebevědomí nezavraždila. Bylo to součástí hry.

“Musí být skromná, protože já nikdy bohatý nebudu.”

“To přece můžeš nevědět!”

“Ale vím, ale vím,” usmíval se a s přivřenými očima pokyvoval hlavou. Prorok pokračoval: “A ty? Žádné kongresy nebudou. Žádná angličtina. Nic nebude. Možná si něco našetříš a pak se vrátíš zpátky.”

Na chvíli se odmlčel a pak se vrátil k tématu ideální ženy: “ Taková Barbara, je krásná a mladá, ale časem se z ní stane potvora. Moje partnerka musí být vděčná, že k ní budu hodný. Taková Jiřina, je štíhlá a pěkná. Má za sebou nevydařené manželství. Ta by byla šťastná za laskavého muže. Ale pro mě je už stará. Bohužel.”

“A kde je láska?”

“Žádná není. Ženské jsou vypočítavé mrchy. Je třeba je držet na uzdě a mlátit a mlátit!” Natáhl ruku a ubalil pomyslné darebnici.

Smáli jsme se oba.

Historie žen v Mirově životě byla neveselá. Matka, generál, své city buď neuměla projevit, anebo je v sobě udusila. Zlost, že se obětovala pro rodinu, zničila mateřský pud k oběma synům. Jediná Mirova láska skončila autonehodou před 20 lety.

Druhá noční

Už jsem zase stála přede dveřmi *Red House* a vytukávala číselný kód. Po chodbě se opět courala Maisy. Ani široký úsměv neuměl vylepšit její nesouměrný obličej.

“Hello, Jano! Miro jede do nemocnice,” řekla škodolibě a čekala na moji reakci. Moc jsem nerozuměla. Lhostejně jsem tedy pokrčila rameny a odešla do šatny. Za mými zády protáhla bradu a šla si dopsat SMS.

Gloria si právě upravovala paruku. Tenkrát jsem si myslela, že jsou to její vlastní dlouhé husté černé vlasy. Když jsem vešla do malé zapocené místnosti, smála se do zrcadla a cosi zabřebentila. Myslím, že udělala vtip o naší noční bez Miry.

S bušícím srdcem jsem vešla do *lounge*.

“Ahoj, Miro!”

“Ahoj,” pootočil hlavu, ale v zápětí se vrátil k načatému hovoru s mladou anglickou dlouhovláskou.

Nemusela jsem dlouho trapně postávat opodál, než Kia ukončila své natrásání. Jako všichni i ona se úderem osmé vrhla do šatny, aby se v rekordním čase převlékla a opustila pracoviště.

“Ty prý jedeš do nemocnice,” vecpala jsem větu do mezery před *handoverem*. Odpověď se už vtlačit nestihla.

“Miro, tak můžeš jet. Tady jsou papíry. Zavolej, kdyby něco.” Vinnie byl nervózní. Příprava na odvoz rezidentky byla uměle prodloužena.

Peggy nějakou dobu ležela na studené zemi ve vlastních zvratkách, když ji Maisy šla převléct do pyžama. Bylo kolem půl sedmé večer. Slabý puls, zrychlený tep, zvýšená teplota a těžké oddechování. Sestry okamžitě zavolaly sanitku. Veškeré papírování a příprava rezidentky zabrala více než půl hodiny. Vinnie se rozhodl počkat na pečovatele z noční služby. Tříkrát volal Mirovi na mobil, aby přišel dřív. Ten ho úmyslně nepřijal. Byl alergický na telefonáty z práce. On začíná přesně ve 20:00, do té doby pro *Golden Home* neexistuje.

“Jano, rozdej čaj a chlebičky,” řekla Gloria, když se kolem mě protancovala se svojí pojízdou lékárnou.

Přípravu jsem si pamatovala, ale šikovnost při nabízení občerstvení mi chyběla. Byla jsem nakonec vděčná, když Gloria přišla s nápadem podávat jídlo zároveň s léky.

Pak přišlo na převlékání.

“Annie,” přistoupila jsem k rezidentce, jejíž jméno jsem si zapamatovala, “půjdeme do pokoje.” Babička klimbala v mokrém křesle. Pečovatelé přecenili objemovou kapacitu pleny. Uchopila jsem ji za ruce, jemně ji postavila a pobídla k chůzi.

“Jaké je číslo jejího pokoje?” otázala jsem se Glorie, která rozdávala poslední pilulky.

V pokoji číslo 26 jsem si všimla rodinných fotografií visících na stěnách. O 30 let mladší Annie se svým manželem, jejich děti a děti jejich dětí. Fotografie novorozeněte v největším rámu bylo zřejmě její pravnouče.

Vytáhla jsem čistou plenku, pyžamo a ubrousky k mytí. Annie si hověla v hlubokém koženém křesle. S chápajícím úsměvem mě bedlivě sledovala jako shovívavý inspektor.

Když jsem ji zmateně soukala z upnutého červeného roláku (Jak se do toho pro Boha dostala?), vešla Gloria. (Zaplat' Pán Bůh!)

Sanita přijela něco málo před půlnocí. Miro slavnostně vzal kolečkové křeslo. Devadesátiletá stařenka byla zabalená do tlusté červené deky a s hlavou sklopenou na hrudník tvrdě spala. Jen jsme ji přesunuli z vozíku do postele a tiše zavřeli dveře.

Z Mira se vysmívala spokojenost. Zatímco jsme s Glorií převlékly a umyly všechny rezidenty, on čtyři hodiny proklímal na *Pohotovosti*.

Práce s Glorií trvala věčnost. Ze začátku jsem se sice kochala pohledem na tmavé pěkně tvarované ruce, které obratně uchopovaly, omývaly, převlékaly a jemně pohladily. Byla v tom radost, poctivost a dokonce i jakási smyslnost. Gloria se však stále pozastavovala nad nepořádkem v hygienických potřebách, nad poházenými věcmi po křeslech a nad nesourodým povlečením. Do toho každých deset minut odbíhala do *ofisu*, aby vyřídila telefonáty z nemocnice a získané informace ihned přetlumočila hlavní sestře z *Yellow House*.

Když ji pak Miro vystřídal, úkony za sebou frčely jako v raketoplánu.

Ráno mě Miro doprovodil. Schody vybelhal jak invalida. Když si sedal na okraj Jiřiny postele, držel se v kříži a bolestivě zavzdychal.

“Příští středu máme oba volno, díval jsem se do rozpisu. Zeptej se Jiřiny, jak na tom je. Mohli bychom vyřídít banku a podívat se po nějakém *Share House*. Ukázal bych vám okolí.”

“Bezva. Příští středu. Řeknu to Jiřině,” odpověděla jsem a demonstrativně jsem se připravovala do sprchy.

“No, tak já už půjdu,” konečně se zvedal. Po dvaceti minutách hraného zívání mě rozbolely čelistní klouby.

Jiřina

Jiřina byla se svým exmanželem u nedělního oběda, když zazvonil budík. V 7 hodin ráno se ospalá noc teprve rozpouštěla. “Ještě chvíličku,” zaprosila do polštáře a snažila se dokončit romantickou scénu.

Když zapnula rychlovarnou konvici ve studené kuchyňce, bylo už půl osmé. Pečovatelskou uniformu na sebe soukala jako stoletá stařena. Hořel v ní každý sval a kloub. V největším žáru byla kolena.

Při *handoveru* viděla známé tváře a stejné rozestavení před bojem. Generálka za stolem a vystrašení pěšáci krčící se podél stěn *ofisu*. Nesrozumitelná angličtina měla podobný rytmus. Referování o každém rezidentovi bylo uvedeno číslem jeho pokoje. Také pochopila, že indická noční sestra něco důležitého zanedbala. Geraldine šlehala plameny a stále se na ni otáčela. Výhrůžně však promlouvala ke všem. Preventivně.

Tentokrát Jiřině krmení trvalo podstatně kratší dobu. Měla radost, že si pamatuje detaily procesu snídaně. Ubrousek na ták, ovesná kaše do misky, cukr, lžíce, čaj s mlékem do plastického hrníčku. Pro některé rezidenty míchaná vajíčka navíc. Dodávají sílu.

Vše položila na světlezelený ták a hrdě smazala velké písmeno D u čísla 3 na tabuli v kuchyňce.

Peter byl zklamaný. SMS od Susie nedorazila. Mobil kontroloval od včerejšího oběda při každé příležitosti. Ráno ji v prádelně neviděl a ani dopoledne, když odvážel vozík po snídani, ji nezahlédl přes průsvitné dveře. A do toho všeho pracuje zase s Jiřinou!

“Kdo krmil trojku?” přirtila se Geraldine z chodby.

V Jiřině se srazila kolující krev: “Já jsem ji krmila.”

“Ta rezidentka včera zracela. Ty sis nevšimla, že má dnes dietu?”

Značce na tabuli nerozuměla. Řekla Peterovi, kam jde krmít, ale on ji nijak nevaroval. Nikdo ji nevaroval a ona je tady úplně nová! Tak ráda by řekla něco na svoji obranu, ale vzdala to. Geraldine by byla silný protivník i v českém jazyce.

“Je mi to líto,” sklopila hlavu. Ponižováním procházela celý život. Známa reakce přišla sama od sebe.

“To se už nesmí stát! Musíš být opatrnější! Rozumíš?”

Jiřinu polévalo střídavě horko a chlad. Soustředila se na každý detail. Uvnitř ní se chvěla osika. Ve vzpřímené poloze ji podpíraly otázky. Ptala se na sebemenší maličkosti a Peter jí otráveně odpovídal. Přinést ubrousky. Vyměnit povlečení. Uklidit pokoj. Ve známých postupech šátrala po sebejistotě.

“Zavolej Geraldine!” křičel Peter, když z podlahy zvedal polonahou stařenku. Pootevřenými ústy vyteklo pár kapek ranního čaje. Záchvat padoucnice.

“Jaktože tady leží tak dlouho?” Geraldine vyžadovala od pečovatelů naprosto perfektní práci. Nejlépe, kdyby se rozdvojili, ještě lépe roztrojili. Nemožné. Už dávno zapomněla, co tato práce obnáší.

Zvedli bezvládné tělo a položili jej na postel. Jiřina babičku přikryla dekou a získala tím body u generálky. Dvě indické sestry převzaly péči poté, co Jiřina s Peterem vyměnili plenu, zřejmě tu samou, co jí navlékli předešlého večera.

Oběd Jiřina odmítla. Dnes by nejraději z práce odešla. Naštěstí ji čekala lehčí polovina služby.

Paul

Paul vstal přesně o půl druhé odpoledne. Automaticky na sebe natáhl červené fotbalové triko a šedé plátěné kalhoty. Zapnul rychlovarnou konvici a seběhl dolů pro mléko.

Ještě než vhodil do koše použitý čajový pytlík, zprovoznil počítač. Hrál Fotbalového manažera. Často se přistihnul, že se rozčiluje jako při skutečných utkáních. Fandil Liverpoolu.

Ve čtyři hodiny odpoledne seběhl do kuchyňky. V rychlém tempu si připravil kaši ze tří kostek celozrnných cereálií a dvou deci studeného mléka. Pak z ledničky přesunul do staré igelitové tašky dvě balení mraženého kuřecího kari s paraboiled rýží z *Icelandu* a ovoce. Zelený banán a nezralé mandarinky mu měly zajistit pravidelný přísun vitamínů.

Přesně o půl páté odpoledne bouchly dveře *Share House*. Podkrovní pokoj osiřel.

Moje noční

“Jano, dnes budeš pracovat pouze s Mini,” zkazil mi náladu Vinnie, sotva jsem vešla do *ofisu*. Mladá nezkušená Indka stála za stolem a zahořkle kontrolovala rozpis služeb.

Jaktože ona, která přišla teprve před dvěma měsíci, bude pracovat pouze s jednou pečovatelkou a ještě k tomu naprosto nezkušenou?!

Mini nezvládala rozdávat léky, protože ustavičně kontrolovala mě: "Dala jsi čaj tomu? Snědl chleba ten? Kolik toho snědl? Zkus to znovu! Zanesla jsi čaje na pokoje?" Úpěnlivě jsem dešifrovala "indickou angličtinu". Třikrát jsem se musela zeptat, abych se nakonec dovtípila významu další hloupé otázky. Minuty umíraly v blbostech.

Hotové peklo nastalo, když jsme společně převlékaly rezidenty. Zarezlý šroub drhnul v drážkách staré matice. "Ta plena se nasazuje takhle!" řvala na mě, když jsem ji dávala tak, jak mě to učil Miro. (Na toho by si samozřejmě netroufla.) "Krémem to nemazej!" vykřikla, jako bych v ruce držela jed. "Napudruj to!"

Mini byla pomalá, nervózní a vzteklá. Chudáky rezidenty jsme ke spánku ukládaly až do tří hodin do rána! Po společném přepečlivém vyplňování formulářů, jsme okamžitě začaly s převlékáním do přicházejícího rána.

"Jano! Pojd' sem! Rychle!" křičela Mini přes celou chodbu. Zrovna jsem převlékala Arthura a dařilo se mi to. Dědeček byl ve výtečné náladě a spolupracoval. Byla jsem téměř hotová.

"Jano! Jano!" Cítila jsem v jejím hlase urgenci. Nechala jsem sedícího rezidenta bez bot v neuklizeném pokoji a běžela za ní.

"Podívej se!" ječela a dávala se příkazy: "Přivez vozík! Přines nové povlečení! Rukavice! Zástěru!" Nerozuměla jsem ani slovo. Místo požadovaných věcí jsem dotáhla kýbl s horkou vodou a hadry. Spustila hysterický záchvat.

Mini nestíhala. Musela dopsat noční hlášení o deseti rezidentech a rozdat ranní léky. Bylo 7 hodin, když nesla medicínu pro Joyce a našla ji v průjmové lázni.

Mini se navalovalo k blití po celou dobu mytí a uklízení pokoje. Ztratily jsme celých 50 minut. Denní personál se trousil do služby.

Mini vyzvracela celou epizodu první přicházející pečovatelce. Pohrdavě přitom opakovala moje jméno. Začala jsem ji nenávidět.

Den volna

Deset dní od našeho příjezdu jsme stáli na autobusové zastávce směrem k Southendu. Já, Jiřina a Miro jsme sdíleli společné volno. Jeli jsme založit účty v bance a obhlédnout možnosti bydlení. Nejvíce jsme se však těšili, že se na chvíli odpojíme od toho svérázného světa, který v nás zatím jen spouštěl záplavy stresových hormonů.

Southend on Sea ležel od *Golden Home* 25 minut autobusem. Bylo to velké město s mnoha obchody, velkou knihovnou, kinem, divadlem, muzeem, vlakovým nádražím a dokonce i malým letištěm. Navíc nesl typický charakter přímořských měst. Dlouhou promenádu podél moře se spoustou kavárniček a obchůdků jsme zatím pozorovali jen z vyhlídkového mola nad obrovským zábavním parkem.

“To je nádhera!” Jiřina hluboce vdechla mořský vzduch. Miro se pousmál. Pláž navštěvoval denně, aby se vyčistil od všeho, co ho zase během noční vytočilo. Pohled na nekonečnou vodu ho fascinoval. Za jejím horizontem viděl svoje uskutečněné sny – práci učitele a šťastný rodinný život ve slovenské podhorské vesničce.

Za Lloyds bankou byla typická anglická hospůdka. Miro nás pozval na jídlo. Jiřina by se šla raději projít. Lákala ji prohlídka obchodů. Nakupování byla její terapie. Když však viděla Mirovo nadšení, nedokázala odmítnout. Cítila závazek.

Zatímco jsem se bavila, Jiřina otráveně přezvykovala Mirovu ostrou kritiku na všechno anglické. „To jsou všichni Slováci takoví blbci?“ pomyslela si a nenápadně se podívala na hodinky. Ještěže mohla pozorovat zajímavé detaily stylové hospody.

Já už jsem Míru prokoukla. Byla jsem ochotná hrát v jeho soudní síni. Miro zářil a stále víc a víc se otáčel na mě. Nakonec jsme skončili na pobřeží. Bez Jiřiny.

Jiřina

V 7:15 zařinčel budík. Přetáhla jsem deku přes hlavu. Nebyla jsem to já, koho tahal z postele. Tlumeně jsem slyšela Jiřinino vzdychání, kterým doprovázela rychlé oblékání. Jedno cvaknutí dveří, odchod do kuchyňky. Druhé cvaknutí dveří, odchod do práce. Jiřina byla rychlá a efektivní. Ještěže jsem dělala noční.

Jiřina měla radost, že už po týdnu zná rituály snídaně, oběda a večeře. Postupy při péči o rezidenty byly také stejné, pouze jednotliví pečovatelé dávali různé odstíny. Pracovalo se vždycky ve dvojici a Jiřina tuto závislost nenáviděla. Ráda pracovala sama a proto se vždy nejvíc těšila na doplňování čistého oblečení po obědě.

V oáze prázdného pokoje rovnala vyžehlené košile, kalhoty a sváteční šaty do přeplněných skříní. Hrála si. Přerovnávala, upravovala, doplňovala hygienické potřeby, zarovnávala pleny do komínků. Pečovatelé se posmívali její přehnané iniciativě a pečlivosti a využívali toho. Jiřina si libovala v užitečnosti. A navíc, vedle nakupování, ji léčilo i uklízení.

“Jiřino, Jiřino, Jiřino!!” vytrhlo ji z úklidové meditace. “Jiřino, Jiřino, Jiřino!”

Než stačila odpovědět, George vstoupil do pokoje. Robustní postava, široký úsměv. Velká mezera mezi horními řezáky prý znamená životní štěstí a bohatství. Nehezský, ale sympatický Afričan působil klidně a s nadhledem.

Když k němu byla odpoledne přiřazena, myslela si, že ji čeká nejhorší den svého života. Mužů se bála, byla rasistka a George navíc vystupoval dominantně jako její exmanžel.

“Jiřino! Kdepak jsi se ztratila?”

“Uklízím na pokojích,” odsekla.

“Začneme sprchováním. Běž na pětku, všechno připrav a přijď do sprchy,” oznámil jí a odešel do *lounge* pro rezidentku.

“OK. Budu tam.”

George byl šikovný a citlivý. Jiřina se kochala pohledem na to, jak takový mačo opatrně svléká stařenku, jemně ji pokládá do vany a důkladně omývá jednotlivé části křehkého těla žínkou a sprchovým šamponem. Její tělo zareagovalo silným vzrušením.

“Jiřino, podej ručník!” zasadilo ji zpátky do vykachličkované místnosti.

Když utírala stařenčina záda, nechtíce se dotkla mohutných rukou. Zašklebila se. Jen, ať si ten černochoz moc nemyslí!

Moje noční

Od Miry jsem věděla, že budu pracovat s novou sestavou. Před *handoverem* jsem nenápadně pozorovala mladého Indu. Flirtoval s Kiou a zároveň vtipkoval se dvěma rezidenty. Trochu se mi ulevilo.

Vibert měl zpoždění. Starý černochoz dřív pracoval jako zdravotní bratr v nemocnici.

V důchodu si přivydělával nočními službami v *Golden Home*. Každý rok dával výpověď a každý rok ho přemluvili. Už 7 let snil o tom, že prodá dům v Anglii a vrátí se do Dominikánské republiky.

Pomalá chůze, nevýrazná mimika, která konstantně udržovala mírný úsměv. Snaha o vřelé přijetí byla prozrazena podáním ruky. Místo teplé dlaně jsem stiskla leklou rybu.

Atish byl zvyklý pracovat sám. Odváděl jednoho rezidenta za druhým. Vybírala jsem si samostatné a spolupracující rezidenty, jemu jsem nechávala problémy, boje a agresivitu. Atish pracoval jako vojenské tryskové letadlo. S každým mým příchodem pro dalšího staříka se *lounge* vyprazdňoval jako při náletech.

Pracovní nerovnováha byla vyvážena v době uklízení. Atish si sedl se sušenkami k televizi. Hráli fotbal. Vibert se automaticky přidal.

Když jsem umyla nádobí, otřela všechna křesla, stoly a židle, Atish se zvedl, aby alespoň vysál koberec.

Zatímco jsme vypisovali formuláře, Vibert střídavě postával u bílé tabule a odbíhal do *ofisu* kontrolovat jednotlivé položky. Deset křestních jmen a názvy čtyř jídel vypisoval přes půl hodiny. Modlila jsem se, aby ho nenapadlo pomáhat nám.

Pokoje jsem kontrolovala pouze já. Atish si byl vědom svého privilegia a jako nadprůměrně výkonný pečovatel nemínil plýtvat energií.

Pohled do pokojů mě rozesmíval. V nadýchané peřině podřimovala stařenka v růžovém svetříku. Stařečkovi chyběla jen kravata k bílé nažehlené košili a černým tesilovým kalhotám. Trochu jsem se obávala, že sváteční šaty přes noc rozválí.

Atish byl v ranním převlékání rezidentů podivuhodně rychlý. Vibert ho neustále chválil. Zvyšoval reputaci i jemu. Já jsem znala Atishovo tajemství a bylo mi to sympatické. 20-letý hezounek dělal svou práci, jak nejlépe uměl. A starouškům bylo jedno, v čem spí.

Atishovo podřimování u televize mi vybavilo zářijové pohovory.

“Co byste dělala, kdyby jste viděla spolupracovníka, jak spí během noční služby?”

“Nahlásila bych to vedení!” Naučená odpověď přišla jako podmíněný reflex.

Korpulentní dáma a sympatický Asiat se tenkrát na sebe podezřele podívali.

Ted' bych odpověděla, jako jeden z těch mladíků, kterého nepřijali: “Přinesla bych mu polštář.”

Další noční

Včerejší noc se opakovala. Vibert a Atish. V prožívaném stresu se trochu oteplilo. Pánové si mě opět příliš nevšíkali. Jen Vibert párkrát zavtipkoval na můj účet. Drmolení s francouzským er jsem oplácela neurčitým úsměvem.

“Jano, ty vůbec nerozumíš! Můžeš udělat závažné chyby! To není žádná legrace!” reagoval na můj povznesený výraz. Konečně jsem pochopila jeho „vtípky“. Šla jsem raději zkontrolovat pokoje.

“Ajajaj!” Takovou spoušť jsem v životě neviděla. Rezydentka zřejmě dostala koňskou dávku projímadel. Strhla plenu a v potřhané bavlněné noční košili pochodovala z jednoho konce chodby na druhý. Bosýma nohama roznášela nevábnou hnědou pastu po rudém koberci. Zářivkami osvětlený prostor a horké radiátory umocňovaly intenzivní zápach. Šla jsem pro Atishe.

Překvapilo mě s jakou samozřejmostí vyskočil z hlubokého křesla. Nejprve rezydentku osprchovat, obléct a uložit ke spánku. Když přišlo na hadr, kýbl a horkou vodu, mladíček se vypařil. Vibert vše dopodrobna zapsal do šanonu.

Zdravotní sestry vzdychaly nad povinným vypisováním všech detailů, které se v průběhu dne jednotlivým rezydentům udály: stravování, hygiena, chování, trávení volného času, všechna ošetření a úrazy. Každý údaj o škrábancích, modřinách i nehtových záděrech musel obsahovat přesný popis. Charakteristika zranění, jako velikost, hloubka, lokalizace, čas vzniku, příčina a způsob ošetření, musela být nutně doplněna příslušnou fotodokumentací. Opomenutí sebemenší maličkosti mohlo být klasifikováno jako vážné pochybení.

Sestrám se svíral žaludek při představě disciplinárního řízení, které bylo tu a tam proti některé z nich zahájeno. Suspendování z práce během vyšetřování bylo našťastí ve většině případů zakončeno šťastným návratem.

Peter

Peter pracoval v *Golden Home* sedm měsíců. Samolibě vzpomínal na své začátky. Když měl opustit apartmán pro nově příchozí, Vanessa mu nabídla rezidentský pokoj v *Blue House*. Peter se naparoval, jak ušetřil za další dva měsíční nájem.

Pak mu polský spolupracovník dohodil levný pronájem malé ložnice v třípokojevém bytě v Southendu. Se čtyřmi mladými Poláky, kteří obývali další dvě místnosti, se vídal jen sporadicky. Věděl o nich, že pracují v továrně jako Mirův bratr. Jinak o žádná kamarádství nestál. Ani fakt, že do doby, než jsme přišly my, byl Miro jediný v celém *Golden Home*, se kterým mohl promluvit rodnou řečí, ho nepřiměl se s ním blíže poznat. Naopak, jeden druhým pohrdali.

„To je takový *somár*,“ konstatoval Miro pokaždé, když nás Peter anglicky pozdravil. V provokativním „Hello!“ si buď léčil komplexy, anebo se chtěl zalíbit anglickému doprovodu.

Před pár dny potkal Susie v prádelně. Místo odpovědi, proč mu neodepsala, navrhla jednodenní výlet do Francie.

Noční s Mirou

“Pozitří pojeděš k nám. Uvaříš si rýži,” významně pronesl Miro při vyplňování formulářů. Byla jsem mile překvapena, jak dobře si pamatuje náš dávný rozhovor. V *Golden Home* se jen velmi zřídka podával můj zamilovaný pokrm a sama jsem si jej neměla možnost připravit.

“Půjdeme se podívat k moři,” dodal.

“Co je zase tohle!” ukázala jsem na nesrovnalosti v papírech. Šikovně jsem unikla pohlazení.

“Já vím, počítače, moderní vybavení...” zasmál se Miro, stáhnul ruku a vysvětlil nejasný údaj.

“Miro! Běžte zkontrolovat pokoje!” Gloriiin hlas v tom tichu řinčel jako starodávný zvonkový budík.

Pomaloučku jsem otvírala dveře.

“Úúúúúúú!” S vlastním výkřikem mě polila láva. Z tmavého pokoje na mě zíral golem. Majestátně seděl v cizím křesle, zatímco drobná stařenka podřimovala ve své posteli. Okamžitě jsem zmáčkla zelené tlačítko.

Bill měl šedesát let a trpěl těžkou demencí. Poškození mozku zapříčinila silná cukrovka. Tupý nepřítomný pohled byl matoucí. Bill byl tvrdohlavý a agresivní. Do křesla

vrostl jako pařez. Když jsem jej jemně uchopila za ruku, abych ho postavila, div mi ji nerozdrtil. Miro ztrácel trpělivost, tak jsme zavolali Glorii.

Gloria předvedla umělecký kousek. Přinesla Billovi šálek čaje a sušenku. Stále na něho mile promlouvala. Bill se pomalu zvedal. Jeho pokoj byl až na druhém konci chodby.

Od té doby jsem kontrolovala pokoje zásadně v doprovodu Míry.

Jiřina

“Jiřino, dnes budeš mít noční službu,” oznámila jí Geraldine při ranním *handoveru*, aniž by se namáhala o nějaké vysvětlení natož pak o omluvu.

“OK. Dnes v osm hodin večer,” opakovala Jiřina a polykala vztek.

Jiřina se mi stále obdivovala, jak mohu dělat tolik nočních po sobě. Zapomněla, že sama nemám na výběr. Ona se bála, že by psychický a fyzický nápor v noci nevydržela. Teď byla postavena před výzvou.

Když jsme se o dvanáct hodin později rozcházely do svých domečků, dlouho jsme se povzbuzovaly pod osvícenou roznožkou chodníku. Já jsem odcházela do známého, ale Jiřina kráčela k šibenici. Celou noc jsem se nemohla dočkat, až se zeptám: “Tak jaké to bylo?”

“Já jsem pracovala s tak skvělými lidmi!” Jiřina zářila a nadšeně vyprávěla o svých nočních dobrodružstvích .

Kevin sloužil pravidelně pět nočních v týdnu už deset let. Sed, zdravotní bratr, byl nesmírně příjemný černoch a stejně jako Vibert si přivydělával k důchodu.

Kevin odváděl rezidenty z *lounge*, myl je, převlékal je do pyžam a zároveň jim podával medicínu, kterou pro svoji obezitu a silnou artrózu Sed nezvládal roznášet do vzdálených pokojů. Dokonce i všechny formuláře si Kevin odnesl do odpočívárny a sám je vyplnil. Jiřina se cítila přebytečná. Alespoň poctivě umyla nádobí, uklidila *lounge* a pod neustálým Sedovým “Nech to být!” vyleštila nohy u všech židlí.

Nad ránem začalo převlékání. Zatímco Kevin připravil deset rezidentů, dvojice Jiřina + Sed udělala pouhé tři.

Miro

Byla jsem překvapená jednoduchým čistě uklizeným bytem. Velká kuchyň sloužila rovněž jako ložnice pro Mirova mladšího bratra. Mirův pokoj byl o polovinu menší, zato skýtal větší soukromí. Bratr byl právě v práci. Vracel se těsně předtím, než Miro odešel na noční. Jejich vztah byl věcný. Respektovali se, snášeli se a zachovávali tradice. Společné Vánoce, oslava narozenin. Studená pokrevní soudržnost.

Zatímco jsem připravovala jídlo, rozdmýchával se dynamický rozhovor. Pracovní i osobní témata nesla komediální žánr. Příhody o rezidentech a pečovateli střídaly Mirovy patálie se ženami. Začal se seznamovat přes inzeráty. Mirova mimika dokázala vyjádřit názor lépe než suchá slova a já solila vařící pokrm slzami od smíchu.

Satiru umlčela miska rýže Basmati. Do ní jsme zamíchali konzervu tuňáka, kukuřici a pár kapek slunečnicového oleje. Miro mi nemohl udělat větší radost. Zbytek jsem dala do plastové krabičky pro Jiřinu.

“Já se na chvíli natáhnu,” položil se Miro na bratrovu postel.

Chvíli jsem seděla na tvrdé židli. Trochu mě rozbolela hlava. Přilehla jsem si. Miro mě k sobě přitisknul.

“Tak tohle jsem si nemyslel!” opakoval při každém tahu po mé paži. Doteky byly příjemné, tak jsem zbaběle mlčela. Nechtěla jsem zhasnout animované sluníčko v jeho tváři.

Když jsme přišli do našeho pokoje, Jiřina hlasitě vzdychala u záchodové mísy.

„Jiří! Co se ti stalo?“

Místo odpovědi začala zvracet. Miro si k ní přikleknul a beze slova rytmicky hladil zkroucená záda. (Sluneční znamení Raka se i u mužů výrazně projevuje mateřským chováním.)

Po noční šla Jiřina ihned do postele. Z hlubokého spánku ji probudilo bušení na dveře. Geraldine pro ni poslala. Dvě pečovatelky odvolaly službu a Jiřina měla vykrýt jejich absenci.

Okamžitě vstala, oblékla se do uniformy a rovnou s Katie zamířily do pokojů. Cítila se svěže. Po probdělé noci a čtyřech hodinách spánku obdivovala svoji kondici.

Katie byla příjemná Angličanka, středního věku a s dlouholetou praxí. Dnes však nebyla ve své kůži. Nedostatek personálu, časový tlak a drobné chyby zvyšovaly napětí. Geraldine prudila od rána.

Při přebalování stojícího stařečka se Jiřině vysmekla plena. Výkaly se rozprskly po podlaze. Jiřina vše začala utírat. Nasládlý zápach, který zamořil už tak husté ovzduší, jí sevřel žaludek. Omdlela. Když ji vzkřísili, následoval jeden žaludeční záchvat za druhým. Poslali ji zpět do apartmánu, aby se do rána zotavila. Měla mít celodenní službu.

Já

Noční služby nabraly růžové obrátky. Miro vyhledával každou příležitost se mě dotýkat. Objímal mě v pokojích ležících rezidentů, ve skladu s ložním prádlem a v prázdných sprchách. Kníratá ústa se lepila na mé čelo a chlupaté ruce přidržovaly mou hlavu jako drahocennou sošku. Vysoké břichaté tělo se snažilo srůst s mým. Gloria začala něco tušit a ve svém natřásání polevila. Vibert se usmíval a myslím, že to byl on, kdo v celém *Golden Home* rozhlásil, že jsme s Mirou zasnoubeni.

Zamilovanost by mi všechno zjednodušila. Ale stres nepolevoval, pleť se zhoršovala, chuť na sladké narůstala a do snů se mi cpal jeden prošvihnutý krasavec z Prahy.

“Já nemůžu uvěřit tomu, že jsem tě tady našel. Taková šedá myš, ani bych si tě normálně nevšimnul. To Jiřina, to je kus! A vida, nakonec to dopadlo úplně jinak. Budeme bydlet na vesnici. Až uvidíš, jak je u nás krásně! Peněz moc nebude, s tím ale počítáš.”

“Miráska nee,” potutleně se usmívala Jiřina.

“Miráska nee,” opakovala pokaždé, když odešel z našeho pokoje.

První měsíc uplynul a my jsme měly uvolnit pokoj v prvním patře. S Mirou jsme prošli pár *Share Housů*.

Už v prvním *Share House* jsme spadly hluboko pod naše kritéria. Ze špinavé zakouřené kuchyňky nás pozdravila korpulentní černoška. V oranžovém županu smažila jakési orientální jídlo a kouřila cigaretu. Nevynesené odpadky, špinavé nádobí ve dřezu a

prázdné láhve od alkoholu vedle plesnivých chlebů na kuchyňském stole vytvářely odporivé zátiší. Pokoje jsme si prohlédnout nešli.

V dalších *Share Housech* se naskýtal podobné výjevy: Kuchyňky připomínající sklady odpadků, zakouřené *lounge* s opilými černochoy nebo Asiaty, hlasitá hudba z pokojů přeřvávající vášnivé vzdechy a intimní místnůstky horší než zanedbané veřejné záchodky. Úklid v domě závisel na domluvě mezi nájemníky. Bylo nám jasné, že sdílené prostory nepohladil mokrý hadr několik let.

Teprve až šestý *Share House* splňoval jakž takž naše normy. Když jsme si jej prohlíželi s jednatelem pronajímací agentury, vypadalo to, jako by tam nikdo nebydlel.

Kuchyňka byla prostorná a poměrně čistá. Jeden samostatný záchod byl v přízemí a druhý v horním podlaží. Koupelna s vanou, se sprchou a s třetím záchodem v prvním patře sousedila s pokojem, který měl být pro nás.

Při pronajímání je třeba velké představivosti. Jiřina si dovedla vybavit jediné svůj krásný prostorný pražský byt. Rozčílila ji plíseň v rozích, roztrhané záclony a fleky na postelích. S pomocí Mira jsem ji nakonec přiměla souhlasit.

Mirova velkorysost nás objímala při každém věcném hovoru. Jen při zmínce, že si budeme muset koupit anglický mobil, byl jednou nohou v obchodě s příslušnou elektronikou. Když jsem prohodila, že budeme potřebovat nové přikrývky, peřiny a povlečení, na další schůzce jsme obdržely dvě růžové deky.

Nakonec se nám jeho štědrost hodila. Graftonem doporučených 300 liber na měsíc (při tehdejší kursu 40 Kč za libru), i při mé paranoidní šetrnosti nestačilo. Půjčených 200 liber jsme mu vrátily už po první výplatě.

Na české poměry by byl pronájem malého špinavého pokojíku za 350 liber měsíčně extrémně vysoký. Vzhledem k tomu, že jsem se s Jiřinou o nájem dělila na polovinu, mi při pečovatelském platu 900 liber čistého každý měsíc na kontě narůstala poměrně slušná částka. Za čtvrt roku jsem splatila 40 000,- Kč dluh svému známému a ještě mi dost zbylo pro případ náhlých výdajů.

Miro se pochlubil, že už má na kontě 4000 liber, které si převážně našetřil před příchodem do Southendu. Další nárůst úspor přibrzdila platba poměrně vysokého nájmu.

Mirův bratr také dřív bydlel v *Share House*. Dvanáctihodinová manuálně náročná práce, od pondělí do soboty, si žádala přiměřený odpočinek. Lhostejnost spolubydlících nad nepořádkem v kuchyni, nad špínou v koupelně a nad zasychajícími výkaly na záchodovém prkénku ho iritovaly čím dál víc. (Mirův bratr jako typický zrozenec Panny potřeboval pro svůj duševní klid sterilní čistotu a pořádek.)

Horší však byly hlučné noci: bouchání dveří, výkřiky opilých nájemníků a incidenty, při kterých se párkrát volala policie. Po dvou letech byl na pokraji psychického zhroucení. (Panny mají slabou nervovou soustavu.)

Přestože už půl roku obýval velmi tichý byt, nebyl schopen usnout bez panáka tvrdého alkoholu.

Jiřina

“Tak, kdy se stěhujete?” zeptal se Peter Jiřiny. Zrovna šli převléknout pana Smitha, šedesátiletého pána se středním stupněm demence.

“Za týden,” odpověděla, zatímco si navlékala latexové rukavice.

Peter se už vyrovnal s dalším milostným debaklem. O “francouzském” výletu se naštěstí nikomu nezmínil, takže se tím pelyňkem mohl prokousávat bez chytrých komentářů.

Do *Green House* teď přijela další naděje. Přijali dvě mladičké Angličanky. Jedna z nich byla dcera Geraldine. Ještě je pořádně neviděl, ale zdálky vypadaly pohledně.

Robustní muž si hověl v objetí teplé deky, zapasovaný v béžovém koženém křesle. Jiřina přistoupila ke skříni, vytáhla krabici s toaletními potřebami a položila ji na umyvadlo. Pak začala chystat denní oblečení. To ji bavilo nejvíce. Vybírat bylo vždycky z čeho. Kombinovala košile s kalhotami, přiřazovala svetry, opasky a šle.

“Jak jste se dnes vyspal, pane Smith?” Peter položil ruku na široká ramena. Rozepínání žluté plátěné košile šlo špatně. Latexové rukavice totálně umrtvovaly jemnou motoriku. Peter měl chuť kus toho starého hadru roztrhnout.

Pan Smith otupěle sledoval zavřené dveře před sebou. Neměl v žádném úmyslu spolupracovat. Peter z něj pyžamovou košili doslova strhal.

Jiřina namočila ubrousky a pokapala je tekutým mýdlem. Několikerým zmáčknutím vytvořila pěnu a podala je Peterovi.

“Tak, teď vás umyjeme,” začal jednou rukou zvedat mohutnou horní končetinu. Svalnatá paže kladla odpor.

“No, tááák!” snažil se odkrýt zapocené podpaží násilím.

“Aúúú!” zařval.

“Nestalo se ti nic?” přiskočila k němu Jiřina, ale nevěděla, co by zrovna teď měla udělat.

“Zavolej Geraldine, na tohle si dnes netroufám,” hladil si žebra, kde právě obdržel ostrou ránu loktem.

Pan Smith byl agresivní výjimečně. Peter to zažil jen jednou. Bylo to před půl rokem, když pracoval s Georgem. Situace byla podobná, ale ránu tenkrát obdržel George. Ten doporučil zavolat Geraldine. V případě, že by došlo k modřinám, byla by svědkem celé situace na vlastní oči.

“Tak jdeme, pane Smith, dnes se na vás přijde podívat dcera a vnoučata,” promlouvala k zadumanému muži Geraldine. Jeho výraz byl zatvrzelý, ale začaly se objevovat známky zájmu.

“Tak, pane Smith, za chvíli je tady vaše rodina, musíte se pěkně obléct. Přece nechcete, aby vás takhle viděli,” sjela pohledem na mokré pyžamové kalhoty v rozkroku.

“Tak, jdeme!” začala rázovat. Uchopila ruku a bradou pokynula Peterovi, aby začal s očistou.

Triky, které personál používal, byly nezbytné. Dobrý pečovatel musel mít fantazii. Jiřina se v duchu zapřísáhla, že v podobném případě vždycky někoho zavolá.

Po obědě Peter vyzval Jiřinu, aby odvezli nerezový vozík s jídlem. V kuchyni může získat zajímavé informace. Vozík z *Green House* tu ještě nebyl. Peter protahoval konverzaci se starou kuchařkou. Klapnutí samozavíracích dveří. Vozík z *Red House* a v zářetí vozík z *Green House*. Mohutný Ind s novou pečovatelkou.

“Hello!” pozdravil Inda, ale oči hypnotizovaly 20-tiletou drobnou dívku.

“Já jsem Peter z *Blue House*,” představil se černovlásce.

“Lilly,” nesměle odpověděla. Její spolupracovník už držel dveře k odchodu.

Alespoň něco. Odkráčel Peter. Dcera Geraldine se jmenovala Clair.

Paul

Čtyři dny zpevňovaná předsevzetí se konečně mohla realizovat. Paul se probudil do svého volna. V kuchyňce se Dumo pokoušel o přátelskou konverzaci, ale Paul s několika nemastnými odpověďmi vložil pracovní oblečení do bubnu a nasypal prací prášek do nádržky. Zapnutím pračky odstartoval „Nový život“.

V přetopeném podkroví hypnotizoval obrazovku počítače. Místo fotbalových strategií však veškerou energii soustředil na utlumení narůstající chutě.

Po čtyřech hodinách pohřbil další novorozeně „Lepšího života“. Rychle na sebe hodil tlustý šedý svetr a hnědé mokasíny. Bankovní kartu vstrčil do zadní kapsy upnutých riflí a vyběhl do ulic.

Za patnáct minut šťastně vpochodoval zpátky do domu. Příčinou byly dvě modré igelitové tašky. Každá obsahovala šest plechovek piva.

Dumo věděl, že Paul nakonec zaklepe na jeho dveře. Sám si už náladu připravil.

Ještěže většina nájemníků jezdila na víkend ke svým rodičům. Prázdnota *Share House* byla vyplněna nad ránem. Hlasité bouchání dveří, padání ze schodů, dvojhlasný zvučný smích.

Po pěti hodinách spánku byl Paul stále opilý. Extázi si šel prodloužit do lednice. Zbyly mu tři plechovky. V pokoji si pustil americkou komedii a nechal se unášet kamiómem za westernovým dobrodružstvím. Pípnutí esemesky slyšel, ale nemínil měnit pohodlnou pozici. Teprve, když šel dokoupit zásoby, zkontroloval mobil. Glenda. Ze včerejší diskotéky si moc nepamatoval. Mlhavě se rozpomínal na pár dívek, se kterými tancoval. Další pípnutí mobilu. Chris.

Stěhování

Jiřina neměla volno nikdy. Když jsme se domlouvaly na stěhování, musela požádat o přesunutí služby.

Byla jsem překvapená s jakou samozřejmostí dostáváme přesčasy, aniž bychom o to požádaly. Jiřina to tiše akceptovala, já jsem extra hodiny odmítala. Přetěžování pečovatелů, nespokojenost, únava, rezignace, další snížení počtu zaměstnanců a ještě větší pracovní nálož tancovaly v rychle cirkulujícím bludném kruhu.

Cizinci vykrývali většinu pracovních míst. Indové byli přikováni pracovním vízem, nám zase hrozila 1000 librová sankce za předčasné rozvázání roční smlouvy. Za krátkou dobu jsme byly svědky mnoha výpovědí. 99% odchozích tvořili Angličani.

Musím však podotknout, že příliš mnoho práce mělo na Jiřinu kladný vliv. Po překonání počáteční kloubové a zádové adaptace se cítila svěže a plná energie. Ze svého vědomí vytěsnila hořkost nad nevydařeným manželstvím a psychosomatické problémy se rozpustily v každodenní honičce. Žaludeční záchvat v začátku byl posledním. Neobjevil se ani ve vypjatých situacích s Geraldine. Ta byla jediným mrakem na jejím anglickém nebi.

Nechtěly jsme utratit peníze za taxi, a tak jsme se vláčely s napěchovanými kufry linkovým autobusem. Vyčítavé pohledy v přeplněném dopravním prostředku Jiřina nevydržela. Když se snažila nalodit mladá matka s kočárem, vystoupila dvě zastávky před cílovou stanicí. Do *Share House* jsme ale nakonec dorazily současně.

“Hello!” Zářivý úsměv sympatického Afričana byl vřelým uvítáním v novém domově.

“Hello! My jsme tady nové. Já jsem Jiřina.” V Dumovi zažehl plamínek. Když jsem se představovala já, stále držel pohled na Jiřině.

“Ahojte, holky! Jak se zabydlujete?” Miro vyplnil celý prostor ve dveřích. Klíč od domu jsme mu nechaly udělat hned, jakmile jsme dostaly vlastní.

“Dobře. Chce to tady jen trochu naaranžovat.” Povalovala jsem se na posteli u okna. Obsah kufru byl uklizený ve skromné skříni. Batůžek s čistou uniformou čekal u vchodu. Jiřina zavrátila oči, ale usmála se. Dnešní noc v novém si bude vychutnávat sama.

“Tak už abychom šli.” Podívala jsem se na hodinky, které ukazovaly pět minut po sedmé.

“Ještě je čas,” mávnul otráveně rukou Miro. Sám chodil na poslední chvíli. Často dobíhal, ale nikdy nezmeškal.

“Hello!” objevil se mladý vysoký muž. “Já jsem Paul. Vítám vás u nás! Odkud jste přijely?” Anglicky sympat'ák schovával za zády plechovku nějakého nápoje a cenil krásné bílé zuby.

“Hello a na shledanou!” utnula jsem počínající konverzaci. Byla jsem nervózní.

Miro se překvapivě na Paula obrátil a jakoby chtěl potvrzení, že nám vybral skvělé ubytování, zeptal se: „Zdá se, že je to klidný *Share House*, že? Určitě žádný alkohol nebo drogy.“

„Néééé, néé!“ kroutil hlavou Paul, „toto je velmi slušný a střízlivý *Share House*.“

Když jsem po šesti týdnech našla svůj rozpis služeb opět se čtyřmi N, začala jsem se smířovat s tím, že celý rok budu rezidenty pouze ukládat ke spánku a oblékat je po probuzení. Bylo to nespravedlivé, ale když jsem si znovu pročetla smlouvu, nebylo tam nic, co by to zakazovalo.

Jiřina se vyspala skvěle. Hned po kratičké konverzaci s Paulem skočila do sprchy a pak do postele. Chvilí dekodovala melodie shora, ale únava ji velmi rychle zavedla do NREM spánkové fáze.

Geraldine měla po dlouhé době volno. Atmosféra v *Blue House* byla hmatatelně jiná. Slunce ostře pronikalo do *lounge* a Jiřině se zdálo, že ze všech sálá radost a pohoda.

Velením byla pověřena starší Indka. George ji sám požádal, aby ho k Jiřině přiřadila. Po snídani, která uběhla mnohem rychleji než pod ostrahou přísné generálky, si sami pečovatelé rozdělili nepřevlečené staříky.

S Georgem šlo všechno jako po másle. Pomáhaly srdečné úsměvy a trpělivost, kterou měl se starými dementními lidmi i s roztěkanou Jiřinou.

Už od začátku jí bylo jasné, že se mu líbí, a z každého jeho gesta vyčetla flirt, ne-li pokus o znásilnění. Statečně odsekávala a přidávala pohrdavé úšklebky. Georgáč jeden! Co si vůbec o sobě myslí?

“Tak už jste se přestěhovaly?” zeptal se George. “Kde teď bydlíte?”

“V Southendu.” Jiřině se klepaly ruce. Zrovna bojovala s plenou. Dědeček měl močový katétr, který jí vadil při přebalování. Navíc ten zápach.

“Nespěchej tolik. Pomalu,” řekl měkce George a na chvíli se odmlčel. Jemně uchopil vývod a šikovně nasadil plenu.

“To jezdíš domů autobusem?” navázal přerušenu nit.

“Ano, jedničkou,” odpověděla Jiřina a začala sklízet nepořádek ze země. Mokrě ubrousky a špinavou plenu vhodila do igelitového pytlíku a spolu s mokrým ručníkem, špinavými ponožkami a promočeným pyžamem ho dala na hromádku, aby pak všechno odnesla do *sluice*. Prostěradlo a povlečení měnit nemuseli. George jí ještě podal svoje použité rukavice a řekl, že bude na sedmičce.

“Jiřino! Zavolej Judithu!” George se skláněl nad bezvládným tělem, zborceným v hlubokém křesle.

Vedoucí Indka okamžitě volala záchranku. Jako doprovod jela starší Angličanka. Počet pečovatелů se zredukoval na tři a rezidenti byli přerozděleni. George pracoval sám a Jiřina byla přiřazena k druhé Angličance, která právě přišla o spolupracovnici.

Do oběda tak tak stihli převléknout zbytek rezidentů. Silné charisma vystřídala neslaná améba. Jiřině se se stejně starou ženou pracovalo příšerně.

Svěží rytmus se opět navázal po obědě, když se nepřítomná pečovatelka vrátila. Babička zůstala v nemocnici na pozorování. Jiřina se zase uvelebila v Georgově přítomnosti.

“Můžeš jet domů se mnou, pokud chceš. Mám v autě jedno místo volné.” Georgova nabídka, která v něm kvasila celé tři hodiny.

“Ne, děkuji. Já pojedu autobusem,” odsekla Jiřina. Ještě to tak!

Když se po osmé večer loudala k zastávce, viděla, jak k Georgovu autu míří zavalitá Afričanka z *Green House*. Zvučný smích, který doprovázel hlasité zdravení, nešel přeslechnout. Autobus stihla na poslední chvíli. Jen díky mladému Indovi řidič na dobíhající Jiřinu počkal.

Mirovo nadšení z našeho sblížení bylo konstantní, ale narůstající znechucení z práce a vůbec z celé Anglie začalo ruinosvat celý efekt.

“To jsou blbci!” kroutil hlavou, když v supermarketu nemohl najít moučkový cukr.

“To jsou blbci!” když měl autobus zpoždění.

“To jsou blázni!” když viděl mladého muže v šortkách a v krátkém tričku, zatímco my se klepali v zimních bundách.

“To jsou děvky!” když potkal těhotnou sedmnáctiletou holku. A “To jsou krávy!” když k tomu ještě kouřila cigaretu.

Cítila jsem se trapně. Slověm nerozuměli, ale významu ano!

“To je bordel. Já už to tady dlouho nevydržím!” pronášel čím dál častěji během práce. Všechno zhoršovaly jeho bolesti v zádech. Šaškárny s rezidenty mizely jako rosa v parném létě.

“Měl bys trochu cvičit a zhubnout,” jemně jsem naznačila.

“Ne! To stejně nepomůže,” třepal zpocenou hlavou, “už abychom byli na Slovensku.”

Paul

V podkroví *Share House* vyrostla zelená muchomůrka. Paul se posadil v rozválené posteli. Přiotrávený pivem zpytoval promrhané dny.

Pamatoval si, že přijely nové nájemnice. Cizinky. Začal přemýšlet, že odepíše Glendě. Šel vytáhnout pracovní oblečení ze sušičky. Někdo je hodil suché na pračku. Zjistil, že v lednici nemá ani banány ani mandarinky. Na pódium jeho mysli se začala prokousávat skálopevná předsevzetí.

“Miro, kdo je krásnější? Já nebo Kia?” vtrhla těsně před nočním *handoverem* Maisy do *ofisu*. Miro byl polichocen. I Viniemu se rozsvítila tvář nad naivní holčičí hádkou.

“No, jde o to, jak vypadáte bez uniformy,” smál se Miro na celé kolo. Vtipně se vyhnul zraňující odpovědi. Maisy byla spokojená. Než by Miro ještě něco dodal, ztratila se v šatně.

Při nudném vyplňování formulářů jsme to důkladně probrali.

Maisy nepřicházela v úvahu už od začátku. Byla to černoška, byla tlustá a měla nehezky obličej. Kia byla krásná, štíhlá a běloška. Proto byla děvka. Sice nekouřila, ale určitě chlastala. Povrchní úsudek chránil zbabělce před zklamáním.

Já jsem se do jeho kritérií jakž takž vešla. “To, že jsi byla svému bývalému manželovi nevěrná, jsem ti už odpustil. Ale dalo to práci!”

Co ty mi máš co odpouštět?! Ale než jsem se stačila nadechnout, dodal: “To už se nesmí nikdy opakovat!” Škrtil vzduch před sebou a skřípal zuby. Do záznamu o pitném režimu jsme naprskali smíchy.

Protože si někdo ze sester stěžoval, že noční pečovatelé spí (nesměly se ani na okamžik zavřít oči), začalo pro nás vedení *Golden Home* vymýšlet extra úkoly.

Byla jsem šokovaná tím, že někdo žaloval. Vybavovala jsem si všechny ty přívětivé tváře sester a přemýšlela, za kterou z nich se skrývá taková podlost. Napadla mě Mini.

Věčně otrávený Miro ožil, když jsme museli protřídit záznamy o rezidentech za posledních deset let, ledabyly naházených ve dvaceti krabicích v odpočívárně. Prohrabával se v těch pomačkaných, vybledlých cárech, jako by šlo o cenné historické materiály. Přiznal se, že ho baví archivování i takových dokumentů, jako byl tři roky starý formulář o pitném

režimu již zemřelého rezidenta. (Třídění, katalogizování a účtování je silnou stránkou Mirovy generace (1966), která má v horoskopu konjunkci Urana s Plutem v Panně.)

Při umělém osvětlení a přirozené biologické únavě mi přišla koncentrace na rozluštění nečitelných jmen nadlidský úkol. Padající víčka mi k hlavě špendlilo jen Mirovo nadšení nad „vzácnými objevy“.

“Ahoj, Miro!” Jiřina se nemohla dočkat mohutného objetí. Jedna minuta teplých stisků hojila oběma citovou deprivaci z dětství. Nevynechali jedinou příležitost. Přivítání na zastávce. Loučení mezi *Blue House* a *Red House*. “No, tak už pojd’!” pobízel Jiřinu Peter. Dnes jsme sloužili v československém složení.

Ráno byla Jiřina ve výtečné náladě. Všechny nás pozvala na velkolepou snídani. Peter odmítl. Potřeboval naspat co nejméně minut. Slíbil odpolední službu v *Green House*.

“Miráska nee!” usmívala se Jiřina z postele. Spokojený výraz oživoval modré peřiny. Už dávno ležela vysprchovaná, zatímco jsme s Mírou dojídali slaninu, míchaná vejíčka, tousty a dojmy z noční. Trpělivě jsem přijímala jeho rodičovské hlazení a polibky. Najednou se ozvaly rychlé kroky. Paulův pohled rentgenoval pouze lednici. Vzal si mléko a zmizel. Svým příchodem prostřelil Mirovo sevření a vysvobodil mě k odchodu.

V *Green House* byla uvolněná atmosféra. Dvě sestry právě obědvaly v odpočívárně a zbytek personálu byl bůhvídkde roztroušený po domě. Ještě jedna pečovatelka čekala na odpolední *handover* a rozdělení práce.

“Peter bude pracovat s Claire,” řekla hlavní sestra se samozřejmostí toho, že to byl jediný důvod jeho přesčasu. “Běž zatím uklidit prádlo na pokojích a pak budete podávat odpolední čaj.”

Clair se své matce vůbec nepodobala. Byla drobná a štíhlá. Plavé vlasy byly střiženy podle nejnovější módy. Střízlivého *make-upu* si Peter nevšimnul, za to růžové dlouhé nehty upoutávaly pozornost i apatických rezidentů. Clair o sebe dbala, přesto ji nemohl označit za krasavici.

“Kde je tvoje kamarádka Lilly?” začal, když v kuchyňce připravovali čaj a sušenky.

“Dala výpověď.” Planý hlas prozrazoval bezjiskrnou osobnost.

“Jak se ti tady líbí?” Další pokus.

“Jo, jde to.”

Odmlčeli se.

Práce s Clair byla náročná. Dívka byla nezkušená, slabá a nešikovná. Práci určoval Peter, Clair ho následovala.

“Nešla bys někdy na víno?” Peter využil chvíli při závěrečném vyplňování formulářů. Nadšení umíralo s minutami končící služby.

“Já nevím.” Poslední slovo bylo sotva slyšitelné.

Peter nebyl zas až tak zklamaný. Seděl v poloprázdném autobuse a sledoval osvětlené pobřeží. Alespoň si přivydělal 25 liber.

Časté a dlouhé procházky s věčně nespokojeným Mírou byly kompenzovány krásou obléhající krajiny. Vystudovaný geograf mě zaváděl do různých míst na periferii Southendu. Díky němu jsem poznala vzdálenější pláže, přilehlé lesoparky a lesíky kolem blízkých vesnic.

Škoda, že naše počáteční odlehčené konverzace tak rychle ztěžkly. Jediné, co mě drželo při možné představě společného života, byly okamžiky, kdy jsme potkali malé děti. Míro ožil. Žasla jsem nad přirozeným talentem komunikovat s malými človíčky. Jako žena jsem se cítila zahanbena.

Na rozdíl od Mini byla Manju veselá a spontánní. Pokaždé, když jsem na ni narazila, hlasitě se chechtala a vždycky měla co říct. Typický Blíženec.

Pracovala jsem s ní pár nočních a byla to radost. Protože si nedělala starosti se zbytečnými detaily, práce sprintovala jako na olympiádě. Konflikty s rezidenty a s personálem řešila obratně a s vtipem. Byla oblíbená a její přítomnost byla pokaždé zárukou skvělé služby.

Vyprávěla mi o domluvených svatbách v Indii. Díky ní jsem přišla o předsudek, že výběr manžela je nekompromisně určen rodiči budoucí nevěsty. Pravda je, že se k dívce zvou mladíci tak dlouho, dokud se sama nerozhodne. Pokud se jí některý z napadníků, se kterým

stráví přibližně hodinu sama, zamlouvá, domluví se další schůzka. Manju si vybírala z mnoha uchazečů. Teprve až dvacátý sedmý se stal jejím manželem.

Výhodou sjeďnaných sňatků je blízký kulturní, třídní a náboženský status původních rodin, což predisponuje k podobnému hodnotovému žebříčku obou partnerů a tím k větší stabilitě jejich svazku. V Indii je rozvodovost téměř nulová.

Když došlo k neúmyslnému zanedbání nějakých maličností, byla to Manju, kdo se přimlouval u Vinnieho nebo u Vanessy. Proto jsem div neupadla ze židle, když se ke mně doneslo, že oním zrádcem nočních pracovníků je právě ona.

Jiřinina přehnaná iniciativa mi začínala být trochu nepříjemná. Kdykoli měla možnost, zapřádala hovory na chodbách, v kuchyňce nebo dokonce i v koupelně. Netrvalo ani týden, když k nám na pokoj pozvala anglickou učitelku z vedlejšího pokoje. Sebevědomá třicátnice nám při sklence červeného vína poreferovala o všech nájemnících.

Duma jsme už poznaly. Pracoval jako noční pečovatel v nedalekém domově důchodců, přičemž dálkově studoval práva v Londýně. Jeho dlouholetá polská přítelkyně s ním zatím nebydlela.

Hned vedle sympatického černocho ze Zimbabwe obýval druhý přízemní pokoj černocho z Ghany se svou přítelkyní. Mladou nesympatickou Polku nešlo přehlédnout.

V prvním patře, stejně jako my a naše návštěvnice, bydlel drobný Angličan Tristan. Bylo mu dvacet a podle jeho chování bych nebyla s pravdou daleko, že byl ještě panic. Pracoval jako referent ve firmě na výrobu papíru a byl na to patřičně hrdý. Když nebyl Dumo po ruce, Paul ho využíval jako náhradníka.

Vedle Tristanova pokoje se nacházela maličká místnůstka, kam se vešla pouze jedna postel a vestavěná skříňka. V ní občas přespal mladý mohutný Srílančan. Z něho se naopak hormony řinuly jako z nadržného kance. Velmi silný tělesný zápach nás vždy neomylně informoval o jeho přítomnosti v domě. Tmavý sebevědomý borec původně žil a studoval v Londýně. Do Southendu jezdil za svoji zálibou. Pilotoval sportovní letadlo. Čistotná Jiřina pak vždycky půl hodiny drhla a větrala koupelnu, aby se po něm mohla osprchovat.

V posledním, podkrovním pokoji bydlel Paul, o kterém toho sečetlá kantorka mnoho nevěděla.

Naším příchodem, tedy přesněji řečeno příchodem Jiřiny, se začal *Share House* proměňovat v útulné obydlí.

Nejprve v našem pokoji vydrhla koberec, umyla okna a vyprala záclony, ke kterým dokonce koupila chybějící háčky. Flekatou zeď polepila mapou Spojeného Království a dvěma plakáty s přírodním námětem.

Když zútulnila našich devět metrů čtverečných, vrhla se na koupelnu. Na plíseň mezi bílými kachličkami ve sprchovém koutě a kolem vany vypotřebovala jeden celý speciální přípravek, který si k těmto účelům pořídila. Další čisticí prostředek spotřebovala na záchodovou mísu, kterou na závěr obdarovala zásobníkem s mořskou vůní. Savem pak zlikvidovala roky pěstované bakterie na stěnách a v podlaze. Vedle vany postavila zelenou palmu.

Největší radost jí udělalo zvelebení kuchyně. Začala pro nás určenou ledničkou a dvěma skříňkami nad pracovním stolem. Vyčištěním sporáku, pracovní desky, dřezu a zeleného linolea vykouzlila z několik let zanedbávaného kutlochu moderní přípravnu pokrmů.

Prázdné sklenice od vodky, které se rozmnožovaly po podlaze, postupně odnášela do kontejneru s tříděným odpadem. Když se anglická učitelka odstěhovala, převzala také patronát nad vynášením odpadu.

Toustovači, ve kterém jsme si při každé příležitosti opékaly chleby a po anglicku mazaly pomerančovou marmeládou, začal brzy konkurovat speciální hrnec na rýži.

Pětikilový pytel Basmati se zešťhloval ze dne na den. Rýže z kastrolu se dala jíst jen tak bez ničeho. Rýžovar nikdy nedopustil, aby se jeho obsah nedodělal, spálil nebo rozvařil.

Neumytý rendlík se často stával předmětem naší diskuse hned po *Golden Home*. Velice rychle jsme zjistily, po kom pravidelně odměčujeme zaschlé zbytky.

“Až tu Polku nachytám, tak jí něco řeknu! Kdo to má po ní furt umývat?” přibíhala rozzuřená Jiřina z kuchyně.

Podle Mirových kritérií byla Polka krasavice a nemohl pochopit, proč se zahazuje s průměrným černochem. Vysvětlení bylo zřejmě ukryto v hlasité hudbě, která na půl hodiny dvakrát do týdne zahlušila celý *Share House*. Po jejím ztišení uspokojený černochoch vyběhl do sprchy a po něm pak vycupitala polonahá holčička.

Jednou jsem se před koupelnou střetla s čekajícím Paulem. Nemohlo mi uniknout, s jakým zájmem sledoval ručníkem obalené tělo nafoukané východoevropanky. Začala jsem přemýšlet o normách ženské krásy.

Průměrná, ale souměrná tvář s čistou pletí zatuhla na hranici nafoukanosti a našťvanosti. Postava byla sice štíhlá, ale kulatá záda nezakryly ani řídké polodlouhé plavé vlasy, které se v zeslabených konečcích viditelně třepily. Vysoké podpatky, které nosila i v *Share House*, vytvářely dojem, že trpí kyčelní dysplazií. Chlapi mají prostě odlišné zrakové vnímání.

Tahle zvláštní černo bílá dvojice si žila sama pro sebe. Časté hádky střídající se s kraválem z přehrávače vypovídaly o italském typu milostného vztahu.

Po třech měsících se odměřený černoch s nafrněnou Polkou odstěhovali. A ejhle! Vzali s sebou i rýžový hrnec. Paul nám pak vysvětlil, že byl jejich.

“Jiřino, dnes musíme udělat školení o bezpečnosti práce. Přijďte za mnou, až budete mít přestávku,” řekla Geraldine po *handoveru*. Všechnen personál mezitím odkulhal k vozíku se snídaní.

“Jiřino, Vaše angličtina je slabá! S tím musíte něco udělat nebo bude zle!” zakončila dvacetiminutovou přednášku Geraldine.

Jiřina před ní seděla jako na vosím hnízdě. Napjatě poslouchala, ale význam mnohých slovíček jí unikal. Soustředění zhoršovalo hlasité kručení v žaludku. Při testovacích otázkách byly nemilosrdně odhaleny jazykové mezery.

Z *ofisu* vyšla jako do mlhy. Chtěla v ní zmizet, ale okamžitě ji odchytila Katie. Měly ještě převléct dva rezidenty a třetího na osprchování. Najednou si všimla, že její koktavá angličtina vadí i anglické spolupracovníci.

“Jani, já se na to vykašlu. Ona mě furt prudí. Copak mám zapotřebí se v tomto věku takhle ponížovat?” Jiřina seděla na okraji postele a v pěsti mačkala papírový kapesníček.

“Neblázni! Kašli na ni, na krávu. Vydrž to ten rok! Už máš skoro čtvrtinu za sebou. Prosím!”

Typický dupot po schodech byl ukončen zaklepáním. Miro.

“Ahojte.” Zamířil k mé posteli a s povzdechem se posadil. “Tak jak je?” Další hlasitý povzdech. Energie z něho vyprchávala rychleji než jsem čekala.

“Geraldine mě prudí,” zahájila Jiřina diskusi.

Z malého zastrčeného pokojíku se pak dvě hodiny ozývalo trojhlasné překřikování. Nadávkám a pomluvám obyvatelé *Share House* naštěstí nerozuměli.

“Miro, vykoupejte Frýdu,” řekl Vinnie při *handoveru*. Místo Mira jsem oči zavrátila já.

Frýda byla přijata před dvěma měsíci a důkladnou očistu od té doby absolvovala pouze dvakrát. Šedesátiletá rezidentka agresivně odmítala jakoukoli hygienu. Už týden ze sebe nesundala černé polyesterové šaty. Byly špinavé a mokré od výkalů.

Zavalitá postavička, pomalá kymácrivá chůze s vycházkovou holí, mastné vlasy a naštvaná tvář. Pečovatelé si z ní stříleli: “Frýdo! Sprcha!” A Frýda vztekle zamáchala holí, otočila se a zmizela ve svém pokoji.

Obraz žalostného sklonku života nabízelo její soukromí. Příšerný zápach a nepořádek. Zbytky jídla válející se pod postelí, plastické kelímky skladované pod oknem. Konečně jsem se dovtípila, kam se ztrácejí. Neforemná huspenina se klepala na okraji postele jako hromada neštěstí. Hůl opřená vedle jí sloužila jako opora. Fyzicky i psychicky. Občas s ní někoho přetáhla.

“Jsem otrávená životem!” pronesla do nočního ticha, když se znenadání objevila v *lounge*. V bažině emočního vyhoření probublávala naprostá beznaděj.

“Já chci svou mámu, aby se o mě starala.” Frýda si sedla naproti mě.

“Ale teď se o tebe staráme my,” řekla jsem žertovně.

“Ne, ne! Vy se o mě nestaráte! Já chci svou mámu!” Zvedla se a bouchla dveřmi.

Tragikomedii jsem se hořce zasmála.

Miro byl kupodivu polichocen náročným úkolem. Řekl mi, že napřed převlékneme všechny rezidenty a nakonec se vrhneme na Frýdu. Měl plán.

“Tak, a teď jdeme do boje!” Energicky vytáhl jedno kolečkové křeslo z kumbálu. Po cestě do pokoje jsme vzali několik čistých ručníků a sprchový šampon. V koupelně jsme připravili teplou vodní lázeň.

Rychlé otevření dveří zastavilo rozklepané tělo sedící na posteli. Následoval bleskový přesun na vozík. Prudký rozjezd mírně zaklonil rozcuchanou hlavu a ústa se ještě víc otevřela. Než se Frýda vůbec stačila nadechnout a protestovat, ujížďela do koupelny. Tam z ní Miro

jedním tahem stáhnul zapáchající šaty. Pod nimi byla nahá, takže druhým hmatem jsme ji vložili rovnou do vany. Neudržela jsem smích. A Frýda se smála taky!

Blížily se Vánoce. Každý domeček se honosil bohatou vánoční výzdobou: okenní dekorace, fáborky napříč společenskou místností a osvětlené girlandy podél stěn. V našem domě živý vánoční stromek na sebe svalil mlsný dědeček už první den. Ověšená jedlička byla přemístěna do *ofisu* a tam zavazela do Tří králů.

Geraldine požádala Jiřinu, zda by pracovala během celých Vánoc. Jiřina by jí ráda vyhověla, ale ve sváteční dny nejezdily žádné autobusy. Za taxíka by zaplatila celodenní výplatou.

Geraldine ochotnou a svou pracovitostí již proslulou Jiřinu zoufale potřebovala. Mnozí pečovatelé chtěli trávit svátky s rodinami. Nabídla jí přespání v prázdném pokoji po zemřelém.

Když mě Vibert poslal zkontrolovat Grace, byla jsem připravena na všechny možné varianty. Grace tři dny odmítala jídlo a pití a nepřítomně ležela ve svém pokoji. Denní služba ji chodila sledovat v půlhodinových intervalech a tak tomu bylo i v noci. Mini sice zastupovala pečovatelskou pozici, ale jako zdravotní sestra automaticky přebírala i povinnosti Viberta. Teď oba seděli v *ofisu* a zapisovali do šanonů.

“Myslím, že je mrtvá,” zastavila jsem jejich automatické pohyby.

Vibert nejprve vytřeštil oči, něco hýknul a začal panikařit. Rychle se zvednul. Ruce se mu třásly a nohy se mu pletly div, že neupadnul hned vedle stolu.

Všichni tři jsme vešli do poloosvětleného pokoje. Vibert zkontroloval životní funkce stařenky a poslal Mini zavolat záchranku.

Dlouhé a usilovné oživování bezvládného těla mi přišlo nedůstojné a trapné. 95 let má právo na odpočinek.

“Mini, zavolej pohřební ústav.” “Mini, zavolej příbuzným.” Mini, vyplň formuláře.” Vibert házel pokyny jako míček při tenise. Sám fungoval jen v pohodlí nekomplikované rutiny.

“Proč to mám dělat já? Vždyť on je tady hlavní sestra?” stěžovala si mi Mini.

“Ta Mini je totálně neschopná,” pomlouval Vibert.

Když jsem Mirovi vyprávěla svůj zážitek, pobaveně se chichotal. Řekl mi, že pronájem skromného pokojíku a zahrnutá péče stojí obrovské peníze. Většina rezidentů byla nucena prodat své domy, aby si předplatila luxusní zbytek života. Příbuzní, kterým se personál musel za každých okolností zpovídat, očekávali perfektní péči, což zřejmě zahrnovalo i nesmrtelnost. Jakékoli pochybení bylo hrozbou zejména pro indické sestry. Ztráta lukrativního místa znamenala radikální změnu životní úrovně nejen pro jejich manžele a děti žijící s nimi v Anglii, ale i pro příbuzné v Indii, kterým pravidelně posílaly část peněz ze své výplaty.

Vibert se vyhazovu bát nemusel, chtěl odejít dávno, ale slabá ustrašená osobnost se rozpadala při každém vychýlení z ojetých kolejí. Jakmile nastaly problémy, shodil masku vtipného chlapíka a z úlisného dědka pod ní se vydrolily zmatky a pomluvy. Miro jeho chování vysvětlil jako genetické dědictví po předcích, středoamerických otrocích.

Naproti tomu Gloria, Maisy a George, kteří se chovali přímočaře, nespoutaně a suverénně (čímž své *bílé* okolí často dráždili) pocházeli z Afriky, kde odjakživa žili jen svobodní černoši.

Byla jsem přítomná příjmů mnoha rezidentů. Jen opravdu velmi dementní staříci nezaregistrovali změnu ve svém životě. Ti ostatní se vytrvale dožadovali návratu do svého domu, který byl už dávno prodán či se v něm zabydleli „milující“ potomci. Někteří seděli u dveří svého budoucího pokojíku s kufrem, který odmítali otevřít. Jiní nás s pláčem pronásledovali a prosili, ať zavoláme jejich synovi nebo dceři. Další jen tupě zírali na malý čtvercový prostor, do kterého teď měli vecpat celý svůj dosavadní život. Byli i tací, kteří se mstili na personálu slovní nebo fyzickou agresí.

Pobytem v domě se psychická kondice staříků rapidně zhoršovala. Rigidní rutina, nedostatek podnětů a izolace od běžného života byla kompenzována pravidelnou návštěvou pracovní terapeutky. Ta pomocí dětských her, malováním, modelováním a předcítáním obrázkových knih stimulovala jejich zmírající mentální výkony a snažila se vnést do šedých dnů trochu vzrušení a radosti.

“Jani, já jsem někde v *Blue House* ztratila klíče s kapesním nožkem. Co, když ho některý rezident najde a zraní se! Anebo při nejhorším někoho bodne!” zazněla první slova Jiřiny po návratu z noční služby. Celou cestu autobusem konstruovala možné situace. Na konci trasy byla vyklepaná z hororu. Automatické převlékání z uniformy a rychlý odchod na zastávku nebyly zaznamenány v její krátkodobé paměti.

“Zavolám do *Blue House*, ať zkontrolují kapsy od mé tuniky a kalhot.” Posadila se na postel a vytáhla mobil.

Bylo mi trapně nad vzlykavým koktáním. Neposlušná holčička klečela na hanbě. Z telefonu jsem i na dálku slyšela energický hlas. Geraldine klíče v kapse našla, přesto si neodpustila vychrtnout další kýbl varování.

O něco později se dokymácel Miro.

“Tak jsem to udělal!” Ve tváři měl tentokrát jiný výraz. Ústa se vytvarovala do uspokojení.

Miro předchozí noc pracoval s Mini a Vibertem. Práce byla už tak náročná. Jedna babička pokálela pokoj. Druhá stařenka v půlhodinových intervalech klikala na zelené tlačítko a požadovala čaj a sušenky. Další stařík dvakrát spadnul z postele a odmítal se zvednout. Jiný dědula sabotoval výměnu pleny a Miru kopnul do lýtky.

Mini s Vibertem vypisovali šanony a jeho posílali řešit záležitosti s rezidenty. V unaveném a bolavém těle vřela krev.

Při ranním *handoveru* požádal Vinnieho o zrušení nočních služeb během Vánoc. Neměl odvoz. Ptal se sester i z jiných domů, ale všechny měly obsazeno.

“Tak si kup auto.” Vinnie odmítal jakékoli šťourání v pracně zhotoveném rozpisu.

“Dávám výpověď!” Sopka nevydržela tlak třaskavin. Udivené výrazy v tvářích pečovatелů odprásknul dveřmi a rychle odešel.

“A co ti na to řekl Vinnie?” Byla jsem v šoku, přestože výpovědí poslední dobou vyhrožoval nepřetržitě.

“Nic. Jen vytřeštil oči ve své důležité tváři a řekl, ať jdu za Vanessou. Dnes napíšu výpověď.”

První byla Maisy, která ho přemlouvala, ať zůstane. “To přece nemůžeš Janě udělat. Co si tu bez tebe počne?” Uvnitř se tetelila štěstím. Z jeho výpovědi vydedukovala náš rozchod.

Další slzy se zaleskly v očích Glorie. V té době však sama zažádala o přeložení do Londýna.

Miro byl zklamaný, jak samozřejmě jeho výpověď přijala Vanessa: “Měsíční výpovědní lhůta, ale jestli chceš, můžeš jít hned.”

Miro si z telefonního seznamu vypsál 37 domovů důchodců. S prací nebude problém, pečovatelé jsou vždycky vítáni, zejména muži, usmíval se pro sebe.

Aireen byla mladá Filipínka a mezi robustními indickými sestrami kontrastovala svou jemnou útlou dívčí postavou. Ze začátku mi vrtalo hlavou, proč po každé celodenní službě sedí další hodinu a půl v *lounge* a kouká s rezidenty na přibližlé pořady. Aireen čekala na autobus.

Atish mi vysvětlil, že jí vedení nedovolilo opustit pracoviště deset minut před koncem pracovní doby, aby stihla dřívější spoj. Moje rozhořčení nad absurdní neochotou Aireen spláchla neurčitým úsměvem a pokrčením útlých ramen. Za dva měsíce nám přinesla bonboniéru na rozloučenou. Získala práci v londýnské nemocnici.

Ráda bych dodala, že každou neděli přicházela polovina denní služby až o půl deváté, protože první autobus ze Southendu vyjížděl v 8 hodin. Pravidelně zmeškaná půl hodina dojíždějících zaměstnanců nebyla nikdy diskutována, natož pak odečtena z délky pracovní doby.

Miro se procházel spletí uliček, když za zády uslyšel: “Hello, Miro! Co ty tady?” Maisy držela dvě velké igelitky. Pomalým nakrucováním vyjadřovala radost ze setkání.

“Byl jsem se podívat u moře.” Miro v duchu ocenil, jak Maisy o sebe pečuje. Umělé dlouhé vlasy zčásti zakrývaly široké tváře. Silná postava nebyla naštěstí neforemná. Teplý šedý kabátek sice zvýrazňoval kypré tvary, ale byla v tom pýcha smyslůstí.

“Nechceš se stavít na kávu? Bydlím zrovna tady,” pokývla k domu před nimi.

“Mini, Mini!” volal Atish do chodby. “Pojd’ se podívat na tohle!”

S Mini jsem přiběhla i já.

K úrazu muselo dojít během dne. Otok narůstal přes celé zápěstí až k prstům.

Demence prý zvyšuje práh bolestivosti. U Ellen vyrostl mrakodrap. Stařenka klidně seděla a hladila si napuchlou ruku. Když jsme se jí ptali na bolest, cosi zahuhlala a dál se smála do žluté zdi.

Bylo mi jasné, že bude muset do nemocnice.

“Jano, pojedeš ty,” řekla Mini s naprostou samozřejmostí. Atishe by nepustila, ani kdyby s ní ten pohledný floutek nemanipuloval.

Na *Pohotovosti* nás zavedli do plentou oddělené kóje. Kolem dokola jich bylo dalších sedm. Uprostřed velké místnosti bylo stanoviště lékařů a sester.

Všechny kóje byly obsazené. Protože nebyly zataženy závěsy, mohla jsem sledovat hekající pacienty a jejich příbuzné.

Za půl hodiny od příjezdu přišla sanitářka. Změřila krevní tlak, tepovou frekvenci a tělesnou teplotu.

Za hodinu po ní přišel lékař. Hodnotil zranění a zároveň se mě vyptával na podrobnosti. Moc jsem mu nepomohla. Než odešel, alespoň jsem dodala, že je rezidentka agresivní, ať si dají pozor. Mladý doktor, zřejmě stážista, nepřítomně pokýval hlavou a zmizel.

Za další hodinu přišla sestra. Napíchla podloketní žílu tak šikovně, že to spící Ellen sotva zaregistrovala. Měla jsem radost z hladkého průběhu.

Za další hodinu odvezli Ellen na rentgen. Po chvíli mě sestry volaly z čekárny. Stařenka se probudila, zlostně smýkala rukou a nechtěla ji položit do příslušné polohy pro zhotovení snímku.

Za další hodinu jsme odjely na chirurgii. Zápěstí bylo zpevněno fixační dlahou a Ellen byla odvezena na lůžkové oddělení. Když jsem odcházela, zaslechla jsem sanitářku, která ukládala stařenku do postele. Volala o pomoc. Ellen se zmítala v posteli a snažila se sundat nepohodlný tuhý předmět z ruky. Nemohla jsem se dočkat odjezdu.

Na recepci jsem zavolala do *Golden Home*, aby mi zavolali taxíka. Bylo to takto předem domluveno. Celou akci převzala Rut, noční sestra z *Yellow House*. Mini byla nezkušená a neznala postupy.

“Hello! Tady Jana!”

“Hello! Jak to vypadá?”

“Prosím? Nerozumím!”

“Jak to vypadá s Ellen?”

“Ellen zůstává v nemocnici. Zavoláte mi taxíka?”

“Co konkrétně zjistili?”

“Prosím? Nerozumím!”

“Co konkrétně zjistili?”

“Prosím? Nerozumím!”

“Co konkrétně zjistili?!!”

“Co zjistili? Přesně nevím, dali jí dlahu.”

“Musíš se vrátit a říct jim, ať mi zavolají.”

“Prosím? Nerozumím! Zavoláte mi toho taxíka?” Měla jsem chuť praštit drmolícím sluchátkem.

“Vrať se tam, kde si Ellen nechali, a řekni jim, ať mi zavolají.” Drmolení začalo být vzteklé.

“Prosím? Nerozumím!” I já jsem začala být vzteklá. Vypnula jsem všechny myšlenkové pochody. Dlouhý trapný telefonát poslouchala celá čekárna.

“Musíš se vrátit a říct jim, ať mi zavolají!” řvala Rut.

“Vrátit se a ať Vám zavolají.” Podařilo se mi nahodit mozek.

V labyrintu obrovské budovy jsem běhala jako hladová krysa. Bála jsem se, že nestihnu taxík!

Když jsem chirurgické sestry rozklepaným hlasem žádala o zavolání do *Golden Home*, slyšela jsem Ellenino pištění. Najednou mi problesklo hlavou, zda vůbec vědí, že ji budou muset přebalovat.

Ihned, jak jsem dorazila do *Red House*, přišla Rut. Místo nadávání jsem z drmolení pochopila pochvalu! Následující noční mi přinesla pár teplých punčocháčů a CD s černošskými gospely.

Vánoce

V teplé posteli jsem přemýšlela, zda lze vůbec usnout v pokoji, kde zemřelo tolik lidí, kde jsou zdi prosáklé výkaly, které ani několikrát použitá desinfekce nezlíkvidovala. Jak se sedí na záchodě, kterého jsme se normálně štítili dotknout i rukavicemi.

Na Jiřině posteli ležel Miro. Jemnou voňavou energii vystřídal nemotorný pytel nářků. Celou noc jsem litovala, že jsem ho pozvala.

“To jsem rád, že jsem si tě tady našel.” Nudné automatické klišé vyplňovalo prázdný *Share House* a zvětšující se mezeru mezi námi. Vánoce jsme strávili pokusem o intimní sblížení. Miro chtěl překřičet vlastní krizi. Já jsem dolovala hlubší význam našeho vztahu.

Jiřina nelitovala, že přijala Geraldininu nabídku. Rezidentskou kobku, její přechodnou noclehárnu, kompenzovala skvělá atmosféra. Geraldine pracovala oba dny pouze dopoledne. Jiřina sloužila ve dvojici s Georgem. Byl tu také Peter, záloha v jazykových problémech.

Po třech letech nasávala sváteční vůni. Abstinence přidala na intenzitě. Od rozvodu, kdy její skoro dospělé děti odešly bydlet k otci, ztratila motivaci. Nulová výzdoba, žádné cukroví. Jen pár dáreků pro nejbližší připomínaly blížící se oslavy, které se jí stejně netýkaly.

Tady ji Vánoce vítaly na každém kroku. V *lounge* vyhrávaly koledy, bohatá výzdoba visící ze stropu, svítící umělé vánoční stromečky na pokojích rezidentů, sváteční pokrmy a dortíky. Práce, která byla zredukována na nejnutnější úkony, tekla v proudu radosti a očekávání.

“Tobě to dnes sluší!” George si velmi dobře všimnul, že se Jiřina nalíčila. Vypadala jako filmová herečka.

“Děkuji.” Tentokrát neodsekla. Teploměr sebevědomí se rychle zahříval. Jiřina marně hledala v osobní kronice, kdy se cítila tak dobře.

“Nechceš svézt zítra večer domů?”

Jiřina správně vycítila, že je to poslední šance. Riskla to. Dnes na to má.

Jeli ještě s tamtou Afričankou, ale George ji vyložil dřív než Jiřinu. Když osaměli, Jiřina sjela do ledové studny.

“Jsi vdaná?” Za konkrétní otázkou byl jasný záměr.

“Ne, rozvedená.” Odseknutí vypadlo jako přebytečné mince z telefonního automatu. Zamrzelo ji to. Georgovu reakci spolkló cuknutí auta. Zastavili u *Share House*. Jiřina vystoupila.

Po Vánocích začal Miro obvolávat a obcházet sepsané důchod'áky. Jedné návštěvy jsem se osobně zúčastnila. Procházeli jsme neznámými uličkami od moře, když Miro zaregistroval atypickou budovu. Snažil se nepromarnit jedinou příležitost.

Zazvonil a zavolal si šéfa. V duchu jsem ho vyhodila i já. Po odmítnutí nadával: “Blbci, propásli skvělého pečovatele.”

Po třech týdnech marného hledání se vrátil za Vanessou. Nabídl se jako externí zaměstnanec. Svůj hrdý odchod hodil do popelnice a nakonec odkulhal jako zmoklá slepice.

Seděla jsem v autobuse a pozorovala noční ulici, kterou jsme pokaždé projížděli. Najednou jsem si uvědomila, že můj žaludek a hrdlo zůstává uvolněné. Po třech měsících se mi obnovila menstruace. Moje hlava už nebyla vymývána pouze modlitbami, ale začala se naplňovat konkrétními myšlenkami. V angličtině jsem se sice tolik nezdokonalila, ale těch pár každodenně omílaných slovíček mi stačilo k bezpečné a sebejisté práci. Stejně jako Jiřina jsem získala nálepku pětihvězdičkové pracovnice. Mini jednou prohlásila, že se těší na naše společné služby. Zalichotilo mi to a nenávisť vůči ní se začala rozpouštět.

V převlékárně jsem narazila na Manishe. Bývalý uklízeč, kterého jsem potkávala na chodbě s hadrou a smetákem, povýšil do kvalifikovanější pozice.

32-letý Ind požadoval pouze noční služby. Ihned tak zalepil prázdná okénka po Mirovi, což znamenalo mnoho společných služeb.

Byl disciplinovaný a dobře organizovaný. Sehráli jsme se jako spolupracovníci i jako přátelé. Při domácím kuřecím kari, které nosil k večeři i pro mě, jsem se nasmála mnohem víc než s Mírou a nebyl v tom žádný sarkasmus. Manish věděl své, ale povinnosti přijal srdcem.

Svěžest ranního vzduchu po dvanácti hodinách vdechování směsi biologických zápachů a desinfekčních přípravků fungovala jako exkluzivní ozónová terapie.

Zavalité Indky kroutily hlavami nad tím, že se po náročné službě vydávám na pěší túru v délce tří autobusových zastávek. Travnatou cestičkou kolem ohrazené louky jsem si vychutnávala intenzitu probouzejícího dne a smývala z paměti nesmyslné pracovní průšvihy.

Když se ke mně přidal Manish, osazenstvo *Golden Home* definitivně zpečetilo naši přezdívkou *Nerozlučná noční dvojka*.

“Už přijely ty dvě Polky,” zašeptal Peter Jiřině během podávání snídaně a vítězoslavně mrknul. „Viděl jsem je táhnout kufry do horního pokoje.“

Jiřina nestačila odpovědět. Přirýtila se Geraldine s rozpisem dovolených. Potřebovala její podpis, aby jej kompletní odevzdala Vanesse.

Odletěly jsme koncem února.

Podruhé jsem letiště Stansted vnímala přes filtr těšení.

Jakoby jsme se měly zastavit před startem do další etapy, když jsme vypochoďovaly z letištní haly, autobus do Southendu nám prosvištěl před očima. Přestože další spoj odjížděl až za hodinu, ani jednu z nás nenapadlo lamentovat nad dlouhým čekáním.

Byla jsem nadšená výhledem na čisté bleděmodré nebe, které umožňovalo rozsáhlé parkoviště. Byl začátek března a vzduch byl chladný a ostrý. Přesto jsem vnímala ohromnou sílu slunce. Melodie Taizé z mého nového diskmenu uzavřely prostor kolem mě a já naplno prožívala božské napojení. V tom momentě se mě zmocnilo tušení, že se můj život brzy radikálně změní.

Share House nás přivítal typickým pachem. Jindy poměrně klidný dům dnes propouštěl ze svých stěn různorodé zvuky a hlasy. Z kuchyně se řinulo voňavé teplo z nedávného vaření. Konečně jsme byly doma.

Na zem jsme položily kufry a natáhly se na postele. Jiřina si neobtěžovala vyzout nízké kožené kozačky, a tak jí nohy nepohodlně trčely přes okraj. S rukama pod hlavou obdarovávala pokojový strop širokým úsměvem.

“Jdu na záchod,” přerušila jsem rozjímání.

Po schodech z přízemí se právě připotácel Paul. Za zády skrýval plechovku vychlazeného piva a potutelně se na mě usmíval.

“Hello! Už jste se vrátily z ČR? Zpátky se vám asi moc nechtělo, že?”

“Nebudeš nám věřit, ale už jsme se těšily do Anglie.”

“Nééé! To není možné!” Do dramatického údivu vložil veškerý svůj *sexapeal*. Projel mnou elektrický výboj.

Miro už druhý týden pracoval v malém pečovatelském domě v Southendu. Byla jsem zvědavá, jak se mu vede a čím se práce liší od *Golden Home*.

Nachystala jsem drobné občerstvení. Velmi drahé červené víno, jediné víno, které byl zapřísáhlý abstinent ochoten vypít, symbolizovalo radost ze setkání.

Miro se přiřítíl jako vichřice. Byl rozčilený, zpocený a žíznivý. Tři čtvrtě láhve vypil jako nějakou lacinou limonádu. Pak žuchnul na Jiřininu postel a chrлил jednu nadávku za druhou. Předmětem byla anglická spolupracovnice - kráva, která zesměšňovala jeho jazykové schopnosti.

Najednou mi to došlo. To nebyla práce, ale celý jeho život, na který byl našťvaný. Práce představovala potřebný terč. Mirovi nebylo pomoci, nadávání byl jeho životní styl.

Jiřina se převalovala v posteli. Vzpomínky na týden v pražském bytě vyvolávaly úzkost a prázdnotu. Přelepovala je představami, ve kterých trénovala odpovědi na Georgovy otázky. Šlo jí to báječně. Nakonec vystoupila z jeho auta. Černé mohutné ruce ji objaly. Po dlouhém polibku hluboce usnula.

“Jiřina bude pracovat s Binu.” Geraldine zbořila vzdušné zámky. “George bude pracovat s Martou.” Na popel spálila trosky.

Ani se na ni nepodíval. Když vstoupila do *ofisu*, chladně ji pozdravil. Z jeho očí čněl neosobní výraz. Tušení začalo hryzat vnitřní stranu spodního rtu. Rychle si nasadila latexové rukavice a rozběhla se za Indkou.

Zklamání odklidilo strach z chyb a dodalo energii.

“Podívej se na tohle!” křikla na Binu. Přes otoky už nebylo možné rozpoznat kotníky. “Zavoláme Geraldine.”

Jiřina neměla žádný respekt vůči indickým zdravotním sestřám, jež byla i Binu. Často byla svědkem komediálních ošetření. Na zalepení nehtového záděru pomalu volaly lékaře.

“Pana Smithe dnes osprchujeme. Koupel by byla zbytečně zdlouhavá,” rázně oznámila kolegyni a ta kupodivu nic nenamítla.

“Jak to, že jste ještě nepřevlékly Arthura?” Geraldine odchytila Jiřinu, která právě přiváděla pana Smithe. Celý *lounge* se provoněl levandulovým sprchovým šamponem a pánskou kolínskou.

“Protože nestíháme!” vyštěkla Jiřina. Sama se lekla arogantního tónu, který z ní vyšel. Geraldine jen pokývala hlavou a poprosila ji, ať se Arthura ujmou přednostně. Za půl hodiny ho přijde navštívit syn s rodinou.

Hlas, který způsoboval nepřetržitý smích se přibližoval. Jiřina zpomalila.

Marta byla malá a tlustá. Široké tělo s kulatou hlavou se valilo vedle mohutného Afričana. Maličkaté oči vzhlížely nahoru a úzké rty vyjadřovaly obdiv. I George se k ní choval jako ke královně. Přítomnost toho druhého jim přidávala na kráse. Vzájemně se ozařovali. Teprve teď to Jiřině docvaklo.

Marta byla jednou z těch nově příchozích. Za týden, co tu Jiřina nebyla, se s Georgem sblížila rychlostí světla. Vytušila poslední šanci a lapila ji jako hladová žába masařku.

Iluze o románových dobývání krásných žen teď stékaly ze zklamaných očí. V Jiřině začala odumírat veškerá chuť to tady snášet.

Paul si už několik dní a nocí prozpěvoval ve svém pokoji. Chodil v pravidelných intervalech nahoru a dolů po schodech, živě s někým diskutoval a hlasitě se smál. Zdálo se, že hostí veselou společnost a naplno si to užívá. (Ve skutečnosti byl sám a vedl živé debaty se svým druhým já.)

Předtím jsem si ho nevšímala. Když nepil, choval se nenápadně. Čím víc jsem o něm přemýšlela, tím větší záhadu jsem měla v plánu odhalit.

“Jak se máš?” pozdravila jsem ho po týdnu, když jsem se s ním střetla v kuchyňce. Směs vůní Palmexu a pánského deodorantu lahodila mému čichovému orgánu. Jeho plachost mi přišla nesmírně přitažlivá.

“Dobře,” odpověděl a sedl si do křesílka v *lounge*. Štelování knoflíků polofunkční televize mě mělo zřejmě odradit od dalších otázek.

“Máš dnes volno?” Vtěrná jsem bývala jen výjimečně, ale momentálně jsem si nemohla pomoci.

“Ano.”

“Co pečeš?”

“Kuře.”

“Jak vůbec pracuješ?”

“Čtyři noci a pak čtyři dny volna.” Otevřel troubu a s pomocí dvou utěrek vytáhnul plech s dozlatova propečeným kuřetem.

“Jano, prosím, vezmi za mě tuto noční,” ukazoval Manish na moje volné políčko v pracovním rozpisu.

“Ale to budu dělat šest nočních v kuse!” V duchu jsem si spočítala, že ten den bude mít volno i Paul. Každá zmařená šance zvyšovala tlak fyzické touhy. V žádném případě!!!

“Prosím, prosím! Já jsem zapomněl, že máme rodinnou oslavu.”

“Prosím, prosím,” prorážel mé mlčení.

“Tak jo,” vyhrkla jsem a okamžitě jsem byla vklíněna do jeho objetí.

Víc jak týden jsem Paula neviděla. Myšlenky na něj mi začaly motat hlavu. Když se konečně objevil, seděla jsem v *lounge* s inkvizitorem.

“Je to ožrala a sukničkář!” řekl Miro, když si všimnul mého dlouhého pohledu za nesmělým Angličanem.

Miro nás nyní navštěvoval často. Rozvalil se na sedačce v *lounge* a zkritizoval uplynulý den. Někdy přidal i katastrofické vize do budoucnosti.

“Ten nový nájemník mě pozval na vyhlídkový let,” pochlubila jsem se, abych odlehčila těžké vibrace jeho povzdechů. “Pochází ze Srí Lanky a jeho koníčkem je pilotovat malé letadlo.”

“Nic nebude, lidi toho nakecají.” Jako obvykle trhnul hlavou a výsměšně si odfrknul. Už se ani nenamáhal zahrnout moje astrologické kongresy.

Ve sportovním letounu mě od pozvracení drželo jen vítězství nad Mirovými prognózami. Když jsem mu však celá nadšená popisovala několikahodinový výlet, odpověděl kroucením hlavy a mávnutím ruky.

“Je konec Miro. Na Slovensko s tebou nepojedu.”

Čtyři hodiny ostré chůze po pobřeží měly utlumit bující libido. Zpocená a unavená jsem se doškrábala po schodech k našemu pokoji. Dveře byly otevřené a v nich si povídala Jiřina s Paulem. Jiřina šla na noční a Paul se protancoval s další vychlazenou plechovkou do svého pokoje. Pozdravili jsme se.

“Tak já už běžím!” mrkla na mě Jiřina a prolétla kolem nás jako vítr.

“Co děláš dnes večer?” zeptal se Paul.

“Nic. Budu odpočívat,” odpověděla jsem a dlouze jsem se mu zadívala do očí.

“Nechceš přijít nahoru?”

V odrazu sklenice vína vybuchlo kumulované napětí. Jenom krátkou chvíli jsme seděli přimáčknutí vedle sebe a popíjeli. Filmu, kterému se Paul neustále smál, jsem vůbec nerozuměla. Z hecu mi dal pusku na tvář. Netušil, že tím odpálí nálož. Vyskočila jsem a povalila ho na zem. Paul se probral z alkoholového opojení. Jen na okamžik vytřeštil oči, ale pak si bez jediného slova stáhnul kalhoty.

Různé polohy jsme rámovaly do hlasitých vzdechů. Netušila jsem, jak moc je jeho hlad bezedný. Pobízela mě celou noc. Nad ránem jsem sesbírala zmuchlané oblečení a odkulhala do svého pokoje.

Odpoledne jsem se střetli v *lounge*.

“Jak se máš?” zahájil rozhovor.

“Dobře.”

“Líbilo se mi to.”

“Mně taky!”

“Přijď za mnou kdykoli, jsem u sebe pořád.” Usmál se. Líbil se mi. Moc.

“Jani! Do *Golden Home* přijela jedna Slověna!” přirítla se nadšená Jiřina.

Bylo mi jasné, že jí chce zase pomoci jako těm dvěma mladým Polákům. Přivedla je do *Share House* a do šlehačkových zákusků kódovala svou pomoc. Dva gumoví panáci nejspíše posedávali na okraji sedačky a poslušně ujídali vnucený dortík. Jsem si jistá, že už tenkrát plánovali zmizet. Rozčarování z pracovních podmínek na rozdíl od nás nerozchodili.

“Pozvala jsem ji na čtvrtek, máme společné volno.”

Ve čtvrtek přišel i Miro. *Lounge* se přeměnil v *Informační poradnu* a burácel v chatrných zdech. Jediný Miro se nenechal převálcovat užvaněnou Monikou.

“To je ale kráva,” řekl Jiřině, když si Monika odskočila na záchod.

Jiřina sklesle pokývala hlavou, charitativní činnost byla už bohužel v plném rozjezdu. 23-letá dívka chrlila jednu nadávku za druhou. “Co si to ta kráva myslí?” mluvila o hlavní sestře z *Green House*. “Já mám maturitu. Já jsem pracovala na letišti a tady vytírám starým lidem zadky! Copak mám tohle zapotřebí?”

Tak proč jsi sem lezla?! Jiřina zadržela větu v zaťatých rtech. Nechtěla spustit další lavinu sprostých slov.

Paul měl radost, když jsem zaklepala na nízké dveře jeho pokoje.

“Přišla jsem si popovídat.”

Než jsem si sedla, začal mě svlékat. Citlivě jsem se bránila.

“Tak proč jsi sem přišla?! Vypadni!” řval našťvaný Paul po několika neúspěšných pokusech.

Spadla jsem ze skály obličejem rovnou do svého polštáře.

Jiřina pak celý večer nadávala na chlapy.

“Rád bych se omluvil.” Kajícíník přišel smazat incident předešlého dne. Než jsem stačila odpovědět, táhl mě nahoru. Chtěl mě představit.

Dumo neskrýval překvapení a okamžitě se ptal po Jiřině.

“Má dnes večer volno, můžeš se zeptat přímo jí,” odpověděla jsem šťastím bez sebe.

Když Dumo odešel, rozjeli jsme milostný maraton. Tentokrát jsem autobus jen tak doběhla. Před odchodem jsem však stihla Jiřině říct, že se po ní ptal Dumo. Jen protáhla obličej: “Černoch! To tak!”

O to víc mě šokovala ráno, když jsem přišla z noční.

“Jani! Já jsem se vyspala s Dumem!” Zářila, jako by přišla o panenství.

Pak vyprávěla, jak se večer nudila. Z Paulova pokoje se řinula hlasitá zábava, a tak zaklepala na dveře. Opilí mladíci z ní servali zábrany. Dumo ji odvedl do sprchy a pak do přízemního pokoje.

“A jakej byl?” dychtivě jsem lapala po dechu.

“Nic moc.” Počáteční nadšení najednou zhaslo. Snažila jsem se z ní dostat víc, ale nechtěla se o ničem rozvádět. Nakonec mě zapřísáhla, ať o tom s nikým nemluví.

Větší šok mě však čekal při návratu z další noci. Když jsem uléhala do postele, slyšela jsem Paulův hlas hovořící s nějakou ženou. Právě scházeli z vrchních schodů. V hlasitém smíchu dominoval flirt. Tak měl Miro přece jen pravdu. Jiřina se vrátila z kuchyňky. Paul jí bez okolků představil Glendu.

“Tak je konec,” smutně jsem konstatovala. “Stejně chlastá. S tím jsou jenom problémy.” Do ručníku vedle polštáře jsem pak několik hodin zachycovala Niagárské vodopády.

“Co je s tebou?” zeptal se nechápavě, když jsme se po týdnu potkali v kuchyňce.

“Já vím, jak to je. Nemusíš nic předstírat,” odsekla jsem a běžela do svého soukromí.

Když jsem na něj po třech dnech opět narazila, chytil mě za ruku: “Je to úplně jinak, než si myslíš.”

Glenda ho dlouho uháněla. Naše intimní sblížení mu dodalo kuráž a pozval ji konečně k sobě. Celou noc popíjeli. Pokus o pohlavní sblížení selhal údajně proto, že ho Glenda fyzicky nepřitahovala. Radši jsem tomu uvěřila.

Nádherné dubnové počasí zesilovalo moji zamilovanost. Příchodem jara se většina nájemníků rozletěla za novými obzory a v prostorném domě jsme zůstali pouze my tři: já, Jiřina a Paul.

Celé dny jsem trávila s Paulem, zaklínění v sobě na jeho posteli. I po pár hodinách spánku jsem odjížděla do práce plná energie.

Pokud jsme měli společné volno, milovali jsme i v noci. Alkohol v Paulovi udržoval libido v konstantním přepětí. Po pár dnech se vynořilo téma antikoncepce. Já jsem se razantně odmítla trávit hormonálním svinstvem a Paul vztekle zavrhnul nepohodlný kondom. Na přerušované souloži jsme se dohodli po čtyřech hodinách ostrých hádek. Mezičasy jsme odlehčili nechráněným stykem.

Když jsem na Paulovi vyzvěděla datum narození (je o pět měsíců mladší než já), okamžitě jsem si otevřela astrologický program ve svém laptopu.

Sexuální shoda, která mě samotnou překvapila už při prvním milování, byla dominantním aspektem našeho srovnávacího horoskopu. Jeho Mars byl s minutovou přesností napíchnutý na mé Venuši, což je prý nejsilnější aspekt fyzické přitažlivosti, ale bohužel nestabilní. Pokud chybí jiné stabilizační aspekty, celá aféra skončí jedním velkým průšvihem.

V našem případě se to utne mým odjezdem do ČR po vypršení ročního kontraktu, říkala jsem si v duchu. Musím ale přiznat, že mě zklamala opozice mezi našimi Lunami, která sice vypovídá o dalším magnetismu a doplňování, ale společný život to znemožňuje.

Jednou jsem sloužila noční s Peterem. Díky tomu jsem měla šanci hlouběji nahlédnout do jeho života.

Matka, vdova od Peterových šesti let, se podruhé neprovdala. Peter musel pomáhat s mladším bratrem. O bezstarostném dětství si možná přečetl v povinné literatuře.

Nesmělost a komplexy ho udržovaly v nevinosti až do jeho 26 let. Nakonec pomohl alkohol a žena ve věku jeho matky. Dodané sebevědomí začalo znovu upadat až do okamžiku, kdy si ho Vanessa osobně vybrala při bratislavském náboru. Když o tom Peter mluvil, zářil, jako by byl vyznamenaný *Řádem Mužnosti*.

Dlouho mi vrtalo hlavou, proč pohledný a vtipný mladík, pohybující se mezi tolika mladými nezadanými ženami, není schopen zaujmout. Časem jsem vypožorovala, že jeho myšlení a chování řídí urputnost a vypočítavost. Začala se mi potvrzovat *Teorie o slovenských mužích*.

Peter vyprávěl o nevydařeném výletu do Francie. Vybral si dva dny volna a odebral 200 liber ze svého důkladně opečovávaného konta. Na zastávce se ale místo budoucí nevěsty potkal s potencionální tchýní. Susie prý onemocněla a Peterem zakoupený cestovní lístek věnovala matce.

Pak vyprávěl, jak se mu podařilo přemluvit dceru Geraldine na víno. Clair s sebou přivedla dvě stejně staré kamarádky. Peter statečně přehlížel jejich nenápadné pošklebky a vehementně se snažil začlenit do přiblblého chichotání. Celá akce skončila odchodem opilé trojky na záchod, ze kterého se nevrátila. Peter zaplatil za další hořkou zkušenost celodenní výplatou.

To, že uháněl Kiu, mi prozradila Maisy na jedné společné noční.

Paul seděl v *lounge* jako v čekárně. Kolena u sebe, ruce složené ve škvíře mezi nimi, tělo namáčknuté k samému okraji gauče. Neurčitý pohled pozoroval pobíhající misku, ve které jsem šlehala bílky. Vyráběla jsem italský dezert.

“Ahoj Jano!” Ve dveřích se objevila Monika s jednatelem pronajímací agentury. Steven se táhnul za nimi.

“Jéé! Ahoj!” Ve skutečnosti ve mne hrklo. Tak už je to tady!

“My tady ještě zůstaneme.” Monika se rázně rozloučila s dvacetiletým mladíčkem. Ani kravatou a tmavě modrým oblekem nezamaskoval svoje plaché jinošství. Vypadal komicky.

“Hello! Já jsem Monika!” Bez okolků zamířila k Paulovi.

“Paul.” Postavil se a stiskl jí ruku.

V *čekárně* začalo být dusno. Monika spolykala veškerý vzduch. Opřela se o futra a ruce složila za zády. Vyklenulo se jí břicho, mířilo přímo na Paula. Ten se náhle probudil k hovoru. Témata sbírali jak houby po dešti. My jsme se Stevenem vytvářeli kulisy. Na rozdíl ode mě mu to nevadilo. A na rozdíl ode mě jim rozuměl.

“Všimla sis toho postoje?” zeptal se mě Paul, když konečně zmizeli.

“Co tím myslíš?”

“Monika je velmi silná osobnost,” odevzdal mi jednoznačný psychologický posudek. Sevřela mě žárlivost.

Sego

Když jsem ji uviděla, naskočila mi soška Věstonické Venuše. Úzký trup byl nasazen na obrovský zadek s mohutnými stehny, pouze drobná prsa se lišila od archaického symbolu mateřství.

Okamžitě jsme si nepadly do oka. Byly mi nesympatické uplzlé polodlouhé vlasy na malé hlavě. Určitě byly umělé, tak proč tak blbý stříh? Typický africký profil obličeje s protáhlou dolní čelistí ve mně evokoval oprsklost a namyšlenost. Její způsob mluvy to jenom potvrzoval.

Naše spolupráce se nedokázala spojit ani v přímočarých úkonech. Ona nasazovala plenku takhle. Ona omývala tímto způsobem. Lepší bylo modré pyžamo než červená noční

košile, kterou jsem vytáhla ze skříně. Každou mou iniciativu popravila. Bylo to jako smývat lepidlo studenou vodou.

Teprve při vyplňování formulářů jsem zjistila, že pomalost a lenost není ten největší problém. S mobilem přilepeným u ucha si mi drze řekla o černou propisku. Tlumené štěbetání a chichotání se táhlo přes dvě hodiny. Formuláře uchopovala za špičku archu jako by byly mokré. Chyby, které její nesoustředěnost způsobila, jsem neustále opravovala. Gloria mlčela a ve mně se vařila krev.

Při ranním převlékání jsem se snažila zvrátit svoji averzi zájmem o její osobu. Odkud jsi? Proč jsi sem přijela? Manžel, děti?

Sego byla stejně stará jako já (32 let) a měla tři děti. Nejstaršímu potomkovi bylo 15. Po rozvodu zůstal syn a dvě dcery u manžela. Do Anglie přijela na studijní vízum. Pracovat mohla jen 20 hodin týdně. Co konkrétně studovala jsem se nedozvěděla. Muž, se kterým si špitala celou noc, byl pouze kamarád z Londýna. Ta pravá láska na ni teprve čekala. Vedle mužů řešila diety. Chtěla srovnat tělesné disproporce.

Když se do *Red House* nastěhovala Lauren, nastaly krušné časy. Dementní stařena kramařila v cizích pokojích, zakopávala o vlastní nemotorné nohy a padala na hrany radiátorů. Na hlavě se jí množily krvavé rány. Škrábance po těle si způsobovala ostrými nehty, svědila jí suchá kůže. Často jimi poranila pečovatele, když se bojovně zmítala během mytí, přebalování a převlékání. Ostříhání plísni prorostlých drápů bylo nemožné.

Aby neublížila sobě nebo ostatním rezidentům, museli jsme ji permanentně hlídat, což vyčerpávalo zvláště v nočních hodinách. To měla nejvíc energie.

Zrovna, když jsem sloužila se Segou, měla Lauren úraz. Upadla tvrdě na záda. Chvilí se nehýbala, zasípala a usnula.

Vyděšená Mini zavolala záchranku. Sego se snažila vykrotit z doprovodu do nemocnice, ale Mini se naučila větší rozhodnosti. Neměla drzou a línou Segu v lásce a dobře věděla, že se bez ní pracovní síla zas až tolik neoslabí.

Asi po čtyřech hodinách se vyčerpaná Segu vrátila s Lauren taxíkem do *Red House*. Mini po chvíli obdržela telefonát.

“Sego! Pojď sem ihned!” volala Mini z *ofisu*.

Sego se pomalu potácela. Ani plytký úsměv přilepený na její tváři nezamaskoval unavené červené oči.

“Co se v tom autě dělo? Taxikář tě chce žalovat za slovní napadnutí Lauren! To už není legrace!”

V nemocnici Sego zažívala hotové utrpení. Než Lauren přišla na řadu, dvě hodiny běhala v uličkách mezi netrpělivými pacienty a obtěžovala je svým pištěním. Sego ji vytrvale odchyťovala, posazovala zpátky do vozíku, tišila ji a tlumila odbojné údery.

Když je pohotovostní doktor propustil s tím, že se jedná o běžný otok po pádu, následovalo další vyčerpávající čekání na volnou sanitku. Po hodině graduujícího pekla si Sego od Rut vynutila odvoz taxíkem.

Nejprve roz dováděná Lauren odmítala nastoupit do vozu a pak celou jízdu bušila do Sego pěstmi. Když ji ostře udeřila loktem, Sego vybuchla: “Ty jsi příšerná! Přestaň už!”

Bylo mi Sego líto. Mohlo se to stát komukoli z nás.

Stejně tak jako děti, fyzicky a mentálně postižené osoby jsou staří lidé v Anglii chráněni zvláštním zákonem proti zneužívání. Společnost je velmi citlivá na jakékoli náznaky násilí proti těmto skupinám. Bylo to poučení pro nás pro všechny.

Vanesse se podařilo prohřešek zamést pod stůl, přestože incident poškodil pověst domu. Sego si brala spoustu služeb a její ztráta by znamenala značný propad v nedostatku pečovateli.

Sego po čtyřech měsících odjela do Botswany, aby zařídila potřebné formuláře pro studium. Zpět se nevrátila. Někdo na ni podal udání, že pracuje mnohem víc hodin než jí úřady povolily. Studijní vízum jí nebylo prodlouženo a *Golden Home* musel zaplatit pokutu 5000 liber.

Narozeniny

“Jani, nemáš chuť na kávu se zákuskem?” přihnala se Jiřina z nákupu. Byla nalíčená a ve výtečné náladě.

“Ani ne.” Slastně jsem se válela na posteli. Po pěti nočních jsem měla dva dny volna. Leností jsem chtěla protáhnout všechny minuty na maximum.

“Jani, pojď.” Do naléhání pronikalo škemrání.

“Tak jo.” Proč neudělat radost bližnímu?

Otevřenou pusou jsem přetáhla přes celý *lounge*.

“Jířííí! To je nádhera! To je překvapení!”

“Všechno nejlepší k narozeninám!” Jiřina zářila jako by byla sama oslavencem.

Potenciál skvělé hostitelky se rozvinul v plné šíři. Detaily prozrazovaly úroveň. Koupila bílý ubrus, oranžové papírové ubrousky, červenou vázu pro pugét rudých růží a skleničky na bílé Lambrusco. Jeden bílý erární talíř zakryla hroznovým vínem, na druhý naaranžovala kolečka šlehačkové rolády. Do malých bílých mističek rozdělila kešu oříšky, pražené mandle a pistácie. V levné sklenici vyrostlo roští slaných tyčinek. Hostina na nízkém stolku rozsvítla ošuntělý *lounge*.

Nadšený výskot přivolal Paula. (Samozřejmě, že jsem křičela schválně.) Všichni jsme popíjeli do Jiřinina vaření.

Boloňskými špagetami s parmazánem a čerstvou bazalkou by se mohla chlubit i vyhlášená italská restaurace. Lahodnost pokrmu znásobovala Paulova přítomnost.

Skvělou atmosféru prořízla Monika. Přirátla se z práce. Ufuněné tělo mrskla vedle Jiřiny. S radostí se vrhla na italskou dobrotu. Veškerá pozornost se přelila do jejího talíře. Alkohol odbourával v Paulovi zábrany a konverzace se najednou vměstnala pouze mezi něho a Moniku. Nechyběl flirt a vtipy na účet mé angličtiny. Jiřina začala sklízet ze stolu.

Žárlivost dosáhla vrcholu. Vzdala jsem to. Monika se k Paulovi hodí mnohem víc, uzavřela jsem noční muka. Tři dny jsem se pak týrala v kleci svých myšlenkových konstruktů.

Paula přitáhly hlasy z *lounge*. Monika vařila Stevenovi špagety s omáčkou z pytlíku. Když uviděla Paula, celá se rozzářila a pozvala ho na oběd. Ten pozvání přijal. Snůšku pracovních stížností poslouchal jedním uchem, druhé soustředil na případné kroky ze schodů.

Třetí den instatní oběd odmítl. Neměl náladu poslouchat příběhy o protivných přestárlých rezidentech. Napětí v něm narůstalo, ale odvahu zaklepat na dveře nenašel. Do práce odcházel našťvaný a mně pravidelné bouchnutí dveří o půl páté dalo propustku sejít do kuchyně.

Potkali jsme se náhodně čtvrtý den. Scházal potichu po schodech, když jsem opouštěla koupelnu. Prošel beze slova. Potvrzení, že se dali dohromady.

Vrátil se.

“Co je s tebou? Proč se schováváš?” vyprsknul jak vzteklá kočka.

“Byla jsem unavená z práce.” Odpověď začala vlhnout. Povodeň zachytila Paulova náruč. Odvedl mě do podkroví.

Otázku, proč jednoduše nezaklepal na dveře, kolem kterých musel několikrát denně projít, odrazil pokrčením ramen. Monikou mě prý hecoval, chtěl souboj žen. Svým chováním odkrýval složitou osobnost plnou vnitřních komplexů.

S poslední přítelkyní se rozešel před deseti lety. Od té doby jen flirtoval na diskotékách. O děvčata by nebyla nouze, ale Paul se uzavřel do samoty a tu si střežil jako pohraniční stráž území ČSSR. Já jsem prolomila první bariéru. Z narušené krusty se začaly valit zapouzdřené problémy, které eskalovaly v podnapilém stavu.

Dny, ve kterých Paul pracoval, jsem si naplno užívala. Po příjezdu z práce jsme se pomilovali a pak jsme usnuli v manželské posteli, kterou Paul sestavil ze dvou lůžek ve svém pokoji. Z vlastní iniciativy koupil nové polštáře, jednu dvojpeřinu a povlečení.

Po probuzení jsme snědli oběd, který jsme společně uvařili a ještě před jeho odchodem do práce jsme se znovu pomilovali.

Nachystanou svačinu jsem mu donesla až ke stříbrnému Vauxhallu Corsa, kterým odjížděl do Londýna.

Jiřina se usmívala a souhlasně na mě mrkala. Paulovi fandila. Využívala jeho pomoc s drobnými opravami v domě. Dokonce spolu koupili DVD přehrávač a malou televizi do našeho pokoje. Sledováním anglických filmů Jiřina vycpávala stále častější prázdnotu na vedlejší posteli.

Čtyři dny Paulova volna spolehlivě rozložily náš pomalu skládající se vztah.

První den bojoval s pokušením, jemuž pravidelně podlehl kolem šesté hodiny večerní. Pak se rozjel alkoholový maratón, během kterého jsme se střídavě hádali a usmiřovali vášnivým milováním. Důvody k hádkám byly stupidní: dotčené Paulovo ego a žárlivost. Jeho vznětlivý charakter podpalovala i moje mizerná angličtina. Začaly mě navrtávat pochybnosti.

Nastěhování Marie do *Share House*

I přes přetrvávající problémy s porozuměním jsem poznala, že tato 25-letá malá tlustá Angličanka mluví slangem nejnižší společenské třídy. Lži o tom, čím se vlastně živí, jsme s Jiřinou prokoukly brzy. Tušení bylo potvrzeno, když jsme v pozdních nočních hodinách zahlédly cizí muže, vycházející z jejího pokoje.

Maria se s Paulem rychle skamarádila. Popíjení začínalo v *lounge* a vrcholilo v podkroví. Hádky jsme už neměli šanci usmířovat fyzickým kontaktem, a tak jsem končila s brekem na své posteli. Jiřina kroutila hlavou a začala mi opilce rozmlouvat.

Když střízlivý plakal, že mě potřebuje, nepodléhala jsem v té chvíli *komplexu záchránáře*, ale zase chemii. To se pak Marii vyhýbal, ignoroval její poznámky, anebo ji rovnou odpálkoval. Maria nechala urážky klouzat po bezpáteřním těle. Dobře věděla, že až bude mít volno, rozjedou to zase v plné parádě.

Éra Mariina pobytu v *Share House* skončila po dvou měsících. Její albánský přítel ze vzteku rozbil okno jejího pokoje, když se dozvěděl o její „profesi“. Aby se vyhnula zaplacení vzniklé škody, bleskově se sbalila a zmizela.

Mariin odchod přišel těsně před nezvratným odumřením mého vztahu s Paulem.

Pokoj po Marii brzy zabydlela šestnáctiletá Kathy. Údajně se nesnášela se svým otčímem a její vlastní matka nechtěla problémy v nové rodině. Netrávila s nimi ani víkendy ani Vánoce. Citové strádání si nahrazovala kontaktem s přáteli. Původně klidný *Share House* burácel v základech. Kathy jednou uspořádala pro své známé diskotéku v *lounge*.

Když Paul přišel ráno z práce, našel ve svých peřinách zbytky pizzy, brambůrky a prázdné láhve. Naopak drahé sluneční brýle a deset liber na stolku vedle lůžka byly odklizeny nadobro. I já s Jiřinou jsme byly na noční, ale do našeho pokoje se tanečníci nedostali.

Vytočená Monika, jejíž pokoj sídlil právě vedle *lounge*, celou noc zvažovala, zda volat policii nebo si to vyřídit s Kathy sama.

Veselá mládež pojala *Share House* jako hotel *all inclusive*. Hladové žaludky nasýtily plné ledničky nájemníků. Dokonce se našel i alkohol. Rozválená křesla, prázdné láhve, rozlité víno po zemi, hranolky, kečup po stěnách a neumyté nádoby nechali platícím obyvatelům.

Zvratky je nenapadlo uklidit ani povrchně. Kathy laxně poslouchala naše rozčilení a teprve až pod pohrůžkou, že vše nahlásíme agentuře, s protáhlým obličejem trochu zametla. Jiřina to pak uvedla do původního stavu.

Jednou mě Paul pozval do Londýna. (Mnula jsem si ruce, jak ho měním k lepšímu.) Od vlakového nádraží jsme prošli celým nábřežím Temže. Navštívili jsme nejznámější památky jako Tower Bridge, Big Ben a Buckingham Palace. Z Hyde Parku jsme se městskými uličkami vraceli zpátky na perón.

Po třech hodinách poloběhu (nevím, kam tak pospíchal), jsem navrhla, že si v tom vedru někam sedneme a napijeme se. Paulův výraz už ani nepotřeboval stupidní výmluvu, abych pochopila jeho nesouhlas. Teprve až v *Share House* mi to docvaklo.

Paul si zamknul bankovní kartu do skříňky v práci, aby odolal pokušení. Deset liber, které mu zbyly po zaplacení jízdného, byly původně na nějaké to malé občerstvení v londýnské kavárničce. Celý den však pootevíral zadní vrátka, která mu zbylá suma peněz představovala.

Zaražený výraz, se kterým absolvoval zbytek výletu, se proměnil, když si vyrovnával dvanáct piv do poloprázdné ledničky. Jednu plechovku si vzal na zahrádku před *lounge*. Moje návrhy na hodnotnější program odplivnul do trávy. Svoje si odpracoval. Odešla jsem do pokoje.

Po chvíli zaklepal na dveře.

“Ahoj! Přišel jsem se zeptat na pár věcí.” Tonda.

“Ahoj. Posad’ se.” Beze slova jsem vytáhla složky s oficiálními dopisy. Mezery v informacích byly odhaleny. Miro za nás vyřídil téměř všechno.

“Počkej, zavolám Miru a zeptám se.” Vytáhla jsem mobil.

“Ahoj Miro! Máš chvíli čas?”

“Co potřebuješ?” Náhlá proměna hlasu byla až zarážející.

“Mám tady kamaráda. Přijel do *Golden Home* pracovat a neví...” Hřmení po schodech s opilým klením se blížilo ke dveřím. Párkrát za sebou šklubla klika. Pěsti narazily na tenké dřevo. Celé tělo rozrazilo dveře a vpadlo do místnosti.

“Co to je?” Tonda vyskočil z postele a instinktivně udělal dva kroky vzad.

“.....počkej. Zavolám později,” utnula jsem hovor.

“Kdo to je?” vrhnul se Paul na Tonda.

“To je Tonda. Začal pracovat v *Golden Home*. Přišel mě požádat o pomoc s Národním číslem pojištění a s bankou.”

“Proč nejdete dolů do *lounge*?! Proč se skrýváte tady?! Proč zavíráš dveře?!” řval zlostí bledý Paul.

“Tak my teda jdeme dolů,” řekla jsem rychle, abych předešla katastrofě. Uvnitř jsem dusila vztek. Proč se nechám manipulovat žárlivým ožralou?

Hluk vytáhl Moniku z postele. V *lounge* se ochotně ujala Tondy. Já jsem sklesle přitakávala. Na periferii zorného úhlu jsem sledovala opilce v zahradním křesílku.

“Tak děkuji. Já už půjdu.” Tonda se zvedal k odchodu. Nemohla jsem se dočkat, až za ním klapnou dveře. Monika se však nechtěla vzdát vlastního monologu a dalšími „důležitými“ informacemi ho držela mezi futrama. Když se zjevil Miro, začaly se o mě pokoušet mrákoty.

“Ahojte! Slyšel jsem v tom telefonu nějakého černocha. Co to bylo?” přišel si pro zbytek hovoru.

“Ale nic. Tohle je ten Tonda,” bleskově jsem zarazila další možný výsledek. Kdybych mohla, odpískala bych okamžitý rozchod. Za mými a Moničinými zády prošel Paul. Jeho opilé nadávky kromě mě snad nikdo neslyšel.

Následující den stál plachý a střízlivý Paul ve dveřích kuchyňky.

“Omlouvám se. Je mi to moc líto. Choval jsem se jako idiot.”

Po probdělé noci mi bylo nanic, ale vychutnávala jsem si jeho sražený hřebínek. Začal se ke mně blížit. Odtáhla jsem se.

Ve vytrvale opakovaném “prosím” jsem cítila spíš prosbu o další sex než o odpuštění. Touha po sportovním těle zadupala hrdost. Nakonec mu nedalo mnoho práce odvést mě do podkrovního pokoje.

“Co kdybychom si koupili kola?” navrhl pak rozněžnělý Paul.

Do doby, než jsem pracovala s Maisy, jsem si myslela, že nejhorší noční - s Mini - už mám za sebou. Ne nadarmo se jí říkalo líná Maisy. Mladá černoška byla neuchopitelná. Sotva jsem se otočila pro čisté rukavice, zmizela s mobilem v jiném pokoji nebo na záchodě. Práce se kupila, čas utíkal. Pokálení rezidenti se ospale táhli chodbou ještě ve 23 hodin. Několik z nich jsem zvládla udělat sama, ale pro mnohé jsem nutně potřebovala další pár rukou.

Úklidu *lounge* se elegantně vyhnula, protože něco velmi důležitého řešila se sestrou v *ofisu*. Extra úkolům (desinfekci nádobí, rovnání objednaných plen, ubrousků a rukavic do skladu, drhnutí dřevěných konstrukcí židlí) se vysmála. Zatímco jsem vypisovala formuláře, ona spala se složenýma rukama na stole. Ani příchod Rut ji nevyrušil. (Protože nespala v křesle, přísná černoška nic nenamítala.) Ráno pak stěží převlékla tři rezidenty.

Díky Maisy jsem zažila nejhlubší a nejdelší spánek svého života. Kdyby to nebyla moje poslední noční v řadě, přirítla bych se na další službu s pětihodinovým zpožděním.

Hospodaření v *Golden Home* mělo zvláštní logiku. Zatímco pečovateli byl nedostatek, počet zdravotních sester výrazně přesahoval poptávku. Sestry pak vykrývaly pečovatelské pozice, dvaapůlkrát vyšší plat jim zůstával.

Když zdravotní sestra nepřijala službu v podřadné roli, obracelo se vedení domu na zprostředkovatelské agentury. Za nárazového pečovatele *Golden Home* zaplatil trojnásobek.

Agenturní pečovatelé byli zaučení pro práci s nemohoucími stařečky, uměli nasazovat pleny, věděli, jak pacienta bezpečně postavit či posadit, přemístit jej z postele na vozík, z vozíku do vany a manipulovat se zvedáky. Neznaly však specifický režim jednotlivých domů a jejich rezidenty. Museli jsme proto výhradně pracovat ve dvojici. Vypisování formulářů stálo pouze na domácích pečovateli. Úklid kuchyňky a *lounge*, které jim byly svěřovány, jsme stejně museli kontrolovat.

Párkrát jsem pracovala s agenturním pečovatelem. Někdy to byla radostná písnička s šikovným člověkem, přestože byla mnohem delší než s Manishem nebo s Atishem. Někdy to byla tragédie s líným a stále si stěžujícím morousem, který se urputně držel zásad, na kterých byl vyškolen.

Stalo se, že agenturní pečovatel odmítl přijít do *Golden Home* podruhé.

Jednou to bylo mladé africké děvče, které během svačtinové přestávky kolem půlnoci zavřelo oči v hlubokém křesle v *lounge*. Zrovna v té době přišla Rut a spustila kravál. Po drsném vyčinení za hrubé porušení pracovních pravidel ji poslala vydezinfikovat veškeré nádobí, aby se probrala. Holčiny mi bylo líto. Incident jí sebral i to málo elánu, který ze sebe do té doby horko těžko dolovala.

Denní službě se zase přihodilo, že agenturní pečovatelka hodinu a půl krmila stále tutéž babičku. Když bylo tři čtvrtě hodiny po obědě, nerezový vozík odvezen, kuchyň vyčištěna, *lounge* uklizen, jedna ze sester ji šla jemně požádat, aby už krmení ukončila. Mladá Angličanka pak své agentuře nahlásila, že staříkům v *Golden Home* není dopřáno se pořádně najíst.

Steven jezdil za Monikou každý víkend. Když Monika oba dny pracovala, mladý Angličan na ni celých dvanáct hodin čekal v jejím pokoji před televizní obrazovkou. Společnost mu dělaly plechovky vychlazeného piva a cigarety. Obdivovala jsem jeho horoucí zamilovanost. Časem jsem však objevila nevšední osobnost.

Steven příliš nemluvil. Žil ve svém spokojeném světě, do kterého nevpustil ani Moniku. Pokud konečně měla volný víkend i ona, pokračoval v zajetém rituálu - televize, pivo, cigarety. Moničiny snahy o společnou aktivitu padaly do černé díry, a tak se chodila realizovat do našeho pokoje. Já pak dvě hodiny dusila smích nad grimasami Jiřiny doprovázejícími Moničino kvokání.

Miro vyprávěl, jak ho Monika pozvala do restaurace, aby mu představila Stevena. Zatímco Steven mlčky vykouřil půl krabičky Marlboroek a vyprázdnil pět piv, oni si dvě hodiny nerušeně povídali. Stevenovu pohodu nenaboural ani fakt, že rodáci mluvili slovensky.

Jednou se Monika přiopila a fňukala mi na rameni, jak laxní je Steven při sexu.

“Jako bych tam ani nebyla!” rozčilovala se a uvedla jednu příhodu.

Steven ležel na Monice a přirážel. Monika ze sebe dolovala vzrušení a napodobovala vzdechy z televizních seriálů. Steven se náhle z ničeho nic zastavil a napil se piva. Monika se naštvála a s brekem utekla. S otevřenou náručí jí přijal osamělý Miro. Ke kopulaci sice nedošlo, ale k vyvrcholení ji dovedl.

Nová sportovní cyklistická kola jsme pokřtili potem, který jsme vyplavili po cestě na moji noční službu. Náš minipeloton tenkrát vzbudil velký zájem v doprovázejícím autobuse, jehož pasažéři byli převážně pracovníci *Golden Home*. Nechyběla Jiřina, Monika, Peter ani Manish.

Když jsem si pak po Paulově odjezdu zamykala kolo u *Red House*, Peter sotva popadal dech: "Ty máš borce? To je Angličan? Kdes k němu přišla? Jak dlouho jste spolu?"

Začali jsme soutěžit o počet najetých kilometrů. Díky každodennímu dojíždění do práce jsem měla slušný náskok, který Paul doháněl tím, že mi po svém návratu z noční jezdil ráno naproti. Dny, kdy měl volno, samozřejmě vyspával z opilosti.

“Nemám se jak dostat domů,” lamentoval Tonda, když jsem svižně procházela *lounge*, zaplavena endorfiny po třicetiminutovém šlapání.

“Pracuješ zítra ráno?”

“Jo.“

“Tak si půjč moje kolo. Ale, prosím tě, přijed' před osmou, ať tě nevidí Paul.”

“Jasně!” Tonda dobře věděl, kam mířím.

Celou noc se mi svíral žaludek. Zapomněla jsem vypnout kilometrovník.

Tonda se přiřítit deset minut po osmé. Horlivé vysvětlování a omluvy mi byly k ničemu. Skočila jsem na kolo, nasadila úsměv a projela areálem ke vstupní bráně, kde už přešlapoval netrpělivý Paul.

Dusno neprorazilo ani rychle milování.

“Nemáš tam nějak moc kilometrů?” zeptal se.

“Půjčila jsem kolo Tondovi. Neměl se jak dostat domů.”

“Hm.”

“Tak dobrou noc. Tedy ráno,” pokusila jsem se o vtip a otočila se na bok, zády k Paulovi.

“Proč jsi mu ho půjčovala? Proč zrovna jemu?” zařval a posadil se.

Vztek mi zaplavil tělo, které už tolik hladovělo po vydatném spánku. Co je mu po tom? Je to moje kolo! Proč se jím nechám ovládat? Jsem svobodný člověk! Místo hádky jsem však zvolila únavné vysvětlování. Zbytečně. Paulova hlava byla infikována paranoidními představami o situacích, které zřejmě půjčení kola doprovázely. Nakonec jsem skončila ve svém pokoji a polštářem jsem tlumila burácení sprostých nadávek a vzteklého mlácení do zdi.

„Chodím se šilencem a musím se ho zbavit!“ zavelela jsem sama sobě a rychle jsem vyťukala SMS: Mám zájem o ten pronájem.

Paulovi nikdy netrvalo dlouho trucovat. Hned následující den se opakoval ojetý scénář naší komedie. Pokusy o objetí doprovázela vytrvalá prosba o odpuštění. Za pár minut Monika ze svého přízemního pokoje závistivě poslouchala hlasité vzdechy z otevřeného podkrovního okna. Stěhování jsem zrušila.

Z etických důvodů nebylo dovoleno, aby spolu na noční službě pracovali pouze muži. Manažer domu občas udělal chybu v rozpisu, a tak se pracovníci museli mezi sebou prohazovat přímo na placu.

Sotva jsem se převlékla do uniformy, pelášila jsem do *Blue House*. Ind, který mě nahrazoval, se už vesele vybavoval s Manishem.

Do breku mi bylo pouze do doby, než jsem vstoupila do *lounge* rozsvíceném širokým úsměvem Seda a Kevina. Netrvalo dlouho a velmi rychle jsem pochopila, proč Jiřina přestala

protestovat proti nočním službám. Byla to neúčinnější terapie ženství, jakou si je možné představit. S těma dvěma se musela každá entita něžného pohlaví cítit jako královna.

Kevin mě neustále obletoval a pomáhal s každým náročnějším rezidentem. Sed zase stál jako mohutný sněhulák uprostřed pláně a rozdával chválu za naprosté maličkosti.

Barbara znala Kevinovu zálibu v ženách a v největším shonu se zjevila v *lounge* jako kouzelná víla. Přestože byla denně dopována lichotkami, jaká je to krasavice, hlídala si svého o patnáct let staršího přítele jako ostříž. Za těch deset minut jejich švitoření jsem alespoň zmírnila Kevinův náskok v převlékání.

Kevin pak vyluxoval *lounge*, vypsals všechny formuláře a přepsal tabuli. Mě poslal umýt nádobí a otřít stoly. Když jsem se vrhla na židle a křesla, Sed mě přibrzdil, ať to moc nepřeháním a co prý budeme sledovat v televizi. Zatímco jsem si celou noc hověla v hlubokém křesle zabalená do vlněné deky, Kevin v hodinových intervalech kontroloval pokoje. Ráno pak převlékl deset rezidentů. My jsem jich se Sedem dohromady připravili tři.

“Jani, to je taková kráva!” přiřítla se Jiřina do pokoje.

“Představ si, co se stalo. Dnes nám utekl rezident. Nefunguje bezpečnostní zámek hlavních dveří. James normálně rozrazil dveře a odešel.”

“A jak jste ho našli?” lapala jsem po dechu. Milovala jsem chvíle, když jsme se sešly na pokoji a mohly si povídat.

“Viděla ho kuchařka u zastávky. Zrovna šla do práce.” Jiřina se vysmrkala a pokračovala: “Geraldine si nás pak všechny zavolala do *ofisu*. Stály jsme tam jak slepice. Řvala po nás, co je to za péči, kterou podáváme. Bylo to tak trapný. Připadala jsem si jako nějakéj fracek.”

“A víš proč budou z *Blue House* stěhovat Jane do *Red House*?” vytáhla jsem eso z rukávu.

“Proč?”

“Geraldine má poměr s jejím manželem.”

“Tak to je věc!” zavýskla Jiřina.

Jane trpěla těžkou demencí v důsledku mozkové mrtvice. Její manžel byl pohledný vysoký šedesátník a za svou ženou docházel pravidelně třikrát týdně.

Poměrně vysoká frekvence návštěv sblížila otce čtyř dospělých dětí s rozvedenou šéfovou pečovatelské jednotky. Protože etika nedovolovala vztah mezi zaměstnancem a příbuzným rezidenta, přestěhování se nabídlo jako nejschůdnější řešení.

Jinou, krásnou událostí byla svatba babičky a dědečka, kteří se sblížili při návštěvách svých drahých poloviček v *Green House*. Jejich svatební fotografie byla pověšena na nástěnce v *adminu*.

“Ahoj.” Miro otevřel dveře a automaticky šel do svého pokoje.

“Ahoj!” Monika tiše zavřela a následovala ho.

“Co se stalo?” zeptala se. Miro seděl na posteli a dlaněmi si zakrýval obličej.

“Nikdy nebudu mít děti.”

“Jak to víš?”

“Geneticky jsem nositelem cystické fibrózy. Mé děti by byly postižené.”

“Jak jsi k tomu přišel?” Monice málem vypadly oči na koberec.

“Ale. Měl jsem takový flirt. Ona otěhotněla. Musela si to nechat vzít.”

“A kdo to byl? Znáš ji?”

“Neznáš. Jedna z baru.”

“Ty chodíš do baru?”

“No, jednou jsem byl, když mi bylo smutno.”

Monika se naštěstí víc nevyptávala. Začala ze sebe sypat pravidelnou stížnost na práci a moudrý muž přikyvoval: “Ještě, že jsem odešel.”

Pak přešla na Paula. Referovala o hlasitých hádkách z podkrovního pokoje a Miro kroutil hlavou: “Má, co chtěla. U mě definitivně skončila.”

Nakonec se dostalo na Stevena. “Jenom chlastá pivo, kouří jednu za druhou a v jednom kuse čučí do bedny.”

“Tak proč s ním chodíš?” pokaždé ji Miro utnul.

Monika pokrčila rameny a mlčky si k němu přilehla. Miro ji hladil, dokud neusnula. Pak vstal a odešel do práce.

“Tak ten George fakt chodí s tou Polkou,” konstatovala Jiřina se skrytou hořkostí.
“Prý spolu začali bydlet.”

Už jsme si zřídka kdy užívaly společné “válečí” chvíle. Střízlivý Paul mě držel ve svém pokoji se slovy: „Když jsme teď dvojice, musíme být neustále spolu.“ Zbaběle jsem se vyhýbala výbuchům hněvu, které dřív následovaly po každém mém příchodu, ať už z knihovny nebo z nákupu. Vztekle na mě hodil veškeré napětí narůstající s časem, který pročekal.

Jako naschvál, když jsem byla s opilým Paulem rozhádaná, což začínalo být čím dál častěji, byla Jiřina v práci. Ubřečená jsem pak v prázdném pokoji snovala plány, jak se zbavit žárlivého egocentrického ožraly. Proto se taky Jiřina nevěřicně pousmála, když jsem jí sdělila, že na dovolenou pojedeme k Paulově mámě do Walesu.

Jednou večer se šla Jiřina projít k moři. Místo na molu nakonec ležela v Dumově posteli a vychutnávala si příliv afrického temperamentu. Druhý výkon byl sice o poznání lepší, ale porozvodovou prázdnotu nevyplnil. Od toho večera se začala Dumovi vyhýbat.

Žárlivá Polka správně tušila Dumovu zálibu v ženách. Co jí tak silně k němu poutalo bylo záhadou i pro Paula. Mladá žena byla nejenom pohledná, ale i inteligentní a schopná. Díky výborné angličtině pracovala jako asistentka ředitele ve firmě na výrobu lepidel. Opilý Dumo se jednou pochlubil, že od ní inkasuje každý měsíc malou apanáž.

Nikdo nechápal, jak se Tondovi podařilo tak rychle sblížit s Kiou.

“Je to děvka,” vysmíval se Peter vždycky, když je spolu zahlédl. “Jsem zvědavěj, jak dlouho jim to vydrží.”

Začali se spolu zamykat v šatně a Vinnie vydal zákaz převlékání mužů a žen dohromady. Později se však celá věc vyřešila přeřazením Tondy do *Yellow House*. Místo něj přišla Marta. Další vnitřní pravidlo: Ve společné jednotce nesměli pracovat milenci. Při té příležitosti mi Maisy sdělila, že i mně kdysi hrozil přesun skrz Miru.

Ani pracovní odloučení nezabránilo o devět let starší Angličance a českému hejskovi rozvíjet svoji lásku. Tonda se velmi rychle spřátelil s její pětiletou dcerou a trávil s ní čas, i když byla Kia v práci.

Jednou jsem sloužila noční s Tondou. Pracoval rychle a efektivně, skoro jako Manish. Mobil s permanencí pro Kiu vedle formulářů mu naštěstí nevadil v bezchybné práci. Nejvíce

jsem mu byla vděčná za jedinou poznámku, kterou pronesl, když nás uprostřed noci přišla zkontrolovat Rut.

Drmolící, černoška, která ve mně prohlubovala komplexy méněcennosti z neschopnosti porozumět anglicky mluvenému slovu (vymáčknot jsem se jakž takž uměla), se tentokrát výhradně otáčela na mladého nováčka. Ten po chvíli úpěnlivého naslouchání protáhl obličej a česky se na mě obrátil: “Co to kecá? Já jí vůbec nerozumím!”

Jednou se do našeho *ofisu* přiřítla Geraldine, svolala veškerý personál a udělovala kázání. Její milenec objevil u Jane několik modřin na těle. Ani korpulentní domina nevzbudila v Tondovi sebemenší respekt. Opřený o dřevěná futra s rukama složenýma na prsou a výraz, že má všechno totálně na háku, po každém jejím vykřičníku doprovodil grimasou.

Tonda si nedělal ani příliš velkou hlavu s dodržováním pracovní doby. Pozdními příchody konkuroval i Maisy, ale v jednom ji trumfnul na plné čáře.

Rozčílený Vinnie se mu tenkrát nemohl dovolat celé dopoledne. Když se konečně Tonda objevil a Vinnie se ho zeptal: “Proč jsi přišel s tří a půl hodinovým zpožděním?” obdržel suverénní odpověď: “Celou noc jsem nemohl spát, protože spolubydlíci dělali bordel. Tak mám trochu zpoždění.”

Poměr s ženatým otcem dvou dětí vyvolal mezi indickými sestrami zášť vůči Martě. Katolické vyznání a morální kodexy udržovaly jejich vlastní ne příliš radostná manželství pohromadě, a tak nesnesly štěstí ostatních. Ani můj vztah s Paulem se jim nezamlouval. Angličany hodnotily jako opilce a sukničkáře. Občas se mě některá z nich ironicky zeptala, zda ještě chodím se stejným mužem.

Aby předešel dusnu a pomluvám, začal Vinnie dávat Martu pouze na noční služby.

S Martou se mi pracovalo senzačně. Zatímco jsem podřimovala v křesle, ona, poháněná extrémní zodpovědností, běhala po pokojích a kontrolovala spící rezidenty v půlhodinových intervalech.

Po probdělé noci nebyla schopna usnout. Narůstající únava vyústila v permanentní bolest hlavy a zvýšený krevní tlak. Marta prosila Vinnieho, aby ji přeložil na denní služby. Marně.

36-letá Marta byla svými rodiči adoptována v kojeneckém věku. O svých čtyřech sourozencích se dozvěděla až v dospělosti. Přestože se jí podařilo všechny zkontaktovat, k vytvoření bližších vazeb nedošlo.

Ve 25 letech otěhotněla. Ženatý přítel ji opustil a dítěte se zřekl. Marta vychovávala dceru sama v jednopokojovém bytě. Rodiče pomohli jen zřídka, protože sami pracovali. Dítě proplakalo dny a noci. Bylo alergické na mléčné výrobky a trpělo kolikami. Po třech měsících mateřské dovolené se vyčerpaná novopečená matka vrátila na dětské oddělení varšavské nemocnice. Batole vozila do celodenních jeslí. O víkendech pomáhaly kamarádky.

Když dcera zahájila školní docházku, finanční situace polské samoživitelky se rapidně zhoršila. Plat zdravotní sestry nestačil současně pokrýt nájem, inkaso, nákup základních potravin, nejnnutnějšího oblečení, hygienických potřeb a školních pomůcek. Často měla odsřihnutou elektřinu a plyn, a tak chodila s dcerou do knihovny, aby mohly v teple a při světle napsat domácí úkoly. Extrémní stres vyústil v chronické deprese. Marta si už několik let nedokázala představit život bez Cipralexu.

Neúnosnost životní situace ji stejně donutila odjet do zahraničí. Dceru nechala u svých rodičů do doby, než se v cizím prostředí zorientuje a vytvoří vhodné podmínky. Zažádala anglické úřady o uznání kvalifikace.

Celých jedenáct let neměla pomyšlení na milostný vztah. Po dlouhodobé absenci mužské energie George konečně odemknul zapečetěnou konev jejích citů. Když o něm mluvila, hořela jako taborový oheň. Přes prožité zklamání v mládí jsem v její řeči nezaznamenala sebemenší pochybnost. Společný život plánovali už po měsíční známosti.

Stevena Moničina útěkovka řádně poučila. Od té doby se o sex s ní nezajímal vůbec. V Monice narůstal tlak. Sešponovaná atmosféra v práci urychlila hrozící výbuch.

Velkohubá Slověna převlékala nemohoucí babičku. Při jednom pohybu se prudce ohnala a z udivené pusy vyrazila porcelánové horní zuby. Ty se rychlým nárazem rozbily.

Po obědě, když zase převlékala jinou babičku, smetla ze stolku dioptrické brýle. Odnoslo to jedno ze skel.

Aby toho nebylo v jednom dni málo, po večeri přišla za vrchní sestrou další bábinka. Monika byla na starou paní hrubá už dřív, ale tolerantní stařenka chápala, že i pečovatel je jenom člověk. Poslední kapka trpělivosti přetekla, když jí Monika natrhla oblíbenou saténovou blůzu, aniž by se namáhala omluvit.

“Moniko! Takhle to dál nejde! Normálně bych to Vanesse nehlásila, ale budeme muset informovat příbuzné a řešit hmotnou škodu, kterou jsi způsobila,” řekla Indka našťavaně.

“Možná z toho bude i disciplinární řízení.”

“Dávám výpověď!” vyštěkla Monika. Co já tady vůbec dělám? Já se svou maturitou a jazykovými schopnostmi! Okamžitě odešla do šatny, sebrala si věci a ztratila se.

V *Share House* narazila do bujarého veselí. Paul přesvědčoval Stevena o přednostech *Stella Artois*. Když se přiřítla lavina sprostých nadávek na blbé rezidenty a na krávu sestru, Paul po ní bezohledně chrstnul: „Jenom myslíš na sebe, nadáváš a žvaníš nesmysly. Jsi pěkná kráva!“

Od té doby jsme ji neviděli. Kathy nám pak řekla, že se odstěhovala ke Stevenovi. Pro zbytek věcí si přišla v noci v polovině týdne. Ani Mirovi nedala vědět.

Geraldine si opět zavolala Jiřinu. (Školení o bezpečnosti a zásadách péče jsem sama za celou dobu ani jednou nepodstoupila. Vinnie byl buď líný, anebo příliš zaneprázdněný.) Opakovala se stejná scéna. Z dvacetiminutového monologu otrávené generálky si Jiřina moc nepamatovala. Geraldine dopálily blekotavé odpovědi: “Jak už jste tady dlouho, Jiřino? Vaše angličtina se vůbec nezlepšila! Hodláte s tím už konečně něco dělat?”

Když se přiřítla do pokoje a začala se ohánět výpovědí, myslela jsem si, že se jedná o další pravidelný výlev emocí. Nevěřila jsem jí, ani když vytáhla arch bílého papíru a se slovníkem v ruce ji začala sepisovat. Neuposlechla mě, když jsem ji prosila, ať jedná s chladnou hlavou. Vložila dokument do velké obálky a obratem odjela do *Golden Home*.

Druhý den zlost opadla a Jiřina litovala unáhlené reakce. Žádost však zpět vzít nechtěla. Začala doufat, že ji budou přemlouvát. Za devět tvrdě odpracovaných měsíců si získala renomé nejlepší pracovnice. Chystala se, že bude mít konečně příležitost všechno říct, až se Vanessa zeptá na důvody radikálního řezu.

Ta jen suše oznámila: “Měsíční výpovědní lhůta a 1000 liber pokuty za předčasný odchod.“ (Z jejího posledního platu však žádná vyhrožovaná suma odečtena nebyla.)

Byla jsem překvapená, když Peter vystoupil na stejné zastávce se mnou.

“Co ty tady?” zeptala jsem se.

“Musel jsem se přestěhovat. Ten byt se bude rekonstruovat.”

“A kde teď bydlíš?”

“S Mirou.”

Mirův bratr nevydržel pracovní nápor a ze dne na den se rozhodl pro definitivní odjezd do vlasti. Střádání peněz se s upadající librou zpomalovalo a svobodný mladík začal trpět chronickými problémy. K nespavosti, kdy už ani whisky nepomáhala, se přidaly trávící potíže, problémy se zuby a deprese.

Ačkoliv jsem se poslední měsíce s Jiřinou viděla zřídka, po jejím definitivním odjezdu do ČR jsem zažívala bolestivou ztrátu.

Po sobě mi zanechala výbavu: DVD přehrávač s televizí, sadu hrnců z Marks & Spencer, přístroje, růžovou deku, polštář, peřinu, stolní lampu a vzrostlý fikus, který koupila do koupelny. Já jsem naopak musela platit dvojnásobný nájem, který mi arogantní šéf pronajímací agentury nemínil za žádných okolností snížit.

Termín odjezdu do Walesu byl pevně stanoven a já pomalu nakupovala dárky pro Paulovu matku.

Když jsem přišla na svoji poslední noční před dovolenou, Tonda mě zase požádal o půjčení kola. Protože jsme už několik týdnů s Paulem nesoutěžili, nenamáhala jsem se vypnout kilometrovník.

“Máš tam nějak moc kilometrů,” řekl Paul, když se vracel s mlékem z kuchyňky. Tušení, že bedlivě sleduje můj číselník, stejně jako moji menstruaci, se potvrdilo.

“Já jsem ho půjčila Tondovi.”

“Proč zase jemu? Co spolu máte? Tak si běž za ním! Vypadni!” řval jako pomintutý a hrubě mě vystrčil z podkroví.

Jeho nadávky jsem přeřvávala svými: “Ty jsi tak blbá! Blbá! Blbá! S tím žárlivým ožralou to skončíš. Okamžitě!” Omílal jsem to jako Mantru.

Když pak o den později seděl na mé posteli a účinek svých omluv zesiloval představou krásných prázdnin, podlehla jsem.

Paulova matka žila se svým mladším synem Samem v malém domku v zapadlé přímořské vesničce. Zelené kopce a lesy ve mně oživily skoro rok zapomenutý vjem panenské přírody. Byla jsem ráda, že jsem nakonec odjela. Co bych dělala tři týdny ve velkoměstě?

Po společné večeři jsem zanechala Paula jeho rodině a šla ulehnout do postele. Všechny ty dramatické výstupy a nekonečná jízda autem mě velmi rychle uvedly do hlubokého spánku. Když mě probudilo hulákání a tvrdé rány, obtížně jsem rozeznávala realitu od snu.

“Šest hodin jsem řídil a ty si jdeš klidně spát!” Zpitý Paul mlátil pěstí do polštáře těsně vedle mé hlavy. “Nechalas mě samotného, místo abys byla se mnou! Co je to za vztah? Jak si to představuješ?”

Další výčitky a nadávky měly sice stejnou intenzitu, ale netrvaly dlouho. Stačilo jedno okřiknutí z vedlejší místnosti a Paul se kamsi vytratil. Že jsem zbytek noci probděla bylo jasné.

Ráno jsem zjistila, že Paul nezničil pouze zbytky mých nadějí. Proražené dveře od pokoje mě jenom utvrdily v tom, abych si sbalila skoro netknutý batoh. Paní domu mě nemohla přemlouvat příliš dlouho, protože odcházela do práce. Za to Sam se úpěnlivě snažil zachránit zbabraný začátek našeho pobytu. Paul tentokrát klečel i na kolenou. Bylo mi ho líto, chemie už neměla tu sílu. Víc jsem ale litovala sebe. Trmácela jsem se z toho zapadákova autobusu a vlaky dobrých deset hodin.

Když se mi po týdnu nedostavila menstruace, byla jsem přesvědčená, že jde zase o stresovou reakci. Teprve až zvláštní nevolnost mě přinutila koupit si těhotenský test.

Vědomí, že se ve mně tvoří nový život, mě rozsvítilo jako lampión. Proud světla ale nerozkrojil hustou mlhu, ve které jsem se náhle ocitla. Vlastní klid mě překvapil. Asi fyziologická ochrana těla. Ještě dost času něco řešit. Značky jsem mínila nastavit podle Paulovy reakce. Jeho příjezd jsem očekávala prakticky od doby, co jsem utekla. S každým dnem se rozpouštěla naivní domněnka, jak moc jsem pro něho nepostradatelná.

Konečně bouchly vstupní dveře. Skřípaní dřevěného schodiště vteklo do zaklepání. „Ahoj,“ stál tam jak oukropek. „Měl jsem celou tu dobu čas přemýšlet,“ řekl ještě ve dveřích. Zřejmě, abych nepoznala, jak se mu klepou ruce, držel před sebou napěchovanou cestovní tašku.

„Musíme se usmířit. Celých patnáct dní jsem nepil! Jen jsem myslel na tebe.“

Rozum ho chtěl potrápít, ale srdce zradilo: „Jsem těhotná.“

„Opravdu?“ Paulovy oči rozsvítily všechny žárovky. Pustil zavazadlo na zem a začal mě objímat. „Já se o nás postarám! Já jsem tak šťastný!“

Nový začátek do nás napěchoval kvanta megajoulů. Milování, společné vaření obědů a zase milování. Nevolnosti jsem halila do úsměvů, jen abych něco nepokazila. Paul vyžadoval příliš teatrální důkazy lásky a s tím začínaly být potíže.

Z nočních služeb jsem se vracela vyždímaná jako hadr. V povinném ranním uvítání s čilým Paulem (byl také po noční) mě držela jen vidina teplé postele. Chytré vyvléknutí z únavného vrkání narazilo na jeho ostražitost.

„Co je s tebou? Už mě nechceš, co?“

„Jsem unavená, potřebuji spát.“

„Já na tebe čekám skoro dvě hodiny a ty jsi unavená! Ale mně je to jasný! Jsi těhotná a mě už nepotřebuješ. A já, blbec, skoro šest týdnů nepiju.“

A naše soužití začal zase řídit alkohol.

Rozválená postel, skvrny od rozlitého piva, zatažené závěsy a hlasitá hudba ve mně evokovaly deprese a životní dno. V Paulově životě to ale byly jediné okamžiky, kdy byl šťastný a uvolněný. Než postupně přešel do agrese.

Stavy podrážděnosti, vztahovačnost a výbuchy pak vyplnily povinně strízlivé dny. Dilema, zda je pro mě přijatelnější jeho opilost nebo trpěná abstinence, jsem za sebou táhla jako vlečku s metrákem kamení. Ostražitost jsem mohla odhodit jediné, když byl v práci.

Paul si vydělával jako řidič nákladního auta. Ve skutečnosti však během dvanáctihodinové noční služby umyl jeden nebo dva šikmé výsypné výtahy a zbytek prospal. Nebylo divu, že se v něm nevyužitá energie rychle hromadila.

Začala jsem toho mít dost. Žaludeční kolotoče s navalováním, náročná práce v noci a žalostný nedostatek odpočinku mě sunuly k mezní hranici. Snila jsem o útěku, ale prakticky jsem s vypětím odpracovala povinné hodiny, přežila Paulovy opilecké řeči a sex, ten vyžadoval denně.

K jediné naději jsem přivázala provaz s těžknoucím vagónem. Byla jsem přesvědčená, že mi manažerka *Golden Home* neprodlouží roční smlouvu. Pak budu mít energii a čas zarezervovat letenku, ukončit nájemní smlouvu, potají sbalit kufry a vytratit se z Paulova života.

„OK.“ řekla Vanessa, „v kolikátém jsi týdnu?“

„Ve dvanáctém.“

„OK. Oznam to Philomeně a ona tě proškolí o bezpečnosti práce pro těhotné.“

Philomena nahradila Vinnieho.

Malá, vyzáblá Indka s orlímnosem. Okamžitě mi naskočila Baba Jaga z Mrazíka. Pisklavý hlas se krájel v rychlé dikci. Výhružný tón prosakoval každou větu jako liják lesní měchuřinu. Napětí v *ofisu* třískalo do prosklených stěn a štípalo mě do kůže celého těla.

Ve své auře roznášela pomluvy, intriky a hádky. Denní personál pracoval na bitevním poli. Přesto jsem ji úporně žádala o překlad z nočních služeb.

V Anglii, když žena otěhotní, navštíví nejprve praktického lékaře. Ten se zeptá, zda si udělala těhotenský test a pak jí předá velikou složku s potřebnými dokumenty pro porodní sestru, *Midwife*, a pro nemocnici.

Intervaly návštěv u *Midwife* se zkracují od dvou měsíců na začátku těhotenství po týdenní kontroly kolem osmého měsíce.

Tato specializovaná zdravotnice změří budoucí mamince tlak, zkontroluje moč, poslechne si srdce plodu, prohmatá břicho a od šestého měsíce měří nárůst dělohy. Zároveň hlídá veškeré krevní a jiné speciální testy, které chodí z nemocnice přímo k ní.

Ultrazvuk se provádí pouze ve 12. a ve 20. týdnu. Vyšetření přes pochvu zdravá těhotná žena nepodstupuje. Pouze rizikové stavy řeší gynekolog, který pacientku přes intimní partie prohlédne.

Přirozené porody, bez nástřihu, za přítomnosti otce a nejlépe přímo doma, jsou aktuálním trendem v anglickém bezplatném zdravotnictví. (Zdravotní péče je hrazena z povinných daní pracujících obyvatel.)

Já jsem se k lékaři objednala v 10. týdnu. Srdce mi zaplesalo, když jsem spatřila mladou pohlednou dámu v bílém plášti. Vylosovala jsem si jediného lékaře ženského pohlaví z celého osazenstva polikliniky. S nadějí jsem se zeptala, zda noční služby s agresivními rezidenty nemohou ovlivnit moje těhotenství. Očekávala jsem úlevy. Ona však zavrtěla hlavou a řekla, že v tom nevidí žádný problém. V ČR bych šla okamžitě na nemocenskou, pokud bych o to stála.

Když jsem Philomeně oznamovala, že jsem těhotná, personál připravený k rannímu *handoveru* se uculoval. Všichni to už nejenom věděli, ale dopodrobna rozebrali. Nejvíc se šklebila Maisy. Od Moniky byla obeznámena s opileckými scénami v *Share House*.

Z Philomenina úšklebku promlouvalo pohrdání. Nebyla jsem vdaná a nastávající otec byl roditelý Angličan. O těch věděla své.

V *Share House* nás navštívila Jiřina. Dva měsíce v pražském bytě z ní smyl veškerý elán a naději, které si tady pomaloučku budovala.

Stažená rozklepaná žena středního věku rychle sbalila zbytek věcí, které nepobrala při prvním odchodu, ve městě zmrazila bankovní konto a naposledy se prošla u moře. Už druhý den brzy ráno odletěla do staronového života. Bylo to jako pomalu budovat domeček a pak ho přejet buldozerem. A tím nemyslím pouze naše přátelství.

Z mého těhotenství měla radost, ale v jejích očích jsem zachytila stejnou mžitku, jako tenkrát, když jsem jí říkala o pozvání do Walesu. Měla výbornou intuici.

Paulovy narozeniny

Na Paulovy narozeniny jsem hrubě zanedbala fakt, jak moc jsou pro Angličany důležitá papírová blahopřání. Při všech těch hormonálních tobogánech a pracovním vypětí jsem měla jen velmi jednoduchou představu o oslavě.

Ten den jsem měla po noční. Cestou do *Share House* jsem koupila vepřové kotlety, brambory, zeleninu a s vidinou pohodového večera jsem se po povinném ranním vrkání šla prospat k sobě do pokoje.

Po čtyřech hodinách mě probudila hlučná hudba z podkroví.

„Ty piješ?“ Zklamání bylo tak veliké, že se nevecpalo ani do slz.

„Jo. Teta mi poslala narozeninové přání a k tomu 10 liber. Za ty pijú. A ty jsi mi nedala nic! Vůbec nic!“

„Promiň, já nevěděla, že je to pro tebe tak důležité,“ snažila jsem se zachránit, co se dalo. Z mnou zpackaných narozenin přešel k mému těhotenství: „S kým to vůbec máš? S kým jsi spala? Je to vůbec moje?“

Se slzami v očích jsem běžela do blízkého obchodu a vybrala narozeninovou kartu a krabičku Ferrero Rocher. Ještěže jsem si při vypisování všimla, že jsem koupila Gratulaci pro milovanou babičku. Abych odstranila nepatřičný název, vystříhla jsem na růžovobílém přáníčku asymetrické srdce.

Zkažený nebyl pouze onen večer. Já jsem zavinila, že propil volné dny a byl hrubý nejenom na mě ale i na ostatní nájemníky.

Konečně mě Philomena zapsala na denní služby.

Byla jsem zvědavá, s jakým nasazením denní pečovatelé pracují. Mezi denní a noční službou vřela tichá válka. Denňáci požadovali víc převlečených rezidentů po ránu, nočníci si zase stěžovali, že musí převlékat příliš mnoho rezidentů večer. Oba tábory se osočovaly z flákání.

Osobně mě vytáčelo, když se denní pečovatelé půl hodiny před koncem směny vybavovali u televize a nechávali pokálené rezidenty na nás. Maisy to s úsměvem komentovala, že jsou po dlouhém dni příšerně unavení.

S nástupem na denní služby jsem skončila s jízdou na kole. V chladnoucích šerých ránech se mi do sportu moc nechtělo.

Paul si vysvětlil můj přechod na denní služby jako další důkaz, že s ním nechci trávit volný čas. To, že mě od sesypání během nočních bojů drží jen pud sebezáchovy, hrubě odsekl: „Nevymlouvej se! Těhotenství není nemoc! Nemysli si, že se budeš válet doma a já tě budu žít!“

Jeho slova ani chování nezmenšovaly štěstí z těhotenství. Meditace, vizualizace, automasáže a protahovací cvičení jsem provozovala v jakékoli volné chvíli, i když trvala jen dvě minuty. Miminko jsem živila láskou a Paula jsem se snažila akceptovat jako nutný poplatek, zákonité vyrovnání elace depresí.

Denní služby

Dvanáct hodin v páchnoucím prostředí s nelibými zvukovými vjemy kvílejících starců, v permanentní pohotovosti, co se kde vymele a co zase Philomena odhalí, ze mě vysávalo energii nečekanou rychlostí. Abych ten blázinec vůbec přežila, naučila jsem se při každé příležitosti zmizet v pokojích ležáků anebo na záchodech. Rychlé protažení s představou vnikajícího světla mi částečně navracely sílu a elán.

Vidina konce pracovní doby mě však nepolévala radostí. Možná právě tohle byly ty pravé podmínky pro žítí v okamžiku.

Ve 20:10 jsem seděla na sedačce dvouposchodového autobusu a ujížděla večerní krajinou. Při pohledu na osvětlenou pláž jsem vzpomínala na Jiřinu. Milovala ten výhled.

Od 20:30 jsem celých pět minut loudání k *Share House* házela pomyslnou mincí. Vydržel to nebo ne?

Mé představy zdaleka nedokázaly vykreslit skutečnou realitu. V zapáchajícím pokoji bledý Paul přeřvával oblíbené písničky. Dvanáct prázdných plechovek vedle počítače referovaly o prožitém dni. Většinou jsem ho stíhala už za hranicí hravé veselosti, na území nepřičetnosti.

Od osmi netrpělivě sledoval čas na monitoru. Když jsem se zpozdila, řval s kým jsem souložila. Když jsem přijela brzy, řval, kdo mě svezl a proč. I odskočení na záchod v něm mohlo vyvolat podezření, že se na něho dostatečně netěším.

Rozbité tělo jsem položila do zapáchajících peřin. Povinně jsem vyslechla oplzlé řeči. Když jsem odmítla sledovat horor, začal ze mě alespoň strhávat těhotenské rifle.

Sliny prosáklé alkoholem ve mně nevyvolávaly odpor, ale agresi. Těžce jsem odolávala nutkání vrazit pěstí do omámené tváře, tak jsem ho alespoň (jako omylem) hryzla do jazyka.

„Tak jdi,“ dal mi pak svolení vyspat se na další směnu.

V bolesti hlavy jsem šifrovala podtón posledních slov. Jeho zákeřnost se nedala ničím předpovědět. V paměti jsem nedokázala pohřbít konflikt ve Walesu.

Share House se pomalu vylidňoval. Pravidelné omluvy za osočování, vysmívání a sprosté urážky nedokázaly smazat napětí mezi alkoholikem a spolubydlícími. Jeho energie vypuzovala i mě, ale velmi rychle jsem zajela do role zneužívané ženy a prázdné zdi špinavého domu ve mně násobily strach a beznaděj.

Kdybych už tenkrát o problému hovořila, určitě by se mi nejenom ulevilo, ale dostaly by se ke mně příslušné informace. Anglické právo je v těchto případech nekompromisní.

Paul začal zvažovat koupi bytu. Jeli jsme se podívat na 2 + 1 v cihlové bytovce na opačném konci města.

Byt byl příšerný. Hned při vstupu jsme stáli u sporáku. Žádná předsíňka natož chodba. Tmavé pokoje byly ve tvaru úzkých nudlů.

V okolí bylo sice mnohem více zeleně a výhled na moře, ale cesta do práce by se nám zdvojnásobila a do centra bych se rychlým krokem dostala za hodinu a půl.

„Tak tohle je byt, na který se zmůžeme,“ konstatoval Paul

„Vždyť to byla teprve první prohlídka, musíme být trpěliví.“

„Já říkám, že navíc nemáme! Ty to nechápeš?“

„Já bych to neviděla tak černě.“

„Když říkám, že na víc nemáme, tak na víc nemáme!“ Seběhl ze schodů a zatímco demoloval botník z dřevotřísky, řval: „Co mi oponuješ? Ty musíš vždycky stát za mnou! Rozumíš? Vždycky za mnou!!“

Pak naštěstí místo do obchodu zapadl do svého pokoje.

Na denních službách jsem měla možnost blíže poznat pečovatelky, které jsem dříve zdravila jen z povzdálí.

Dvě výrazně zmalované Angličanky, které podle Mira reprezentovaly ty nejhorší ženské vlastnosti, teď pravidelně postávaly vedle mě při ranním *handoveru*.

Starší z nich měla 53 let. Byla podruhé šťastně vdaná a každé manželství ji obdarovalo po jednom synovi.

Její chování bylo permanentně prosyceno vlídností a laskavostí. Z nočních služeb jsem byla vytrénovaná na rychlé tempo při ukládání rezidentů do postelí a na ještě rychlejší otáčky při umývání a oblékání před východem slunce. S ní jsem se učila natahovat tři minuty na patnáct.

Mezi čtyřmi zdmi se odehrával rituál lásky. Než začala s převlékáním a ranní očištěním, jemně starého člověka pohladila a zeptala se, jak se má a kdy zase přijde syn či dcera. Pak pomalu vysvětlila, co bude následovat, přestože se pokaždé prováděly ty samé procedury.

Vysvlékání, omývání a oblékání prováděla s takovou něhou a ohleduplností, jako by se jednalo o zbožňovaného panovníka. S učešáním vlasů si dala obzvlášť záležet. Pokud bylo třeba, vytáhla z kapsy své uniformy malé nůžtičky a pomalu ostříhala přerostlé nehty na ruce. Pak ze skříňky vybrala jeden z parfémů a dámu či elegána obdařila decentní vůní.

Během ustýlání postele, přerovnávání čistých kousků oblečení v poličkách, šuplících a na ramínkách a během uklízení hygienických potřeb jsme diskutovaly různé aspekty našich životů. Už ve třetím pokoji se témata slila do otázek mateřství: průběh těhotenství, porod, kojení, výchova dětí. Vyptávala jsem se na všechny detaily.

Mladší Angličanka, 41 let, byla už dvojnásobnou babičkou. S prvním manželem měla tři děti: dva syny a nejstarší, dvacetiletá dcera už vychovávala dvě malé holčičky.

Třetí manžel od ní odešel teprve nedávno, takže tématem diskuse byly pokaždé její stížnosti na chlapy. Slangu spodiny jsem stěží rozuměla, ale zhrzená žena se stejně potřebovala jen vypovídat.

Mohutné tělo této svérázné ženy vykazovalo nadprůměrný výkon. Sama hravě vykoukala a oblékla rezidenty, kteří byli těžko zvládnutelní i pro dvojici schopných pracovníků. Byla spolehlivá, rychlá a pečlivá. Philomena pokaždé volala její jméno, když došlo ke komplikacím s agresivními stařky.

S touto ženou se pracovalo jako po namaštěné skluzavce. V Gaussově rozložení *lenosti* stála v protipólu k Maisy. K mému překvapení však obě ženy k sobě chovaly značné sympatie.

Noční povinnosti byly kromě výjimečných situací plněny v konstantních podmínkách. Denní úkoly byly často nabourávány kontrolami Vanessy a Geraldine. Zajatou rutinu nám také pravidelně kazili zaměstnanci z domečků, kde měli aktuální nedostatek personálu. Žádali, aby Philomena uvolnila někoho z našich řad. Ten pak u nich vypomáhal v době největšího shonu, jako bylo podávání snídaně, oběda nebo sprchování, a my museli zvýšit obrátky, abychom vyrovnali jeho absenci.

Houfy potomků v kteroukoli dobu byly nejrušivějším elementem. Philomena pak létala jako na koštěti po chodbách a hledala nás po pokojích. „Musíte teď okamžitě udělat toho či onoho!“ řvala vztekle, jako by to byla naše vina, že se svírá v kleštích vlastních nesmyslných ambicí zajistit domu perfektní reputaci mezi příbuznými rezidentů.

Navoněného staříka jsme pak přiváděli do *lounge* jako na přehlídku. Nedočkaví synové, dcery nebo vnoučata byli zdárně nakrmeni iluzí, jak je o maminku nebo o tatínka exkluzivně postaráno, a Philomenina tvář na okamžik změkla za prosklenými dveřmi *ofisu*.

Co jí drobátko hořklo v zatrpklých ústech byl fakt, že celé stádo návštěvníků nemířilo k ní, jak by se oficiálně slušelo, ale k oněm dvěma Angličankám. Ty jí pak tlumočily jejich pochybnosti o zdravotním stavu, návrhy na zlepšení péče, popřípadě na změnu léků či léčivých mastí. Pošlapanou ješitnost si Philomena hojila na nás, na cizinkách.

Peter si ve volnu zapisoval služby v *Red House*. Snažil se zrychlit nárůst bankovního konta.

Jednou jsme vedle sebe krmili rezidenty v *lounge*. Podával se oběd. Šok z toho, že jsem těhotná, zamaskoval nepřírozeným smíchem. Procházející Philomena nás okřikla jako při vyučování. Hadí pohled hodila jen po mně.

Přiřazení k Peterovi pro mě představovalo relaxaci ve všech směrech. Zručný mladík přebíral veškerou dřinu při manipulaci s nemotornými starými lidmi. Philomenino štěkání buď parodoval, anebo pouštěl hromosvodem úšklebků do záchodové mísy. Trochu mi ale vadilo, že z naší smělé konverzace značná část jeho pozornosti unikala. Pokud byla v dosahu, pošilhával po Kie. Dával netaktně najevo, že by mnohem raději pracoval s ní než s těhotnou Češkou.

Občas jsem se zeptala na Miru. Moc se o sebe nezajímali, ale z toho mála informací jsem vyzvěděla, že je stále sám, stížnosti se z něj sypou jako piliny z roztrhaného pytle a v kalendáři už vybírá datum definitivního odletu.

Kia sloužila pouze v sobotu a v neděli. Její čínorodá babička byla zaměstnaná na plný úvazek a malou pravnučku mohla hlídat jen o víkendech.

Překvapil mě její osobní přístup. K rezidentům se chovala jako k milovaným prarodičům. Během svižné, smíchem prosycené práce mi vyprávěla o svém životě.

Po rozvodu rodičů ji od osmi let vychovávala babička z matčiny strany. Když ukončila základní vzdělání, žila na vlastní pěst. Vyzkoušela několik málo placených zaměstnání, pět let žila v pronájmu se svým přítelem, pila, experimentovala s měkkými a tvrdými drogami. Nečekané těhotenství ji pootočilo o 180 stupňů. Vrátila se k babičce a začala žít zodpovědně.

Otec ještě v děloze pučícího dítěte se zaleknul zodpovědnosti a vytratil se. Od té doby marně hledala pravou lásku. Teď věřila, že ji objevila v Tondovi. Otevřeně vyjadřovala obavy z jejich věkového rozdílu. Za žádnou cenu ho nechtěla ztratit.

Její plány do budoucna byly konkrétní. Podala si přihlášku na denní studium v oboru zdravotní sestra.

Záviděla mi těhotenství, ale ona sama by si prý další dítě nemohla dovolit z finančních důvodů. A také se těšila do školy.

Nejenomže jsem od Philomeny za celou dobu neobdržela žádné bezpečnostní poučení pro těhotné, ale bezohledně mi přiřazovala náročné a agresivní staříky.

„Copak nevidí, že jsi těhotná?“ podivovaly se anglické pečovatelky.

Maisy pracovala ve dvojici výjimečně. Vysloužilý voják z třetího pokoje si připlácel za individuální péči. Na sezení u televize, zmatené povídání o druhé světové válce, občas se projít po chodbě, anebo udělat dlouhou koupel – na to byla Maisy ideální pracovník.

Pečovatelé navrhovali mě, ale Philomena neměla odvahu sebrat privilegované postavení vyčůrané Afričance, se kterou stejně nikdo pracovat nechtěl.

Maisy byla jediná, koho Philomena nechávala chladnou. Do služby se obvykle přiloudala až po *handoveru*, hodinu před nechtěnou službou zavolala, že náhle onemocněla, a

desetiminutové přestávky si protahovala na půl hodiny. Nasupená Philomena pak místo přímé konfrontace chrlila plameny nadávek.

Dlouho mi Maisy nemohla odpustit poznámku při jednom nočním *handoveru*.

„Proč jste neumyli nádobí?“ Dopálil mě plný dřez po denní službě.

„Protože jsme šíleně ztahaní,“ culila se Maisy.

„Já tě moc dobře znám, Maisy! Jsi líná jak veš!“ vztekla jsem na ni vyštěkla před celým osazenstvem. Baculaté tváře se nafoukly a splaskly, až po třech měsících, když mi nabídla odvoz domů svojí malou modrou Felícií.

Až na denních službách jsem pochopila její taktiku. Za těch pár krejcarů nemínala plýtvat energií. Nesmyslné příkazy, zastrašování a varování vyhazovala se špinavými pleny do *sluice*. Na práci nelpěla, měla vyšší ambice. A taky moc dobře věděla, že ji nikdo nevyhodí.

Navzdory mým snahám plnit své povinnosti beze změn, jsem v 10. týdnu podlehla těhotenské nanicovatosti a odvolala jsem jednu noční službu.

Když jsem pak přišla do práce, čekalo mě milé překvapení. Philomena mi za trest zrušila jednu službu v následujícím týdnu, čímž mi pracovní dobu zkrátila z 48 na 36 hodin.

Proto mě později překvapila její nelibost, když jsem žádala o neplacené volno.

„Já ti nemůžu sebrat hodiny!“ oháněla se legislativou, „podle zákona musíš pracovat nejméně 42 hodin týdně!“

„Já to volno opravdu potřebuji,“ stála jsem nad jejím shrbeným kostnatým tělem a opakovaně vyslovovala svůj požadavek. Kdyby mi ho nedala, musela bych použít Maisiny fígle.

Paul otráveně souhlasil navštívit moji rodinu. Jeho obavy z cizího prostředí a z neznámých lidí umocňovaly předsudky o postkomunistickém státu. Xenofobii jsme vyřešili nezávislým bydlením v hotelu.

Už první lekci jsem dostala během oběda se sourozenci na přestupu v Praze.

„Já jsem tady taky!“ zařval. Přes usilovné ohledy a překládání každého slova, co jsem vyslovila nebo přijala, jsem se zapomněla v živém hovoru s bratrem. Nafoukl se jako preclík a promluvil až na Hlavním nádraží, když si potřeboval odskočit.

„Za to se platí? To snad ne? To už vydržím do vlaku. To je úroveň!“ nadával.

Ve vlaku pak ostře zkritizoval zapáchající záchody, chudé vybavení kupé, komunistický vzhled vagónů a šedou ponurou krajinu.

Hotel, který jsem zamluvila, byl na úrovni lepší ubytovny, takže Paulovo opovržení záhy přesedlalo na další objekt.

Atmosféra se trochu vylepšila v asijské restauraci na olomouckém náměstí, ale jak jsme se vrátili do apartmánu, začal se vztekat nad mým chabým vděkem, že podstoupil takové útrapy. Nakonec usnul ve vedlejší místnosti.

Návštěva rodičů a prarodičů proběhla jako diplomatická mise. Překládala jsem i citoslovce. Zdálo se, že se Paul zklidnil.

„Kamarádky by se se mnou chtěly setkat. Nebude ti to vadit?“

„A co tady budu dělat já? Myslíš vůbec na mě? Jak si to vůbec představuješ?“

Opět jsme zavítali do čínské restaurace, o které předešlého dne prohlásil, že zde vaří nejlepší speciality, jaké kdy jedl. Nad vrchovatými talíři se smaženou rýží, s kačenou v pomerančové omáčce, s krevetami na bambusových výhonkách, se zeleninovými nudlemi a s rybou ve sladkokyselém nálevu návštěvu milostivě odsouhlasil.

Před televizí, která vysílala i mezinárodní programy, a s deseti plechovkami *Stella Artois* si Paul nakonec tu hodinu a půl ve vedlejším pokoji docela užil.

Čtyřdenní pobyt v ČR byl zakončen dalším výbuchem.

„Co si tak dlouho vykládáte? Se mnou si nikdy takhle nepovídáš!“ řval Paul, když jsem ukončila půlhodinový telefonický hovor s bratrem. Zpáteční cesta vlakem se opět konala s překynutou houskou.

Teprve až v letadle se naprosto uvolnil. Zatímco on se usmíval do malého okýnka, já jsem pohřbívala poslední šanci ho opustit.

Hlavní údržbář v *Golden Home* dal výpověď. Ambiciózní Barbara využila příležitost a dotlačila Kevina zažádat o jeho místo. *Blue House* přišel o nočního pečovatele, ale Barbara měla konečně svého přítele pod kontrolou. Skončilo ranní opíjení vodkou, začali trávit společné večery a vychutnávat si volné víkendy.

Když se rozkřiklo, že jsem těhotná, i Barbara začala zpracovávat Kevina. Desetiletá dcera z prvního manželství mu úplně stačila, ale jasnému NE se zatím mladičká Barbara jen usmívala.

Syndrom vyhoření plíživě dohnal i Petera. Třikrát navštívil Vanessu, ale ta ho pokaždé přemluvila. Nakonec mu nabídla práci zahradníka s vyšším platem a klasickou pracovní dobu od osmi do čtyř včetně volných víkendů.

V 18. týdnu se mi zanítil zub a tvář se proměnila v rudý pŕlměsíć. Byla neděle a Paul přišel z noční, když mě našel v posteli s ovázanou hlavou.

Nejprve běžel do blízkého obchůdku pro léky na utišení bolesti. Pak se mnou seděl na *Pohotovosti*, kde nám po dvou hodinách čekání řekli, že musíme jet ke specialistovi. Jediný pracující zubař v neděli byl vzdálený 40 kilometrů.

Starý Ind diagnostikoval zánět ve stolićce a předepsal antibiotika. Po cestě do *Share House* jsme se zastavili v *Golden Home*. Raději jsem se ukázala Philomeně osobně, aby mě nenařkla z ulývání. Vzala jsem si dva dny volna.

Paul mi do postele nosil čaj a nutil mě do jídla, které sám uvařil. Bylo to dojemné. Začala jsem přemýšlet, zda by našemu vztahu nepomohlo, kdyby se cítil víc potřebný.

„Líbí se ti ten byt?“ ptala se mě po telefonu tchýně.

„Ano, je hezký,“ lhala jsem.

Byl to teprve třetí byt, který jsme si prohlédli, a Paul okamžitě rozjel kupovací akci.

„Nebylo by lepší si nejprve něco pronajmout?“ jemně jsem reagovala na jeho zbrklost.

„To určitě! Abys pak mohla ode mě zdrhnout! Takhle tam budou naše jména a společná zodpovědnost!“

Třípokojový přízemní byt s velkou kuchyní byl opět bez chodby. Zvenčí se vstupovalo přímo do obýváku.

Čtyřčlenná rodina měla zřejmě vážný důvod, že plných devět let žila jen v provizorních podmínkách. V kuchyni chyběl radiátor, neměli jídelní stůl, chyběly kliky na dveřích, starý sporák a maličká kuchyňská linka s dřezem byly používány sporadicky.

Kořenky na stěně, které po sobě zanechali, byly pět let po vypršení záruční lhůty stále zapečetěné.

Malou zahrádku jsme neviděli, protože se prohlídka konala za chladného temného večera.

Extrémně vysoká měsíční splátka se rovnala mému platu. Ani po dvaceti pěti letech by však byt nebyl v našem osobním vlastnictví. Kupovali jsme dekret, ze kterého se odepisovaly roky.

„Já jsem si včera udělala test a nejsem těhotná,“ vybafla na mě Kia, sotva se zavřely dveře do pokoje. Babička trpělivě čekala na ranní procedury.

„Cože? Vždyť jsi říkala, že bereš prášky!“ Byla jsem v šoku. Nikdy jsem se nepoučila z toho, že lidé říkají něco úplně jiného, než si nejenom myslí, ale i dělají.

„Já jsem je vysadila.“ Kia byla úplně na měkko. Řekla mi, že má příznaky těhotné, ale test jí vyšel negativně možná proto, že si jej udělala příliš brzy. Byla nedočkavá, aby pár dnů počkala a zkoušku zopakovala. Hned druhý den požádala babičku, aby jí koupila další krabičku a přinesla ji k ní do práce.

Odpoledne kolem čtvrté se řítily celá šťastná ze záchodu. *Golden Home* začal Tonda přezdívat *Otec*.

O pár týdnů později nám Kia přišla oznámit, že čeká dvojčata a dala výpověď. Závistivá Maisy nedokázala pochopit, jak její kamarádka přišla k vícečetnému těhotenství. Nad mou teorií o zvýšené tvorbě vajíček po vysazení antikoncepce jen nevěřičně kroutila kulatou hlavou. Tenkrát jsem netušila, že do staré jizvy zajel nůž.

„Proč dala výpověď? Copak je těhotenství nějaká nemoc?“ stalo se aktuálním tématem v práci. „Jana je taky těhotná a stále pracuje.“

Já jsem Kie záviděla sebelásku.

S příchodem Philomeny se podmínky pro Martu zhoršily. Nejenomže stále sloužila noční, ale když nutně potřebovala volno, Philomena její žádost s úšklebkem ignorovala.

K ostatnímu personálu Philomena sice vykřesala trochu respektu, ale konflikty nad rozpisem služeb vřely každodenně. Maisy to řešila svým způsobem, Angličanky si volno vyhádaly a Indky se snažily služby prohodit mezi sebou.

„Proč jsi tu dvanáctku za ni brala? Co je ti po ní?!“ reagoval na moje náhlé pracovní změny Paul, když jsem umožnila Indce zajet s dítětem na vyšetření do nemocnice.

S Paulem jsme měli společné volno zpravidla jen jednou do týdne. A o ten jediný den jsem ho právě připravila.

Philomena nevyhověla ani zdravotní sestře, která neměla v době noční služby hlídání pro své dvě malé děti. Indické sestry svou rodačku pomlouvaly, ale podat stížnost Vanesse si netroufaly.

Marta jednoho dne zavolala, že už nikdy neprijde. George jí našel práci v nemocnici, kam sám před časem odešel. Philomena pak vztekle škrtala v měsíčním rozpisu služeb a rozsevala další zášť při nekompromisním vykrývání nechtěných okének.

Marta se s Georgem snažili o miminko. George měl z prvního manželství dva malé syny. Od své bílé přítelkyně toužebně očekával holčičku.

S narůstajícím břichem jsem se stávala méně ohebnou a více unavitelnou.

„Kdykoli si budeš potřebovat odpočinout nebo se občerstvit, nikoho se nemusíš ptát, na to máš právo,“ řekla mi už v začátku Philomena.

Já jsem však pracovala jako ostatní a privilegium těhotné jsem nevyžívala. Nečekala jsem žádné uznání, ale musím přiznat, že se mě hluboce dotkla jedna situace.

Bylo těsně před podáváním večeře. Po náročném odpoledním koupání a převlékání rezidentů do pyžam, jsme se sešly dvě dvojice pečovatelek v kuchyňce, abychom se před dalším frmolem alespoň rychle osvěžily třešňovým džusem.

Najednou se rozrazily dveře. „Co se to tady flákáte? Neslyšíte, že v *lounge* křičí rezident?!“ Kdyby se Philomeně kouřilo z nosu, utíkala bych před zákeřným drakem. Plameny z očí zase šlehala jen po mě. Všechny tři zbývající pečovatelky byly totiž Angličanky.

S kolegyněmi jsme pak během večeře rozebíraly situaci. V inkriminované době hned vedle křičícího rezidenta seděly dvě indické sestry u stolu a vypisovaly šanony. To, že se jedna musela zvednout a pomoci mu dojít na záchod, zřejmě nenávratně poškodilo její kvalifikaci.

V nemocniční chodbě před porodním pavilonem jsem potkala Masako. Viděly jsme se čtyřikrát na předporodní přípravě. Sympatická Japonka mě zaujala štíhlým zaobleným tělem a příjemným vystupováním. Šťastnou událost očekávala přesně o měsíc dřív než já. Teď tu čekala se svým o 17 let starším anglickým partnerem.

Po celou dobu prohlídky naší cílové stanice jsem záviděla všem pěti párům, že mohou sdílet společné dojmy. Moje drahá polovička právě vospávala třídní "pivní festival".

S Peterem jsem teď pravidelně jezdívala ranním autobusem. Vtipkování s nevyzrálým mladíkem mi dokonale regenerovalo přepjaté neurony. O nevydařených schůzkách už mluvil otevřeně a s nadhledem. Podal výpověď.

Na začátku letních prázdnin sbalí celou Anglii do kufru a vrátí se na Slovensko. Vanessa jej už nepřemlouvala. Řešila svoje přeložení.

„Chci odejít na mateřskou dovolenou,“ oznámila jsem Philomeně.

„Tak brzo?“ podívala se na mé břicho. „V kolikátém jsi týdnu?“

„Ve třicátém druhém.“

„Ale to bys mohla ještě šest týdnů klidně pracovat.“ Philomena apelovala na indické kolegyně. Zapomněla přitom, že jejich pracovní náplň se od mé radikálně liší. Podávání léků, vypisování šanonů a občasné převázání bércových vředů vyžadovalo mnohem méně fyzické aktivity a rizika než manipulace s agresivními a těžkými rezidenty při přebalování, polohování, převlékání a koupání.

Skutečným důvodem mého předčasného odchodu (původně jsem opravdu plánovala odejít až v 38. týdnu) byl však Paul. Celodenní zábavu si začal prodlužovat do mého pokoje.

„Máš mě ještě ráda?“ klepal na dveře ve dvě hodiny ráno.

„Nechtěla by ses milovat? Dodalo by ti to energii,“ culil se o hodinu později a začal mě přitom svlékat z noční košile. Protože jsem ho jemně odmítla, vrátilo se za necelou hodinu vzteklé bušení: „Už mě nechceš, co? Využila jsi mě. Budeš mít dítě a já můžu jít do prdele!“

Následující tři hodiny jsem pak vyvracela stupidní názory tvořené dvěma promilemi alkoholu a chystala se do práce.

Nový byt

„Tak něco dělej!“ prskal po mě Paul. Místo pravidelného válení se u počítače, teď seškrabával flekaté bleděmodré tapety v naší budoucí ložnici. Marně jsem ze sebe dolovala tzv. hnízdící instinkt před blížícím se porodem.

Tchýně si vzala volno a přijela nám pomáhat. Převzala žezlo nad všemi úpravami i nákupem nového vybavení. Dirigovala Paula, ale sama udělala ohromný kus práce. Já jsem venčila její dva kokršpaněly.

Úzká tvář s velkým nosem a tenkými rty byla vylepšována silným *make-upem*. Blondřaté vlasy byly slušivě ostříhány nakrátko. Oblečení na plnoštíhlou postavu volila s vkusem sportovní elegance. Celkově působila jako udržovaná nezávislá starší dáma.

To, že se v hovorech obracela pouze na Paula, jsem polykala s pochopením. Z mé tváře bylo snadné vyčíst, že jí rozumím sotva každou třetí větu. Co mě ale popouzelo, byly plány, do kterých mě automaticky zahrnovala.

„Nebude ti vadit, když půjdeme s mámou do hospody na zápas?“ řekl mi Paul čtyři hodiny před plánovanou akcí.

„Vůbec ne!“ Byla jsem naopak velmi ráda. „Já chci jít večer na mši do kostela. Bude to spojeno s varhanním koncertem.“

„Aha,“ podívali se na sebe Paul s tchýní.

„No, víš, ona tě máma chtěla poprosit, abys vyvenčila psy. Oni se v neznámém prostředí bojí, tak aby nebyli sami.“

Přestože jsme si nepadly do oka, obdivovala jsem její činorodost a elán. Přijela za námi v jednom měsíci dvakrát, pokaždé na celý týden. S sebou přivezla kompletní vybavu do jednoho roku, proutěný košík na miminko a dřevěnou postýlku. (Paulův bratr Sam se seznámil s rozvedenou matkou tříletého chlapečka.)

Ve skutečnosti 57-letá vdova utíkala od pracovních problémů a ze samoty. Zájmem o naše blaho budovala základy pro nový život.

38. týden

Když mě brzy ráno začalo pobolívat břicho a v tenkém praménku odčůrávala plodová voda, pustila jsem červený kohoutek a drhla připravené věci do porodnice.

Horké radiátory však nestihly usušit ani maličkaté bílé dupačky. Místo nich jsem rychle popadla komínek nevypraných pyžamek (až v porodnici jsem zjistila, že na půlroční dítě), místo županu jsem do tašky hodila deku a starou noční košili jsem rozstříhla mezi prsy (na kojení).

Paul právě usnul po příchodu z noční služby, když jsem vytočila číslo z těhotenské složky.

„Nijak se nehoňte. Pomalu si sbalte věci a přijedte,“ promluvil klidný hlas, vyrýsovaný dlouholetými zkušenostmi s předčasnými popluchy, které nakonec skončily odesláním zpátky domů.

Paul velmi ochotně vyskočil z postele. Lůžko nechal rozestlané, počítal s variantou brzkého návratu.

Dvě hodiny jsem se snažila spolupracovat s neuchopitelnými bolestmi. Paul mě soucitně pozoroval z křesla vedle nemocniční postele. Masáž bederní oblasti a držení za ruku trvaly jen krátce pro rychle se měnící úlevové polohy - z kleku na čtyřech do dřepu, do stoje a zase na kolena.

Starší pečovatelka mi mezitím změřila krevní tlak, teplotu a tepovou frekvenci. Pak přišla *Midwife* a odhadla míru otevření děložního krčku. Přestože to prý ještě akutně nevypadalo, poslala mě do porodního pokoje.

Stahy se zesilovaly. Nutkání tlačit začínalo přebírat vládu nad mým tělem. Vzpomněla jsem si na porod z filmu *Sestřičky*: „Pěkně dýchejte, povrchně. Pokrčit nohy, chytněte se za stehna, bradu na hrudník.“ Nesmysl, tělo si drze dělalo, co chtělo.

Paul seděl ve velkém modrém křesle, důmyslně zkonstruovaném pro napjatá těla nervózních tatínků. V místnosti jsme byli asi hodinu sami, jen tu a tam se objevila *Midwife*, aby se ujistila, že se ještě nic neděje.

Ani jsem nezaregistrovala, jak po páté namátkové kontrole vystřelila ze dveří. Najednou se spustila lavina akcí. Pokoj se zaplnil modrými uniformami. Mezi mýma nohama se vynořila hlava nesmírně pohledného Srílánčana. Usmíval se nepřetržitě, ale nejkrásnějším úsměvem mě obdaroval, když mi pokládal Luka na břicho.

Po přestřihnutí pupeční šňůry, odrození placenty, zvážení (v Anglii se délka neměří), oblečení miminka do erárních dupaček (naše byly gigantické) a rychlém zaškolení, jak novorozence nakojit, se pokoj vylidnil. Osamoceni jsme teď měli celé tři hodiny na to, abychom si vychutnali novou realitu.

Baterka v digitálním fotoaparátu se vybila už po prvním snímku novopečeného tatínka se synem, takže ze slavnostního dne jsme mnoho dokumentace neudělali.

Když si Paul mezi mými stahy odběhl na záchod, aby informoval tchýni, vypadl mu mobil do záchodové mísy. Svůj přístroj jsem mu půjčovala nerada. Nesmírnou radost (v životě jsem větší nezažila), kromě rychlého telefonátu do ČR, jsem tak musela celou noc přežvýkávat sama v poporodním pokoji.

S Lukem jsme plakali střídavě. On hlady a já od rozžvýkaných bradavek. Nikdy by mě nenapadlo, že tak přirozený proces jako je kojení, může být tolik obtížný.

Z laskavého prostředí nemocnice se mi odcházet nechtělo. Paul se ale nemohl dočkat, až si odveze novou rodinu do provizorního bytu. Už druhý den tento jinak nesmělý a pasivní člověk vehementně urgoval sestry, aby konečně sepsaly propouštěcí zprávu.

Tchýně přijela třetí den. Šest hodin jízdy autem za touhou pochovat si své první vnouče.

Moje předsevzetí se k ní chovat co nejvstřícněji bylo tvrdě otestováno už v úvodu. Hned poté, co jí Paul otevřel hlavní dveře, vtrhla do ložnice. Zrovna jsem měla pocit, že se Luke konečně správně přisál, když ho vyrušily hlasité pozdravy.

„Mami! To se nemůžeš zout?“ zařval Paul a já jsem pak hodinu odstraňovala psí hovna z nového koberce.

„Hlavně ho nepřilehni!“ udílela rady nad kojením v leže.

„Měla bys jíst pořádně!“ dělala obličej nad jogurtem.

Na druhou stranu jsem ocenila dvě velké plastické dózy s hovězím gulášem a rýží, které s sebou přivezla. Provizorně jsme si koupili mikrovlnku. Podle ceny jsme počítali, že vydrží akorát do doby, než nám smontují novou kuchyň.

Za celých pět dní, co u nás pobývala, se vrchovatě zaplnila lednička, přibyla dřevěná komoda, červený lustr, purpurové závěsy a jednoduchá postel do dětského pokoje.

Paulovy snahy mě zase začaly přesvědčovat o transformaci osobnosti. Pomáhal s přebalováním a koupáním, účastnil se procházek v parku, trpělivě sdílel provřískané noci.

Jeho elán zhasnul po čtrnácti dnech. Odstěhoval se do dětského pokoje, zapojil si počítač a vplul do starých zvyků. Vedle počítačových her a sledování hororů se po měsíci, když ukončil otcovskou dovolenou, přidal i alkohol.

„Ty jsi doma, tak chci mít připravený oběd, svačinu do práce a čisté oblečení,“ řekl a demonstrativně přejel bříškem ukazováčku po nočním stolku.

Z noční služby přijížděl v 7 hodin. Do 14 hodin chtěl mít klid. Na Lukův křik a na moje pohyby po bytě sváděl problémy se spánkem.

Z vlastní zkušenosti jsem věděla, že i mělký přerušovaný spánek během pracovní doby ztíží usínací proces ve vlastní posteli. Paul se sám přiznal, že se v práci vyspí lépe než doma.

Celé dopoledne jsem trávila v ulicích velkoměsta, v parcích nebo podél pláže. Nepříznivé počasí jsem přečkávala v supermarketech nebo v kojící místnosti při obchodním centru.

Oběd jsem připravovala den předem, abych ho mohla okamžitě hladovému Paulovi naservírovat do obýváku před televizi.

Strach, odpor a jakýsi iracionální pocit, že mu musím být za všechno vděčná (vždyť, co všechno pro nás dělá!) mě držel v paralýze poslušnosti. Vybrušovala jsem pouze taktiky, jak se mu vyhnout.

„Máme být spolu! Jsem tady furt sám!“ otráveně vyřvával do pootevřených dveří.

„Toto je obývací pokoj! Tady má být celá rodina!“ vztekle odpověděl na moji otázku, proč tedy nejde za námi do ložnice.

Atmosféru ze začátku zlepšoval sex. Bláhově jsem si myslela, že pravidelný fyzický kontakt zmírní chronickou nespokojenost.

„Všechno tady platím já! Protože nic neděláš, nemůžu si koupit, co bych chtěl!“

„Co je to za kravinu?!“ hodil k videopřehrávači, když jsem si pustila český film. „Teď jsi tady, tak musíš sledovat anglické filmy!“

„Zase ho kojíš? Neměla bys už přestat a dávat mu sunar?“ přidal, když Luke překročil půl roku.

„Právě jdu od Japonky, která má jen o den starší miminko,“ řekla *Midwife*, když přišla druhý den po porodu zkontrolovat Luka a můj zdravotní stav.

Okamžitě jsem Masako zavolala. Sešly jsme se následující týden. Masako měla zjištěné kurzy kojeneckých masáží, semináře o dětech a pravidelné programy v okolních dětských centrech.

Sympatická Asiatka dva týdny přenášela. Ještě před hormonální indukcí se podařilo porod vyvolat masáží děložního krčku. Narodila se jí vytoužená holčička.

V mém životě se rozjasnilo. Masako byla moje krevní skupina. Měly jsme tolik společného, že jsme nevycházely z údivu. O Paulovi jsem mluvila okrajově. Styděla jsem se.

„Včera jsem se seznámila se Slovenkou s jen o den mladším chlapečkem,“ zahájila jsem hovor s tchýní. Nyní k nám jezdila každý měsíc. Paul se o tom naštvane vyjádřil, že dřív za ním nikdy nepřijela a teď je tady vařená pečená.

„A jakým jazykem jste mluvily?“

„Já česky, ona slovensky. Je to velmi podobná řeč.“

„Ale to bys neměla. Měly byste mluvit anglicky.“

Zvláštní druh šoku jsem nikdy nestrávila. Paul se mě snažil přesvědčit, že to byla jen legrace, kterou jsem špatně pochopila.

Než abych své názory vyjádřila krkolomnými větami, které by stejně nakonec vyzněly směšně, anebo je tchýně s Paulem vůbec nepochopili, spolykala jsem všechny snahy bojovat o místo v jejich debatním klubu. Paul se mi už ani nenamáhal sdělit, že objednal nový koberec, anebo že nám za týden zabudují radiátor v kuchyni.

Přivlastňovací zájmeno *náš* spleené s podstatným jménem *byt* označoval komplikovanou skutečnost. Zatímco já jsem se v těch 75 m² doma necítila vůbec, tchýně měla místo v kredenci pro svůj šálek na kávu, oblíbené sušenky v sekretáři a klíč od hlavních dveří.

„Masako říkala, že když já budu mluvit na Luka jen česky a ty anglicky do jeho tří let, tak se bez problému naučí rozlišovat dva jazyky a v budoucnosti bude mít schopnost se velmi rychle učit další řeči.“

„To určitě! Co jsou to za kraviny? Já tady nebudu žít vedle nějaké české komunity!“ řval Paul a prásknul dveřmi do *svého* pokoje.

„Musíš ho pochopit, on se bojí, že vám nebude rozumět,“ utěšovala mě tchýně. Sama z něj měla strach.

„Já nevím, zda dělám dobře,“ pronášela čím dál častěji. Její návštěvy se jen výjimečně nezvratily ve štiplavou hádku s Paulem. I ona se stala terčem jeho opileckých výstupů. Nicméně k prodeji dala svůj jednopatrový domek ve Walesu a začala obcházet byty v Southendu.

„To budete vědět, až to zkusíte,“ dodávala jsem jí odvahu. Přes všechny antipatie jsem byla ráda, že se přestěhuje. Přebírala část břemene.

Když Luke oslavil pět měsíců, napakovala svůj starý červený Ford Focus a rozloučila se s Walesem.

Malý přízemní dvoupokojový byt se nacházel jen dvě ulice od nás. Hned vedle vstupních dveří byla situována prostorná ložnice. Veliká okna v polokruhovitém výklenku nabízela výhled přímo do ulice. Součástí malé chodby byl nízký prostor pod schodama, které patřily k hornímu bytu. Ideální místo pro její dva chlupaté mazlíčky. Úsporná kuchyňka naprosto stačila jednomu člověku, který i bez tak nevařil. Z malého obýváku vedly prosklené dveře přímo do udržované zahrady s velkým dřevěným stolem a dvěma lavičkami.

Venkovní plácek jsem jí záviděla. Naše zahrada byla zanedbaná. Kromě dřevěné boudy na nářadí poskytovala jen zaplevelenou travnatou plochu s výkaly od koček a lišek.

Záminky, aby nás mohla navštěvovat, nacházela snadno. Koupila závěs, přinesla lampu, chtěla vidět Luka.

Dotklo se mě, že jí Paul bez mého vědomí dal náhradní klíče od bytu. Její nečekané příchody, i když byl Paul v práci, znásobovaly nepohodlí, které jsem už beztak v chladném bytě zakoušela. Jednou přišla, když jsem se sprchovala, podruhé, když jsem se s čokoládou válela u televize nebo telefonovala s kamarádkou.

„Do háje!“ Paul byl těsně před vyvrcholením, když uslyšel cvaknutí dveří. „To je máma!“ Vyskočil z postele a bleskově si natáhnul boxerky. Měla jsem báječný pocit satisfakce.

Tchýně trapas pochopila a zalezla do pokoje ke spícímu Lukovi.

„Mami! To přece takhle nemůžeš!“

„Promiň. Já jsem netušila,“ koktala rudá tchýně.

Klíče si nakonec nechala pro případ, kdyby se něco přihodilo.

Činorodá šedesátnice se rychle zorientovala v novém životě. Seznámila se s pár pejskaři, kteří jí doporučili ideální lesoparky na dlouhé procházky s neposednými štěňaty.

Nemocnice, kde po měsíci získala práci sekretářky, byla pět minut volné chůze od jejího bydliště.

Návštěv radikálně ubylo. O to hůř nesla, když k nám jednou týdně zavítala a její syn jen tupě vykukoval z rozválené postele. Náznaky nelibosti a jízlivé poznámky Paul podle nálady odpaloval s ještě větší uštěpačností, anebo ji rovnou vyhodil.

„Tobě to nevádí? Jak tohle můžeš snášet?“ ptala se mě se slzami v očích.

A co mám dělat? Chceš, abych od něho utekla? Hluchý nářek jsem však zabalila do trpného úsměvu a s Lukem v náruči ji vyprovodila ke dveřím.

Sny o útěku začaly nabývat konkrétnějších tvarů. Na poště jsem si vyzvedla formulář na pasový doklad.

Jednou v noci mě neprobudil pravidelný Lukův pláč, ale bouchnutí vchodových dveří. Byla teprve půlnoc, když se Paul vrátil z práce.

„Máma byla skoro znásilněna,“ sedl si na okraj manželské postele.

„Co se stalo?“ chladně jsem se zeptala. Nestrávila jsem jeho odpolední hrubost. Do práce odjížděl opilý. Teď tu seděl jako hromádka neštěstí a omluvu za vulgární chování halil do zprávy o kriminálním činu.

Když šla tchýně po práci vyvenčit psy, byla úplná tma. Intuice ji varovala, přesto vstoupila na neosvětlenou cestičku, která se táhla podél vysychající strouhy a zahrádkářské kolonie. Mladý násilník ji povalil na záda. Po neúspěšném pokusu stáhnout jí kalhoty ho něco vyrušilo a utekl. Její chlupatí miláčci gerontofila ignorovali.

„Svět je zlý!“ objímala druhý den Luka jako svého gurma.

Nejraději bych ho okamžitě vyrvala z náruče negativního programování. Svět nám dává přesně to, co vysíláme. Tchýně mi ho ale po minutě předala sama. Její náruč pokaždé v Lukovi spustila hysterický pláč.

Těsně po této události mě přišla jako každý týden ve středu navštívit Masako s Dolly. Mezi kojeními jsme diskutovaly obšírnou otázku “Jak vychovat šťastné dítě?“. Chrlily jsme zkušenosti z vlastního dětství, příběhy známých, doporučení příruček a moudrých knih. Naléhavému klepání na hlavní dveře jsem začala věnovat pozornost až po chvíli.

„Mně nejde v celém bytě světlo!“ zatlačila mě tchýně do bytu a hnala se do kuchyně.

„Mohla bych si odsud zavolat? Kde máte telefonní seznam?“ začala otevírat spodní skříňky. Masako se na mě s údivem podívala.

Mobil, který jsem vzala ze stolku, mi okamžitě vyrvala z ruky a začala vyťukávat číslo. Trapná scénka byla zakončena neúspěšně. Tchýně se nikam nedovolala. Ani se nerozloučila a práskla dveřmi.

„Ona byla rozrušená, je stále v šoku,“ omlouval její chování Paul.

Na jejím místě bych se určitě zachovala mnohem hůř, ale nárůst dalších antipatií jsem štědře podpořila.

Získání anglického pasu je podmíněno třetí osobou, která se svým podpisem zaručí za jednoho z rodičů a dítě, pro které je doklad určen. Ručitel musí vykonávat váženou profesi.

Paul mi samozřejmě nemínil pomáhat vůbec. Vždyť jsem to byla já, kdo chtěl s Lukem cestovat. Přemýšlela jsem, koho bych mohla požádat o garanci: *Midwife*, lékaře, dětskou pracovníci anebo některou ze sester z *Golden Home*.

Moje plány byly zmařeny. Viera mi řekla, že se za ni zaručila manažerka s anglickým občanstvím, ale žádost byla zamítnuta. Aby získala pas pro Rhetta, musela nakonec do žádosti uvést svého anglického přítele a třetí osobou musel být zase Angličan.

O komplikaci jsem se šikovně zmínila před tchýní. Okamžitě nabídla pomoc. Požádala kamarádku z bývalého zaměstnání, aby se zaručila za Paula a za Luka. Už za měsíc jsem obdržela britský pas.

Paul kupodivu nic nenamítal proti mému odletu s půlročním kojencem. A k mé ještě větší radosti dodal, ať nepočítám s tím, že do *třetího světa* pojede s námi.

Odletěli jsme v polovině října.

Ve vřelé atmosféře příbuzných a přátel jsem hořce litovala, že jsem neodjela na delší dobu. Paul za těch krátkých sedm dní nenapsal jedinou SMS, jak jsme dojeli, anebo jak se

nám daří. Komunikace vycházela z mé iniciativy. Na zprávy se neobtěžoval odpovídat vůbec a moje dva telefonáty odsekal citoslovcem „hm“.

Když jsme přiletěli zpátky, bez velkých emocí nás naložil do auta a v přestávkách mezi fotbalovým utkáním z rádia se chlubil, jak se čtyři dny opíjel s Chrisem.

Domů jsme přijeli pozdě večer. Přes únavu jsem se snažila vykřesat dojem, jak ráda jsem zase zpátky. Paul si otráveně pustil televizi, udělal si čaj a sledoval další fotbalové zápasy.

Chronicky narušovaný spánek dětským pláčem přestal být kompenzován slunečními paprsky. Začal sychravý listopad a každodenní několikahodinové procházky přestávaly dodávat energii a radost. Na jejich konci mě čekal chladný a vlhký byt, prosáknutý opileckými výlevy. K pravidelným oparům se přidalo noční brnění rukou. Dávno zapomenutý syndrom karpálního tunelu.

Tchyně o Luka jevila zájem jen v rámci našeho bytu. Neohrabané pokusy zabavit sedmiměsíčního klučinu končily brekem, a tak záhy skládala zbraně. Bylo mi jí líto. Věděla jsem, že tím trpí, ale moje snahy ty dva propojit, všechno jen zhoršovaly.

Při odchodu slibovala, že až bude Luke větší, tak ho vezme na výlet. Paul ze svého stanoviště na pohovce protáhnul obličej.

Špatně načasovaná hádka se snahou odejít z bytu zmařila moje sny o útěku.

„Kam jdeš?“ řval opilý Paul. Třídenní vdechování nesnesitelné atmosféry mě nabilo silou to definitivně ukončit.

„Jdeme se projít.“

„Teď večer? Jestli si myslíš, že ode mě utečeš, tak to ses spletla!“ V ruce držel Lukův pas a jedním pohybem vytrhnul první stránku.

Luka jsem svlékala ze zimní kombinézy a pohled na znehodnocený doklad se rozpíjel v akvarelu.

O dva dny později střízlivý Paul litoval toho, co provedl. Strach, že bych mohla mluvit o tom, že mi znemožnil cestovat se synem za rodinou, ho obměkčila k návštěvě Viery a jejího přítele. Jako bankovní úředník se měl stát garantem pro nový pas.

Vánoce

Paul souhlasil s tím, že zatímco dopoledne vezmu Luka na čerstvý vzduch (potřebovala jsem ho čím dál víc), on s tchýní uvaří slavnostní oběd.

Už tenkrát mě měla varovat její první kulinářská předváděčka. Paul ji poprosil, aby mu uvařila *steak and kidney pudding* (hovězí maso s ledvinkami v těstíčku), které vylíčil jako největší pochoutku svého života a že se to musím naučit.

Tchýně se přihnala s nakoupenými potravinami. V pohorkách se postavila ke kuchyňskému stolu a aniž by si umyla ruce, nakrájela maso na velké kvádry. Mouku, olej, špetku soli a vodu zpracovávala se sopli, které jí ukapávaly z rozmrzajícího nosu. Podaný papírový kapesníček přijala s urážkou. Prý jsem hygienicky upjatá.

V desetilitrovém hrnci se masový koláč napařoval čtyři hodiny. Odporná chuť ledvinek, která dominovala celému pokrmu, vytěsnila vzpomínku, za jakých podmínek jídlo vzniklo. Zatímco se Paul olizoval až za ušima, já jsem uzobávala z květákové přílohy.

Vánoční oběd, pečené kuře (krutí maso neměli ani jeden v oblíbě), zapékané brambory a vařený hrášek, mrkev, brokolice, růžičková kapusta a pórek, velice chutný a zdravý pokrm, zruinoval písek v neumyté zelenině. Přestože jsem kousala velmi opatrně, větší kamínek mi vylomil plombu.

Po svátečním obědě a zdlouhavém rozbalování dárků jsem se s Lukem stáhla do dětského pokoje. Bolest zubu a třeštění hlavy z předstírání vánoční atmosféry byly nesnesitelné.

Paul s tchýní vyplnili obývací sedačku, takže i kdybych chtěla sledovat anglické komedie, jejichž pointa mi systematicky unikala, musela bych sedět na hranaté židli z kuchyně.

„Co se straníš? Tohle jsou rodinné Vánoce?“ nakouknul do pokoje Paul, když za tchýní bouchly dveře. V ruce držel pátou plechovku piva.

„Z prázdnin půjdeš brzy do práce,“ opakoval s blížícím se nástupem tak často, jako bych trpěla Alzheimerovou chorobou. „Potřebujeme peníze, jinak by jsme to neutáhli.“ (V Anglii je rodičovský příspěvek vyplácen devět měsíců. Po té žena pobírá jen dětské přídatky.)

Ve skutečnosti se bál o peníze na alkohol, extra placenou fotbalovou televizní stanici, drahé důchodové připojištění a exkluzivní kontrakt na mobil, aby se mohl v opilosti vykecávat.

Nový režim se měl odstartovat dva dny před koncem roku. Vanessa souhlasila s polovičním úvazkem. Služby jsem si mohla domlouvat podle Paulova volna. Ten měl v tu dobu patronát nad Lukem.

„A kdy budu mít volno já?“ řval Paul, když jsem přinesla rozpis služeb. Blížící se termín vykonávání otcovské role v něm spouštěl záchvat agresivní paniky.

„Ale takhle jsme se přece domluvili. Jak jinak to mám udělat?“

„Já nevím, mně je to jedno!“ odkráčel na svůj posed.

Do pracovních povinností jsem zajela jako nůž do másla. Znamý zápach šatny mě okamžitě přepnul na pečovatelskou vlnu. Devět měsíců absence shráblo přátelské přivítání známých tváří při *handouveru* a nadobro spálil nerudný pohled Philomeny.

Kromě tří zdravotních sester, dvou pečovatelek a deseti rezidentů se nic nezměnilo. Rozdávání snídaně, převlékání do denních úborů, sprchování, dopolední čaj a konečně oběd. Mezi tím vypisování formulářů. Jiný druh zátěže mě sice osvěžil, přesto jsem od půl dvanácté hypnotizovala kulaté hodiny v *lounge*.

„Jano, nechceš zůstat do večera?“ zkoušely indické sestry. Přesčas už dávno nebraly z finanční nouze. Bály se zákeřné Philomeny.

„Bohužel, já opravdu nemůžu,“ kroutila jsem hlavou. Nejenomže by Paul rozbodal pneumatiky u všech aut, parkujících v areálu *Golden Home*, ale sama jsem se nemohla dočkat roztomilého objetí malých ručiček a slintající cukrové pusinky.

Za zdánlivou ochotou vozit mě do práce a z práce byla jednoduše snaha zkrátit si čas strávený s batoletem. Netajil se tím, že od jedenácti hodin odpočítává minuty, kdy Luka posadí do autosedačky. Někdy už patnáct minut po jedné postával na parkovišti před *Red House* a čekal na vysvobozující druhou hodinu. Proč ho nevezme na krátkou procházku, vztekle odpověděl, že se nebude producírovat s kočárem.

Když jsme přijeli domů, otráveně probudil spící počítač. Potřeboval klid. Připomněla jsem mu *prázdniny*. Odsekl, že pro chlapa je to náročná práce, nejsou prý na to stavění.

S malým neodbytným průzkumníkem jsem se nejprve vrhla na nepořádek kolem dětské stoličky. Jen slepice by měly zájem o okoralé drobký z tmavého toustového chleba,

zatvrdlé kuličky zeleného hrášku, ožužlané hranolky tvrdého sýru a rozbité růžičky vařené brokolice. Nedožedené zbytky od Lukovy snídaně Paul nechal ležet na stolečku jako oběd, takže mi bylo jasné, že malý žaludek je od ranního kojení prázdný. Poté jsem začala vařit. Paul byl také hladový, pro vřískající dítě neměl klid na Fotbalového manažera, natož pak čas uvařit rýži.

Když jsem konečně zasedla k prostřenému stolu, zaklepala tchýně. Žuchla na vedlejší židli jako pytel mouky. Zatímco s Paulem diskutovala opravy v našem bytě, ujíkala z mého talíře vařené kapustičky.

„Chcete něco k jídlu?“ Chránila jsem osobní prostor.

„Ne, ne.“ Utřela si ruce do kalhot, vstala a zapnula rychlovarnou konvici.

Ve vhodné chvíli jsem Paulovi sdělila své pocity: „Ona se tady chová jako doma. Aniž by se zeptala, udělá si kávu. A když už si ji udělá, tak proč po sobě neumyje špinavý hrnek?“ Ani pravidelná mentální cvičení nevydýchala její suverénní chování.

„Ona nám chce ušetřit práci a použité nádobí nechává ze zvyku ve dřezu i doma,“ odpověděl Paul a měsíc její kafače oplachoval sám.

Paul vydržel nepít dva týdny. Třetí týden, v podvečer před mojí druhou ranní směnou, jsem zaslechla otevírání piva. Celou noc jsem bedlivě sledovala počet lupnutí samootevíracích plechovek. Začala jsem odvolávat služby. Paul nic nenamítal. Nakonec jsme se dohodli, že si najdu časově a finančně výhodnější práci. V *Golden Home* jsem dala výpověď a zaregistrovala se v Agentuře.

Agentura v centru města nabízela práci pečovatelům a zdravotním sestřám v padesáti domovech důchodců a v místní nemocnici.

K žádosti jsem musela vyplnit dlouhý osobnostní dotazník, přiložit dvoje reference z *Golden Home*, výpis z anglického rejstříku trestů a lékařské potvrzení.

Povinné čtyřhodinové školení se akorát strefilo do Paulova volna. Ten okamžitě zapojil tchýni do společného hlídání a celou noc před inkriminovaným dnem popíjel u akčních filmů. Do postele se odpotácel dvě hodiny před tím, než tchýně zaklepala.

„Já ale nemám čas celé dopoledne! Je to přece jeho syn!“ vychrstla po mě, když jsem jí sdělila náhlou změnu situace.

Moje rozpaky, zda mám tedy trénink narychlo odvolat, její rozhořčení zmírnily: „Neboj, jen klidně běž, však mi to nějak uděláme.“

Měření tělesné teploty a krevního tlaku bylo stěží nataženo do dvou a půl hodin. Základní angličtina, známá frazeologie, velmi názorné obrázky a popisy. Primitivní přednáška mi pozvedla sebevědomí. Následující týden jsem si domluvila poslední schůzku před startem v nové pozici.

V prázdné místnosti jsem čekala 25 minut. Když jsem se sbírala k odchodu, vedoucí pracovnice vkráčela do místnosti. Dvě oranžové igelitové tašky s nápisem *Sainsbury's* opatrně položila vedle psacího stolu.

Na pojízdné židli se laxně přišourala k plechové kartotéce a vytáhla moji složku. Zatímco si projížděla jednotlivé záznamy, nenápadně sledovala zlaté náramkové hodinky.

„Ale tady Vám chybí jedno potvrzení od lékaře a očkování proti hepatitidě typu B,“ řekla. Vytřeštila jsem oči jako při oznámení šokující události. Pokud by se jednalo o jinou osobu, tak ještě prosím, ale přede mnou seděl ten samý člověk, jako ten, který mi před týdnem potvrdil, že mám veškerá potvrzení a dokumentaci a můžu začít s prací.

Když jsem si pak odnášela narůstající vztek, začala jsem mít neblahé tušení, že promarněné nebyly pouze ty dvě hodiny, které jsem si na tuto schůzku vymezila.

Nový pas byl doručen speciální službou v podvečer. Paul byl v práci. Poučena z minula jsem jej schovala mezi svým spodním prádlem a obálku pečlivě roztrhala.

„Já pro ně zajedu na letiště,“ šokoval mě Paul dva dny před očekávanou návštěvou. Rychle jsem odeslala SMS své sestře, aby s tátou místo autobusové zastávky vyhlíželi Paula ve vestibulu.

Paul ještě po práci zajel do Tesca, aby nakoupil potraviny pro plánovaný jídelníček. Chystal se uvařit boloňské špagety a kuře v rajské omáčce s rýží. Poslední den pobytu všem plánoval koupit tradiční anglické *fish&chips* (smažená ryba s hranolkama).

Těšil se, že se s mým tátou podívají na archivní vítězné zápasy Liverpoolu. Nevylučoval možnost popíjení.

První den byl zahájen prohlídkou Southendu. Paul se k nám dobrovolně přidal. Věděla jsem, že masku příjemného hostitele neudrží dlouho. Byl nespolečenský a navíc nerozuměl ani slovo.

Po dvouhodinové procházce podél pobřeží jsme zakotvili v typické anglické hospůdce na Hlavní třídě. Po prvním čepovaném pivu, kterým si prý zkazil chuť, se znuděný Paul zvedl a odešel. Ulevilo se mi. Hřebíky jeho přítomnosti už provrtaly mou lebku naskrz.

Asi po dvou hodinách jsme dorazili domů. Před televizní obrazovkou seděl veselý chlapík. V odpadkovém koši se válely čtyři prázdné plechovky. Táta neměl valný zájem sledovat fotbalová DVD a šel si po náročném půldni lehnout na matraci v dětském pokoji. Sestra si obratem vzala kočár se spícím Lukem a jela znovu prozkoumávat neznámé okolí. Já jsem se natáhla v ložnici s anglickým Alchymistou. Písmena se rozpíjela v narůstající nervozitě.

Dorazila sestra. Táta se probudil. Kupodivu neregistrovali změnu ovzduší. S velkým úsilím jsem držela iluzi rodinné idylky. Vaření večere, popíjení vína, po jídání, povídání. V obýváku se zatím rozjížděl sólo večírek. Hlasitá hudba, doprovodný zpěv a lupání plechovek naštěstí nenarušil hluboký spánek návštěvníků v sousedním pokoji.

Celou noc plačící Luke vyjadřoval moje pocity. V pět ráno se sestra nabídla převzít chovající štafetu. Z chladné ložnice přenesla dětský nářek do přetopeného obýváku. Paul okamžitě vtrhnul do ložnice.

„Co si to dovoluje! To je můj byt,“ řval, „já ji vyhodím z mého domu! Co mě má co otravovat?!“ Sladkokyselý zápach vytvořil nebesa nad úzkou dvojpostelí.

„Já už stejně vstávám,“ začala jsem se zvedat, „můžeš si jít lehnout.“

„Tady budeš! Nikam nepůjdeš! Budeš stát při mně! Rozumíš?“

Opoledne jsme se střetli v koupelně. Bláhově jsem čekala omluvu.

„Potřebuji se odreagovat. Nudím se. Dnes večer jdu do hospody s Chrisem. Řekni sestře, ať jedou na letiště autobusem.“

Když jsem s Lukem dorazila z autobusového nádraží, Paul ještě vespával. Úzkost jsem likvidovala uklízením pokoje a promlouváním ke kloučkovi.

„Co na něho mluvíš česky!“ rozrazilily se dveře. „Čeština je mu na nic. On musí umět anglicky, jinak ho děcka budou šikanovat! Co já to mám za život! Chris má značkové oblečení a já chodím jako hadrák. Nemáme peníze, protože nemáš práci! Co brečíš! Stejně za všechno můžeš ty!“

Během výlevu, jak jsem mu zpackala život, prohledával hromadu starých DVD. Pak vytáhl dva horory a prásknul dveřmi.

Najednou mě začala řídit neviditelná síla. Pomalu jsem vložila všechny důležité doklady a peníze do batohu. Do tašky, původně koupené do porodnice, jsem sbalila spodní prádlo, halenku, troje dupačky, balíček použitých navlhčených ubrousků. Poměrně velké množství plen jsem nastrkala do mezer mezi oblečením.

Kočár zamířil na dětskou kliniku. Že tam bude Masako na osmiměsíční prohlídce s Dolly, mi došlo těsně před prosklenými dveřmi. Známý sportáček stál zamknutý na malém parkovišti.

„Prosím Vás, mohla bych mluvit s někým, kdo by mi pomohl?“ rozbřečela jsem se hned na recepci.

Privolané pracovnice rozjely záchrannou akci: uklidňování, vysvětlování, ujišťování, hledání tísňového ubytování. Po dvou hodinách telefonování nenašly jediný azylový dům. Vedoucí pracovnice doporučila odletět za příbuznými.

Obraz ideální rodiny se roztříštil. Masako neskrývala šok. Okamžitě nabídla přespání. Poslední volnou letenku na následující den jsem zarezervovala z jejího laptopu.

První SMS od Paula přišla v sedm večer: „Kde jste?“

Neodpověděla jsem. Zrovna jsme krmily děti japonskou rýžovou kaší. Přítel Masako ukusoval špenátovou pizzu do živé diskuse.

Překvapila mě jeho otevřenost k astrologii, numerologii, tarotu a zákonu synchronicity. Rozebrali jsme náboženství, ateismus i zdravý selský rozum.

V dychtivém hledání anglických slovíček, jsem úplně zapoměla na novou definici svého osudu. Příliš se lišila od mých názorů, ale on to naštěstí nijak nekomentoval.

Další SMS: „Prosím, vraťte se. Moc se omlouvám.“

Aby po nás nevyhlásil pátrání, odepsala jsem: „Nepřijdeme, ale jsme v pořádku.“

Teprve až z Prahy jsem mu odepsala na pět dlouhých kajících se zpráv: „Jsme v ČR. Už se nevrátíme.“

Návrat do ČR byl ze strany rodiny vřelý ale rozpačitý. Najednou se přede mnou roztáhlo mlhavé prázdno.

S Lukem jsme se ocitli v nové realitě. Těsný panelákový pokoj v malém nudném městečku. Únorové počasí odráželo moje vnitřní rozpoložení.

Vůbec jsem netušila, jak rozmotat beztvary chumel nové existence. Navštívila jsem Městský úřad. Ochetná poradkyně odkryla karty mých možností. Odkázala mě na další instituce.

Milý přístup úředníků rozsvěcoval potemnělou oblohu. Netušila jsem, že mohu dostávat nejenom rodičovský příspěvek na dítě, ale dokonce i podporu v nezaměstnanosti. Protože Luke neměl ještě jeden rok, mohla jsem zpětně zažádat o porodné. Zařazení do systému bylo podmíněno českým rodným listem dítěte. Předě mnou vytanuly konkrétní úkoly.

Paul volal denně. Vydíral společným synem a společným bytem. Střídavě plakal, prosil a obviňoval: „Proč jsi něco neřekla dřív? Proč jsi to nechala zajít tak daleko?“ anebo: „Využila jsi mě! Dítě máš, tak mě můžeš odkopnout!“

Po mé zprávě, že s ním končím, se psychicky zhroutil. V práci si vzal dovolenou a dva týdny ležel v posteli a plakal. Tchýně ho navštěvovala denně, vařila mu jídlo a sdílela společné neštěstí.

K vyřízení dokumentů jsem potřebovala zapomenuté doklady a Paulovy podpisy. Začala jsem vyjednávat s tchýní. Emaily jsme si psaly obden. Měla jsem šanci vysvětlit, co se stalo, a ona to přijala. Zajišťovala požadované věci a často přibalila dárek pro nedostupného vnuka. Já jsem posílala fotografie a informovala ji o pohybových pokrocích, prvních zubech a slovech.

„Už nikdy neuvídím, jak můj jediný syn udělal první krok!“ brečel Paul do telefonu. Já jsem si odpustila jízlivou otázku: „A kolik jsi toho prošvihnul, zatímco jsi chlastal?“

V jednom balíku byl přiložen dopis ze southendské nemocnice. Operace byla stanovena za tři dny. Okamžitě jsem vytočila příslušné telefonní číslo a zrušila termín.

Na svůj zdravotní problém jsem úplně zapoměla. Od svého příletu do rodné země noční brnění a pálení prstů na rukou dočista vymizelo.

Rovněž anglický opar, v minulosti pravidelně zdobící stejné místo vpravo dole pod spodním rtem, se po útěku nadobro zhojil a víc se neukázal.

Na prošlapaných ulicích jsem se denně usmívala do stejných tváří, občas se prohodil pozdrav nebo pár vět. Rutina nabyla jasných obrysů.

V městském parčíku jsem už znala každý kámen, o který mohl Luke zakopnout. Čtvercové náměstíčko poskytovalo jen pár obchůdků, do kterých jsem se s kočárem stejně nedostala. Do kina bych zajít nemohla pro absenci hlídání a malá knihovna byla v prvním patře bez výtahu.

Kupodivu zde fungovaly tři kluby pro matky s dětmi. Seznámení s jinými ženami bylo příjemné, ale hovory o dětech a manželech rozrývaly krvácející srdce.

Přátelé z minula neměli tolik času, jak jsem si původně představovala.

Dva roky živené iluze o životě v rodné zemi jsem nadobro rozpustila už za dva měsíce. Pocítila jsem tíhu svobodné matky. Samota s dítětem po celý den nebyla vystřídána ani večer. Na dvanácti metrech čtverečných jsem si nemohla rozsvítit lampičku či zapnout televizi, abych neprobudila spící nemluvně.

Blízká přítelkyně mi přivezla knihu o ženě s podobným osudem. Úsměv, který mi při tom předávala, jsem dešifrovala jako souhlas s mým řešením. Když jsem se prokousala doprostřed k záložce, kterou tam zanechala, byla jsem stále přesvědčená, že s chronickým alkoholikem se opravdu žít nedá.

Češka žijící ve Finsku se provdala za atraktivního domorodce. Fin nejenom pil, ale užíval i drogy. Ani čtyři společní potomci nepřiměly bohémského otce vést zodpovědnější život. Stres z toho, jak utáhnout břemeno domácnosti, výchovu dětí a závislost partnera, ženu k rozetnutí svazku nepřiměl. Muž prodělal náročné protialkoholické a protidrogové léčení a dodnes abstínuje.

Jedné noci mi přišla SMS. Byla od Mira. Ptal se, jak se mám a co děťátko. Mým útekem nebyl překvapený. Za to já jsem byla v šoku, když psal, že se chce vrátit do Anglie.

Plánoval dokončit roční smlouvu v dětském domově, kde působil jako vychovatel. Byl rozčarovaný nejenom politickou situací na Slovensku, ale i dětmi, které si ve srovnání s anglickými výrostky vykreslil do ukázkových slušňáků. Nejvíc ho ale zklamaly slovenské ženy - vypočítavé mrchy, které hledají chlapa jen proto, aby vyřešily bytovou situaci a finance.

Miro napsal do posledního zaměstnání.

Čtvrt roku jsem energii směřovala k jedinému cíli: vymezit pro sebe a svého syna místo v české pavučině. Vyplněné formuláře, český překlad anglického rodného listu a potvrzení o souhlasu otce jsem konečně odevzdala příslušným pracovnícům.

Luke si za tu dobu oblíbil prostornou čekárnu Úřadu práce, veliké květináče před kanceláří Metodika sociálních dávek a pět mramorových schodů vedoucích ke koženým dveřím Matriky.

Dětskou doktorku jsme měsíc navštěvovali na dobré slovo, neboť vyřízení průkazu pojištěnce podmiňuje rodné číslo.

Přeplněná čekárna znuděných dětí a vrískajících kojenců mi pokaždé přišla jako nezvládnutelná překážka. Někdy jsme čekali tři hodiny na pětiminutovou injekci povinného očkování od lékařky. (V Anglii provádí vakcinace výhradně zdravotní sestra.)

Měla jsem nutkání nevytížené sestře a unavené doktorce navrhnout anglický způsob: brzy ráno se pacienti telefonicky objednají na přesnou hodinu.

Paulovy hysterické telefonáty, prosáklé výčitkami, přivolávaly odhozené bumerangy z letadla. Radost z úspěšného vyřizování na úřadech agresivně požíraly noční můry. Za celé tři měsíce jsme se v postoji k nastalé situaci neposunuli o píd'.

O dno hluboké studny břinkla motlitba, kterou mi doporučil léčitel, abych se očistila od negativní karmy: „Prosím o odpuštění všechny, kterým jsem v tomto a ve všech minulých životech, a to vědomě i nevědomě, ublížila, a i já odpouštím všem, kteří mi v tomto a ve všech minulých životech, a to vědomě i nevědomě, ublížili.“

Mantru jsem spouštěla hned, jakmile mi vědomí nabouraly strachy nebo vztek. Takže pořád. Po týdnu vymývání mozkové černoty se začaly dít věci.

Paulovy rozhovory nabily smířlivějšího tónu a tchýně mě začala přemlouvat ke krátké návštěvě. Letenku by sama zaplatila a mohli bychom bydlet u ní. Návrh mě nadchnul, i když v pozadí čpěl obrovský strach.

Stýskalo se mi po cizokrajných obchůdcích, rozesmátých tvářích Angličanů, černochů, Indů, Pákistánců a Číňanů. Chyběla mi Masako i Viera. Zatoužila jsem po procházce u moře a po parcích, kam jsem s Lukem chodívala. Toužila jsem po svobodě a prostoru, které mi vzdálenost od kořenů umožňovala. Nejvíc mě ale táhl magnet Paulova těla.

Přes veškerý odpor rodiny a nesouhlas ze strany přátel jsem zarezervovala zpáteční letenky.

Paul se choval zdrženlivě a ohleduplně. K mému překvapení místo pravidelných pitek celou tu dobu cvičil a zdravě se stravoval. Vypadal přitažlivě.

V bytě opravil kliky, nalakoval dveře, vystěhoval starý nábytek, upravil zahradu a natřel okna.

Týden jsem žila s ideálním mužem. O tom, co se stalo, nepadlo slovo. Chodili jsme na procházky, večer jsme se milovali. (U tchýně jsme samozřejmě nespali.)

Masako byla mojí návštěvou nadšená. Na setkání si vymezila celé odpoledne. S sebou přinesla havajskou pizzu a mrkvový koláč. Nechtěla riskovat smrt hladem během dohánění čtvrtroční absence.

Ještě před čtyřmi měsíci jsme besedovaly v dětském pokojíčku a Luke s Dolly lezli po koberci s úpornou snahou vyšplhat po všem, co bylo v dosahu. Teď jsme se přemístily do kuchyně, aby mohla batolata pohodlně obíhat kolem velkého dřevěného stolu.

„Nemůžeš mu to dát přece tak zadarmo! Nech ho víc bojovat! Co vůbec udělal, aby ses vrátila?“ reagovala Masako na moje hlasité úvahy. Přísně přitom pozorovala zmítajícího se Luka na podlaze. Zatímco si Dolly spokojeně hrála s dřevěnými obrázkovými knihami, Luke mě střídavě tahal za ruku a skákal po klíce od vchodových dveří.

„Nepůjdeme raději ven?“ navrhla jsem, abych se vyhnula podrážděné otázce a setřásla vřískání.

Zklamání nad nevydařeným *rendez-vous* Masako dobře zamaskovala. Na moje důrazné přání si vzala nenačatou pizzu. Dárky z České republiky, mléčnou oříškovou bonboniéru Orion a růžový svetřík pro roční Dolly, si málem zapoměla na přeplněném jídelním stole.

Viera se nevěřicně usmívala. V řeči o jejím příkladném partnerském vztahu byla cítit pýcha. Síla její pomoci byla v informacích, nikoli ve sdílení.

Protože už pár týdnů pracovala, sešly jsme se v sobotu dopoledne v centru města. Nathan dělal týdenní nákup v *Sainsbury's* a každou chvíli jí volal, jaký druh rajčat nebo sýru má vybrat.

Vzpomněla jsem si, jak jí ještě před tři čtvrtě rokem posílal zamilované SMS z práce, zatímco jsme se procházely se spícími kočárky. Přemýšlela jsem, zda v tom pokračuje, ale nezeptala jsem se.

Tenkrát mě fascinovala její statná postava s ukázkově rovnými zády a pomalá chůze. Přibližovala se mému archetypu vyrovnané matky. Od té doby ztloustla o deset kilo.

Během našeho hovoru se co chvíli nasupená vrhala do každého otevřeného obchodu, aby odchytila rozjíveného syna. Bylo zřejmé, že únava v jejích pohybech není zapříčiněna pouze nadbytkem tukových zásob.

Ročního Rhetta mi bylo nesmírně líto. Viera popisovala každodenní dramatická loučení v jeslích. Výjev pevného sevření malých paží kolem jejího krku a horoucí pláč mi svíral žaludek a rosil oči.

Každý den se Paul ptal, kdy se vrátíme. Dohodli jsme se na další návštěvě v konci léta. Tentokrát na celý měsíc.

Po čtyřech měsících jsem obdržela Lukův český rodný list a zpětnou finanční podporu od státu. Jezdili jsme vlakem na výlety, chodili na koupaliště a stýkali se s jinými maminkami na panelákovém hřišti. Život v ČR jsem si najednou užívala plnými doušky. Byla to ale vidina srpna, která mě konstantně dobíjela.

„Půjdeme Dumovi na svatbu!“ oznámil mi Paul už v letištní hale, „jdu mu za svědka.“

„A koho si bude brát? Tu Polku, co ji furt podvádí?“

„Jo. Přijede její rodina. Slavit se bude u Dumovi tety v domě, hned kousek od úřadu,“ odmlčel se a nejistě dodal: “A budu trochu pít, jestli ti to teda nebude vadit.“

Obřad se odehrál během dvaceti minut v oddávací síni Městského úřadu. Jednorozční Luke přirozeně vyrušoval při úvodním proslovu, tak jsem celý ceremoniál sledovala přes prosklenou zeď z vedlejší chodby.

Jednopatrový domek neskýtal o mnoho víc čtverečných metrů než náš přízemní byt. Dvě černošské korpulentní ženy připravovaly africké pokrmy v úzké kuchyňce. V malém obýváku se na pohovce těsnali polští rodiče, bratr nevěsty se snoubenkou a svědkyně, filipínská spolupracovnice. Ve zbylém prostoru se proháněli dva černošští chlapi, čtyřletá dvojčata. Na neudržované zahradě se bavilo výhradně mužské osazenstvo. Popíjeli pivo a bděli nad grilováním hovězího masa.

Moji konverzaci s hosty trhalo běhání za rozjařeným Lukem. I tak jsem nezabránila skvrnám od červeného vína na šatech Filipínky, natržení plakátu s přírodním motivem v obývacíku a rozpatlání kečupu po látkovém přehození na sedačce.

Dumo se mě v letu zeptal na Jiřinu. Stále ho držela představa ji v Praze navštívit. (Jiřina by dostala infarkt, kdyby se objevil u jejích dveří!)

V černém obleku s bílou košilí to Paulovi nesmírně slušelo. Pár piv mu rozvázalo jazyk a dalo průchod vtipným poznámkám. Nepatrná gesta rozzážené nevěsty prozrazovala hlubší sympatie.

S Lukem jsem odcházela ještě za světla bez Paula. Ten už bavil celou společnost. I Poláci, kteří nerozuměli ani slovo, se popadali za břicho. Někdo pustil černošskou hudbu. Malý *lounge* poskytnul parket pro pět párů.

Paul se vzbudil už v 8:30 a po krátké sprše bylo jen ze zarudlých očí poznat probdělou noc. Aby se ještě víc vzpamatoval, šli jsme do parku. Jeho povídavou náladu jsem využila pro bližší informace o noční zábavě.

Zatímco se Dumo na zahradě věnoval popíjejícím bratrancům, nevěsta využila Paulovy osamělosti a vyzvala ho k tanci. Ve flitru se mu zpovídala.

„Víš, že jsem byla do tebe zamilovaná?“

„Tak proč jsi s Dumem?“

„Byl jsi takový nepřístupný.“

„Já a nepřístupný? Ha ha ha!“

„Cože jste se najednou rozhodli, že se po tolika letech vezmete? Sedm, že?“

„Přesně sedm let a tři měsíce.“ Na chvíli se odmlčela a pak pošeptala: „Slib mi, že to nikomu neřekneš.“

„Já? Ha ha ha! U mě je to jako v hrobě.“

„Jsem těhotná. Teprve začátek, sedm týdnů.“

„Óóóó! Gratuluji!“

„Hele, vrať mi manželku!“ vměstnal se mezi tanečnický Dumo a usekl zpověď.

Srpen se rozpustil v parném slunci. Paul sice celý měsíc chodil do práce, ale ve svém volnu se nám plně věnoval.

Často jsme navštěvovali pláž, kde Lukovo nadšení jemným pískem a bílými oblázky nebralo konce. Velká a maličká mužská postava házely kamínky do přílivových vln.

Nenápadně jsem si otírala vlhké oči pod slunečními brýlemi. Pokrevní otcovské pouto má ohromnou sílu i pro matku. V té chvíli jsem věděla, že se dřív nebo později vrátíme.

„Přijeli bychom začátkem listopadu a zase na měsíc.“

„Proč tak pozdě? A proč jen na měsíc?“

„Potřebuju zařídit spoustu věcí. Nahlásit úřadům ukončení pobytu, ale hlavně Luke musí završit české očkování, které pro nás tak pracně doktorka zkombinovala s anglickým.“

„Ale pak už zůstanete!“

Nátlak mi nebyl příjemný. Věděla jsem, že jen tak se sbalit a vrátit se prostě nepůjde. A taky jsem se nemínila ochudit o předvánoční čas a Štědrý večer, které se překročením hranic vždycky nadobro utopily v Atlantiku.

Česká zima toho roku byla ukrutná. Napadlo mnoho sněhu a rtuť na venkovním teploměru sjela hluboko pod nulu. Nepříjemným mrazům přičítám časté Lukovy záchvaty vzteku. Musela jsem omezit procházky a ponorková nemoc v malém panelákovém pokoji ještě víc umocnila touhu po návratu.

Na olomoucké vánoční trhy jsme zavítali pouze jednou. Sešla jsem se se dvěma přítelkyněmi. Za deset minut jsme proběhly stánky s vánočními komoditami a pak jsme rychle zapadly do kavárny s dětským koutkem.

Z povídání nebylo nic. Honička za hyperaktivním batoletem mezi stoly vzbuzovala veřejné pohoršení. Nakonec nás vyštípaly tři nejspíše poznámky o výchově a promrzlé prsty jsme si s Lukem zahřáli až v přetopeném kupé.

Když jsme se dokodrcali do šedé prázdnoty malého města, udělala jsem definitivní škrt za předvánoční idylkou.

Českým vánočním cukrovím jsem nakonec zajídala samotu. Lukovo nadšení nad velkým červeným nákladním autem nesdílely ty nejdůležitější oči. Mužskou část rodiny babička s dědou nikdy nenahradí.

Zastavení vlaku s českým životem se protáhlo do jara. Mezitím jsme s Lukem obohatili společnost EasyJet o pět zpátečních letenek.

Do žádosti o přídavky na dítě jsem anglickým úřadům uvedla datum návratu 11. dubna. V té době jsem byla zase těhotná.

„Dumo už musí být tatínkem.“ V duchu jsem si spočítala měsíce od svatby.

„Jo, to jsem ti neřekl, Johana potratila ve třetím měsíci, asi tři týdny po svatbě.“

Dva měsíce po nešťastné události Dumo zavolal Paulovi, aby se sešli jako za starých časů. V novém pronájmu popíjeli pivo. Když přišla Johana, odstartovala se jedna hádka za druhou: neumyté nádoby, nepořádek v ložnici, společný večer a on jde do hospody a navíc jí to ani neřekl. Deset minut štekání urychlilo jejich odchod.

Dumo byl sám překvapen, jak moc se těšil na potomka. Přestal s avantýrami a zaměřil se na zlepšení finanční situace.

Když Johana potratila, všechno ztratilo smysl. Její deprese a záchvaty vzteku zhušťovaly pohřební atmosféru. Dumo si našel přítelkyni v Londýně a Johanu přesvědčil, že bude pro oba nejlepší dát si vzájemnou pauzu.

Rok od svatby jsme potkali Johanu. Zatímco já jsem procházela růžovou zahradou třetího trimestru, ona stále nosila upnuté sexy džíny a tričko. S Paulem prohodili jen tři konverzační fráze, z nichž bylo jasné, že s Dumem žijí stále odděleně.

„Maminko, kdepak má váš chlapeček čepičku?“ zastavila mě dotěrná česká babka, když jsme se procházeli po náměstí. Beaufortova stupnice síly větru mohla stěží naměřit dvojku, ale české děti byly nabaleny do beranic a zimních bund.

Luke čepici odmítal i při velmi silném větru a já to přičítala anglickým genům. Přímořské klima donutilo Angličany přivyknout nestabilní venkovní teplotě, srážkovým změnám a silným povětrnostním podmínkám téměř denně po celý rok.

Na druhou stranu mi anglická zásada „Lépe dítě obléct méně než více“ přišla občas aplikovaná do extrému. V listopadu jsem potkala tatínka s kočárkem, ve kterém byl asi roční chlapec oblečený do šortek a trička s krátkým rukávem. Sama v zimní bundě jsem si mohla ukrotit krk, zda není pod kočárkem alespoň teplá deka. Malý Angličan se ale smál a evidentně mu nic nechybělo.

Další očividný rozdíl v oblékání, zejména holčiček, je ve stylu.

České maminky, zřejmě stále pod silným vlivem socialistické morálky, oblékají své nástupkyně jako šedé myšky; Angličanky naopak ve svých dcerách pěstují smyslnou ženskost

od nejtělejšího věku. Už jako miminka je navlékají do růžových šateček a na dětských hřištích je pak nechají prohánět v kostýmech pro princezny.

Rozdíl v dětské stravě je neméně zarážející.

Zatímco Angličanky podávají dospělé jídlo, včetně koblih, čokolády a smažených hranolků, už půlročním miminům, Češky upjatě zkoumají, čeho se vyvarovat do jejich tří let.

V Anglii platí trend „žádné mixování, vymačkávání nebo strouhání“. V šesti měsících je dítě schopné ukusovat z měsíčku nakrájeného jablíčka, pinzetovým úchopem vzít oválek sladké kukuřice, vařenou kapustičku i kostičku kuřecího masa. Svým způsobem potravinu nejenom prozkoumá po stránce tvarové, konzistence a chuťové, ale částečně využije i její nutriční hodnotu. Olizování, žužlání, cucání a kousání je zábavné a učí děti mnohem rychleji normálně jíst. Rovněž je zde významný vliv na řečová centra v mozku a tím i obecně na psychický vývoj.

Sama jsem tento přístup aplikovala a neměla jsem jedinou zkušenost se zaskočením sousta nebo dokonce s dávením. Navíc to ušetří spoustu práce s přípravou jídla a umýváním kuchyňských elektrospotřebičů.

Nepřirozeně velké hlavy anglických nemluvňat jsou prý důsledek sunarové stravy. Když jsem se dotazovala Angličanek, proč nekojí, odpověděly:

1. protože jim to nešlo
2. protože se stydí
3. protože je to náročné
4. protože chtějí, aby mohl s krmením pomáhat partner/ manžel
5. aby byly na dítěti nezávislé (mohly dále chodit na diskotéky a pít alkohol)

Nutno podotknout, že průměrný věk anglických prvorodiček je o dobrých deset let nižší než v ČR. Náctileté dívky neřeší budoucnost výběrem dalšího vzdělávání, ale otěhotněním. Svobodná matka pak automaticky získá od státu byt a tučnou finanční podporu na pokrytí nájmu, inkasa a výdajů pro sebe a pro dítě.

Když jsme s Masako diskutovaly ontogenetický vývoj našich dětí, ujelo mi: „Nám už rostou dva zuby,“ a ona se popadala za břicho, jak směšnou angličtinou mluvím.

Český mateřský plurál má samozřejmě hlubší význam. Anglické děti jsou vychovávány k samostatnosti mnohem dřív než malí Češi. Jako jeden příklad za všechny je povinná školní docházka, která v Anglii začíná už ve čtyřech letech.

Paul si našel lépe placenou práci. Jako řidič cisterny s benzínem teď nesl velkou zodpovědnost. Nemohl si dovolit bolest hlavy a nevolnost po alkoholových dýcháncích. Poloviční množství piv si užíval jen v měsíčních intervalech. Nejenom aby obohatil rodinný rozpočet, ale aby si také udržel abstinenční disciplínu, zapisoval se na přesčasy.

První tři měsíce „nového“ života jsem bedlivě pozorovala Paulovy změny nálad. Ani po mých psychoterapeutických výbuších nakumulovaných křivd nereagoval agresivně. Začala jsem budovat receptory na hřejivý domov.

„Udělal jsi to nejhorší ale zároveň to nejlepší, co jsi mohla udělat,“ řekl mi párkrát se slzami v očích. „Já nevím, proč jsem byl na tebe tak zlý. Předtím jsem byl furt naštvaný, ale teď nejsem. Já nevím proč, ale nejsem. Něco se zlomilo, sám to nechápu.“

Tchýnino chování nasálo laskavost a ohledy. Jakoby mě útěk vynořil z šedého zátiší. Pokaždé se zajímala, jak se mi daří a zda něco nepotřebuji. Pravidelně přinesla dárek: moje zamilované mandle v hořké čokoládě, mango, zákusky, oblečení pro Luka.

„Ty musíš mluvit na Luka česky,“ ujišťoval mě Paul a tchýně přitakávala.

Vnitřní nepohodlí při komunikaci s Lukem rodnou řečí před Paulem jsem pracně rozpouštěla dva roky. Byla to výzva, která přinesla plody. Od tří let Luke bez problému přepínal z češtiny (se mnou) na angličtinu (s Paulem, s tchýní a ve školce).

Masako sice jákala nad mým návratem, ale při každém setkání si dlouho neodpustila poznámku, jak snadno jsem nechala Paula zvítězit. Tolik si přála získat podobnou šanci, aby mohla pošlapat, podupat a odkopnout svého bývalého přítele. Když odhalila jeho nevěru a spustila patřičný vyrval, flegmatický Japonec smetl jejich pětiletý vztah slovy: „Když se ti to nelíbí, tak můžeš jít.“

Ani deset let, z toho devět let v daleké Anglii, nezhojily zhrzenou ženskou ješitnost. (Luna v hrdém znamení Lva.)

Oznámení, že jsem podruhé těhotná, přijala s rozpaky. Až mnohem později přiznala, že jí slzy promáčely polštář po každém chráněném pohlavním styku. Její přítel už žádné další dítě nechtěl.

Viera přijala moji volbu zachovat rodinu s rezervou. Ujišťovala mě, že se na ní můžu v případné krizi kdykoli obrátit. Dokonce mi k narozeninám darovala knihu o vztazích a sebelásce.

„Ta kniha byla super. Na, tady jsem ti ji přinesla, ať si ji taky přečteš.“ Učebnici lásky jsem vytáhla z podkočáru hned, když jsem vstoupila do zastavěné předsínky malého jednopatrového domku. Návštěva Viery teď pravidelně vyplňovala moje a Lukovo sobotní dopoledne.

„No, ale my jsme s Nathanem v pohodě,“ zrozpačitěla. „Nejsem si jistá, zda ji zrovna já potřebuji.“

Knihu jsem jí nakonec vnutila, i když jsem tušila, že skončí někde zastrčená v přeplněné knihovně.

Po měsíci, jako by potvrdila svá slova, mi oznámila, že se budou s Nathanem brát.

„Už jsem si koupila šaty,“ honosila se budoucí nevěsta, “ jsou o dvě čísla menší, abych měla motivaci zhubnout. A Nathan už koupil prstýnky.“

Viere jsem štěstí přála, ale nebyla jsem si jistá, zda ho získá křečovitým manželstvím. Do našich pravidelných sobotních dýchánek totiž začala upouštět vnitřní tlak.

Oba chodili do práce, ale jedinou povinností Nathana bylo vyzvednout Rhetta z jeslí a posadit ho před televizi. Viera se přirýtila o dvě hodiny později. Během vaření večere nakrmila syna, vykoupala ho a přečetla mu pohádku. Když umývala horu nádobí, Nathan ji z pohovky upozorňoval na špinavý koberec, hračky na sedačce a neumytá okna.

Víkendy trávil ve svém kutlochu se třemi počítači. Viera luxovala, otírala prach, vařila, plela záhonky, sekala trávu a věšela prádlo.

Nervové vypětí občas explodovalo. Viera po svém budoucím manželovi hodila pytlík rýže, krabici s těstovinami nebo rybí konzervu. Italská dynamika, jak Viera svůj vztah charakterizovala, postrádala postelová usmírování. Na to si stěžovala nejvíc.

S Mirou jsme se pravidelně scházeli v parcích, u moře nebo v obchodních centrech. Luke se svým starším kamarádem běhal po pláži, sbíral kamínky, sjížděl velikou skluzavku,

prolézal železnou konstrukci vrtulníku, honil se kolem ohrazeného rybníku. Bylo těžké odhadnout, který z nich je víc nadšený. Třikrát jsem musela opakovat otázku, než mi zaneprázdněný Miro odpověděl. Luke pak vždycky usnul ještě dřív, než jsem mu zapnula bezpečností kšíry v kočárku.

„Dnes se uvidím s tím Slovákem, jestli si ho ještě pamatuješ. Pracovali jsme spolu,“ řekla jsem Paulovi, když se ptal na moje ranní plány. Stále se ve mně krčil strach z žárliveckých explozí. Nechtěla jsem riskovat i tu minimální pravděpodobnost, že nás někde zahlédne.

„S tím teploušem? On je ještě tady?“ utrousil Paul a napil se ledové vody z půllitrové sklenice.

Miru jsem pozvala do dětského klubu.

Na rozdíl od většiny rodičů jsme neseseděli u velkého stolu v rohu poloprázdné místnosti a nezapíjeli párkové tousty černým anglickým čajem s mlékem. Na modré kobercové autodráze jsme jezdili s plastickými autíčky, stavěli domečky z dřevěných kostek a budovali komíny z molitanových kvádrů. Osamělé děti se přidávali k naší trojce a nevinně nabourávaly Lukova privilegia.

Radost z příjemně prožitého dopoledne ruinovaly Mirovy komentáře:

„Podívej se na tohle děcko,“ hodil hlavou k dvouletému chlapci, „už teď má ksicht jak do hospody. Typický Angličan.“

„Hele, ta má prsiska! Na to loví ty ožralé Angličany,“ civěl do hlubokého výstrihu maminky, která svému synovi přinesla pomerančový džus.

„Tahle má úplně vychlastanej hlas. Slyšíš to? Typická Angličanka!“

„Tady je to jak v hospodě a ne v dětské herně,“ otočil se k plně obsazenému stolu.

Rozpačité výrazy Miro neregistroval. Přestože jsem ho taktně zarazila, do klubu jsem ho vícekrát nepozvala.

Z pracně vykřesaného času jednou za týden, byl Miro najednou k dispozici denně. Po půl roce vykonávání staronové profese odešel na nemocenskou.

„Všichni rezidenti, co byli ještě před dvěma lety samostatní, jsou teď na vozíku nebo úplní ležáci. Nejenže je teď práce mnohem těžší, ale manažer šetří i na pečovateli. Tohle já nemám zapotřebí!“

Po třech týdnech marodění dostal spásnou myšlenku. Dlouhé hodiny trávil před počítačem a hledal informace o získání invalidního důchodu. Vážné problémy s bederní páteří už měl potvrzené od anglického specialisty. Jeho naději nakonec zhatil jediný měsíc, který mu chyběl k potřebnému odpracovanému období. Po úporném hledání nějaké kličky, aby se mohl vyzout z práce a získat poměrně pohodlný život ze státních příspěvků, se vzdal. Jeho úspory se radikálně ztenčovaly. Tentokrát to nebyla svobodná volba, ale jediná možnost se sbalit a vrátit se zpátky na východ.

„Nejvíce se mi bude stýskat po Lukovi,“ loučil se. „A taky bych rád viděl to maličké, až se narodí,“ přidal, když se přiřítíl poschodový autobus. Pak ho průhledná tlama dveří hbitě schlamstla, rychlé zamávání z okénka a od té doby jsem ho neviděla.

„Mě nebaví si s Lukem hrát tady doma,“ přiznal se Paul. Jeho neohrabané snahy zabavit vznětlivé batole byly i mě k smíchu. Nakonec promyslel schůdnější řešení. Každý pátek chodil se synem na plavecký bazén, v sobotu jezdili nakupovat do obchodního centra s autíčkovým koutkem a na neděli vymyslel záživný program: hřiště, výlet vlakem, dětské centrum.

Postupně se přidala tchyně. V jarních a letních měsících jezdili venčit zpohodlnělé pesany. Sobotní procházku rozlehlým lesoparkem zpestřila zastávka na houpačkách vedle zmrzlinového kiosku. V chladných měsících zaplatila Lukovi kurzy plavání.

Porod

Tchyně se k nám ochotně dostavila o půlnoci. Paul ji vystřídal ve tři hodiny ráno, kdy sice unavený ale omámený šťastným překvapením, dorazil z nedaleké porodnice. Rychle zapadnul do postele, aby mohl ještě celé tři hodiny regenerovat před další výzvou. Musel se poprvé sám postarat o Luka.

Ustavičný Lukův pláč u okna uplatil čokoládovými sušenkami. Po rychlé ranní hygieně odjeli na plovárnu. Poté následoval velký nákup v Tesco, oběd doma (smažené párky s kečupem) a velká dětská herna na okraji města. V pět hodin večer pro nás přijeli.

Luke chvíli zaraženě sledoval nemocniční vybavení, ale když začal běhat v chodbičkách mezi postelemi, bylo jasné, že už je zase „u sebe“.

Tchýně u nás zaklepala v sedm hodin večer. Grace spala zachumlaná v autosedačce. (V Anglii, pokud nejsou žádné komplikace, se prvorodičky propouští hned následující den po porodu a vícerodičky ještě v ten samý den.)

Grace byla spokojené miminko. Po pravidelných třech hodinách spánku ohlašovalo prázdný žaludek jen hlasité mlaskání. Novorozenecký pláč téměř neexistoval.

Za to Lukova žárlivost byla bezedná. Každé její krmení a přebalování doprovázely hysterické záchvaty. Protože se po mě sápal a rval mi Grace z náruče, musela jsem kojit ve stoje nebo za pochodu. Paulovy pokusy odvést jeho pozornost byly bezvysledné.

Ani tři hodiny stavění komínů, běhání po pokoji, vytváření barikád a bunkrů z dek a polštářů a společné poslušání českých zpívanek neukojilo jeho potřebu být středem vesmíru.

Dvouhodinová úleva, která přicházela s jeho a Paulovým odchodem ven, si posléze vybrala daň v ještě silnějších srdceryvných představeních.

Týden po porodu jsem si nahmatala překážku v poševním vchodě. Paniku, že mám prolaps pánevních orgánů, jsem hodila na Paula. Ten okamžitě složil posilovací zařízení a zavolal tchýni.

„Mami, potřebujeme, abys pohlídala Luka. Janě vyhřezla děloha.“

Zatímco jsme dvě hodiny seděli v přeplněné čekárně na *Pohotovosti*, usilovně jsem prováděla Kegelovy cviky a odbíhala na toaletu kontrolovat aktuální stav mezi nohama. Grace spokojeně spala zabalená v kočárku. Do nemocnice jsme museli jít pěšky. Den po jejím narození napadla bílá pokrývka a silnice byly neprůjezdné. (Angličani se zimní nadílkou nepočítají. Speciální pneumatiky a základní údržba silnic a chodníků v případě sněhu a náledí neexistují. Už půlcentimetrová vrstva vloček zapříčiní dopravní kolaps.)

„Tohle je ale záležitost *Poporodního oddělení*. Vždyť jste teprve šest dní po porodu. Počkejte chvíli,“ řekl sloužící doktor.

Než jsme si stačili s Paulem vyměnit oční kontakt, přiběhl zpátky s uspokojující zprávou: „Tak jsem tam volal. Už na vás čekají. Půjdete na řadu okamžitě.“

Jestli má slovo „okamžitě“ rozmezí čtyř hodin, tak jsme přistáli v nejbližším bodu. Když nás zavedli do jednoho z těch nadstandardních pokojů, přemýšlela jsem, zda mám na tu chvíli Grace přemístit do novorozenecké postýlky. Po dvaceti minutách dalšího čekání jsem ji tam nakonec uložila.

Nejprve přišla sanitářka, aby mi změřila krevní tlak a tepovou frekvenci. Gesto, které mělo vytvořit iluzi, že se věci konečně hýbají. Po dvou hodinách jsem se šla zeptat na recepci.

„Hned to bude. Pan doktor bude za chvíli volný,“ ujišťovala mě zdravotní sestra a položila sluchátko.

Paul celou dobu seděl v křesle pro návštěvy a v půlhodinových intervalech telefonicky informoval tchýni o běhu událostí.

„Máma je nervózní. Prý nemůže nechat psy dlouho samotné doma.“

„Co je to za blbost?“

„No, mně je to taky divný, vždyť může vzít Luka k sobě.“

Hafani byli průhlednou zástěrkou. Hlídkání energického dva a půlletého klučiny bylo vyčerpávající i pro trénované rodiče. Tchýně se nemohla dočkat na svou pravidelnou vodní lázeň a televizní seriál.

„Nezlobte se, ale my už budeme muset jít.“ Opět jsem navštívila centrální stolek. V souhrnu s *Pohotovostí* to dělalo pět hodin čekání.

„Pan doktor vám vzkazuje, že už jde,“ položila sluchátko sestra: „Vydržte ještě chvíličku.“

Grace neregistrovala žádné změny. Po třech hodinách se probudila na kojení a pak zase usnula. Ani Paul se nezdál nijak nervózní. Nad mou omluvou, že jsem mu přerušila cvičení, se usmál. Vysvobodila jsem ho z hodinového mučení, posilovat se mu stejně nechtělo. Já jsem si zase lebedila daleko z dosahu stresujícího kolotoče, poháněném intenzivní energií Lukova žárlení.

„Tak my už odcházíme,“ řekla jsem konečný ortel recepční sestře. Šest hodin by mohlo nominovat v knize rekordů.

„Počkejte! Tady jde právě pan doktor.“

Mohutný černoch žertoval celou dobu vyšetřování.

„Ale vždyť vy tady nic nemáte. Jste úplně v pořádku,“ zakončil minutové šťourání v intimních partiích.

Když jsme dorazili domů, Luke už spal, což byla ta dobrá zpráva. Zaneřádná kuchyň od zbytků jídel a neumytého nádobí mi vadila mnohem více než můj scvrknutý luxusní svetřík.

Tchyně nám údajně chtěla pomoci. Z koše na špinavé prádlo vyndala dva liverpolské fotbalové dresy, jedny Lukovy kalhoty, tričko, nátělník a můj vlněný růžový svetr. Pračku zapnula na 50 stupňů, aniž by si ověřila doporučené ošetření. Všichni jsme se zasmáli nad velikostí svetrů, který by mohl za deset let posloužit Grace.

Zatímco si Paul spokojeně pochutnával na čínském *take away*, já jsem vkládala do plastických krabiček opečené párky, volské oko, otevřenou konzervu červených fazolí. Vylila jsem přepálený olej z pánve, otřela zastříkaný vaříč a kachličky, vyčistila dětskou jídelní sedačku, vyměnila kečupem zabarvené prostírání, sesbírala kousky chleba ze země a umyla horu nádobí. Nechápala jsem, jak se tchýni podařil takový nepořádek. A prý bezvýsledně. Luke stejně nic nesnědl.

Oznámení o narození Grace se stalo záminkou obnovit staré kontakty.

Tonda se ozval okamžitě. Ke gratulaci připojil fotku svých synů, tenkrát už dvouletých batolat. Stále pracoval v *Golden Home* a žil střídavě u Kii a v *Share House*, aby se občas vyspal. Dvojčata, stejně jako její prvorozenou dceru, zbožňoval.

Také mi řekl, že je v kontaktu s Peterem. Ten si za našetřené peníze koupil dvoupokojový byt na Slovensku a s kamarádem rozjížděl realitní kancelář. Fotografie ženy v jeho objetí se zatím na Facebooku neobjevila.

Manish odešel pracovat do velkého pečovatelského domu hned naproti jeho pronajatému přízemnímu bytu v Southendu. Aby se mohl pohodlně střídat v péči o své dva malé syny se svojí pracující manželkou a jejími rodiči, domluvil si výhradně ranní služby.

S Martou jsme se sešly u ní doma v centru města. Po dvou potratech a hormonální léčbě nakonec donosila zdravou holčičku. Jednoroční míšenka mě doslova šokovala svojí krásou.

Na Martě byla znát únava. Párkrát si povzdechla, že by hyperaktivní dítě nejraději dala do jeslí a šla pracovat do nemocnice. George o tom nechtěl ani slyšet. Vedle společné dcery se Marta starala o svoji 11-letou dceru, která za ní z Polska konečně přijela, a o jeho dva syny, 3 roky a 6 let.

Neprakticky řešený třípokojový byt s nimi navíc obývala Georgova matka, se kterou se Marta nesnášela.

Maisy mi na SMS neodpověděla, ale potkala jsem ji náhodou na hlavní nákupní třídě. Z *Golden Home* odešla, aby se naplno věnovala studiu psychoterapie. Na moji netaktní otázku: „Co chlapi?“ Odpověděla: „Teď na to stejně nemám čas.“ Mezi řečí se zeptala na Miru. Zklamání, když jsem vysvětlovala důvod jeho definitivního odjezdu, buď už vůbec nepocíťovala, anebo jej dobře zamaskovala.

Mnoho sester z *Golden Home* odjelo na pracovní vízum do Austrálie. Ty, které měly koupené domy v Anglii a děti v místních školách, přestoupily do southendské nemocnice.

Masako jsem potkávala jednou, maximálně dvakrát týdně v dětské herně. Zatímco si ona hrála se svou pečlivě vychovanou dcerou a přitom komunikovala s jinými maminkami, já jsem se honila za neposedným Lukem s Grace uvázanou v šátku.

Skoro tříletý klučina se nudil mezi plastickými miniklouzačkami, tříkolkami, odrážedly a dřevěnými houpacími koňmi. V malé kuchyňce vydržel tři minuty než strhnul bitku s dalšími dětmi o nádobí a imitace potravin. Pokud se objevil stejný uličník, běhali napříč místností a zakopávali o spokojená batolata.

Nejprve mě ze stresujících dopolední vysvobodilo pěkné počasí a pak Lukův nástup do školky. (Často jsem v těch krušných chvílkách myslela na Miru.)

S Masako jsme se v té době vzdálily. Mě pohltila péče o děti a ji zavalily společenské povinnosti. Za dobu mé nepřítomnosti získala mnoho přítelkyň z řad maminek stejně starých dětí. S Dolly byla zvaná na návštěvy, narozeninové oslavy a na svatby. V klubech šla od jednoho hovoru k druhému a já ji stěží ukořistila na dvě minuty.

„Jani, mohla bys mi vyložit karty?“ přinesla Viera balíček tarotových karet, které sama nepoužívala.

„No, je to zvláštní. Tady to vypadá, že tě Nathan podvádí.“

„Cha cha cha! Jedině tak s počítačem. Vždyť je furt doma, jen občas vyleze s kamarády na pivo.“

„No, tak to asi bude ten počítač,“ zarovнала jsem karty do krabičky.

Grace se spokojeně válela po koberci a Luke s Rhettem bojovali o dřevěné kostky.

Pokojem prolétl Nathan. Nikdy jsem se neubráníla bedlivému rentgenu. Divný pavouk. Něco mi na něm nesesedlo. V duchu jsem se za břicho popadala, když jsem si vybavila italského svůdníka, jak mi ho Viera kdysi popsala.

Vysoká postava měla shrbená záda a narůstající břicho už nezamaskovala ani vytahaná trika. Černé vlasy v centru hlavy dávno začaly opouštět své stanoviště a dvojitá brada umocňovala výraz zvadlého trouby.

Neměla jsem ho ráda už od první chvíle, když jsme ho s Paulem jeli požádat, aby nám podepsal formulář na Lukův pas. Viera se tenkrát snažila odlehčit *vážnou* situaci. Bankovní úředník na nás hleděl z polorozpadlé sedačky jako přežraná ropucha. Jeho neochota byla tak zjevná, že jsem do sebe musela hodit dva Vierou nabídnuté panáky, abych vůbec uvedla důvod naší návštěvy. Jeho trapné vyptávání nepřerušila ani nahozená udice s úspěšným fotbalovým zápasem. I Nathan totiž nosil liverpoolské dresy.

Návštěvy u Viery byly příjemné jen od okamžiku, kdy za Nathanem bouchly dveře. Do té doby jsme se museli bavit výhradně jeho rodným jazykem. Přestože se do našeho hovoru nikdy nezapojoval a svůj konstantně důležitý výraz vpíjel do sobotních novin, cizí řeč ve vlastním domě považoval za vrchol drzosti. Jejich syn sice pár slovenským výrazům rozuměl, ale mluvil pouze anglicky.

K Viere jsem si chodila nafouknout mateřské sebevědomí. Zatímco disciplinovaná a poslušná Dolly výrazně kontrastovala s výsledkem mé příliš liberální výchovy, Rhett vykazoval klasické známky odkládaného dítěte.

Organizovaný pobyt v celodenních jeslích (a zřejmě i jazykové nadání po Viere) zajistilo, že už ve dvou letech mluvil plynně anglicky, vyjmenoval planety sluneční soustavy a počítal do dvaceti. Viera byla hrdá na geniální dítě, ale mně bylo jasné, že čas mezi příchodem z miniškoly a ulehnutím do postele prozařuje televizní obrazovka. Čerstvý vzduch dýchal z kočárku během nákupů nebo v otevřeném okénku z autosedačky.

Viera byla vřelá a milující matka, ale na můj vkus se příliš vyčerpávala získáváním Nathanovy přízně. Už to málo času, které se snažila vecpat mezi zaměstnání a domácnost, mu servírovala v cizokrajných specialitách, v návrzích na společnou dovolenou a v pokusech o zažehnutí vášně.

Rhett se nechtěl dělit o svoje hračky. Na cokoliv Luke sáhnul, začal vřestět a přidal úder rukou nebo dřevěnou hračkou. Viera reagovala rozpačitě. Návrh, že bychom mohli zajít na dětské hřiště a dopřát chlapcům víc pohybu, zamítla. Na nějakou dobu jsme se odmlčely.

Roztomilé miminko v Paulovi probudilo další zamknuté city. Nad maličkatou holčičkou odkrýval reakce, které překvapovaly i jeho samotného. Bylo mi líto, o co všechno byl Luke ochuzen, přesto nemůže být řeči o tom, že by Grace před ním upřednostňoval. Lukovi se věnoval o to víc, neboť se sám jako prvorozený dokázal vcítit do jeho složité role.

Když mu k Vánocům koupil modelovou železnici, netušil, že nejenom objevil první společnou zálibu se synem v rámci bytu, ale že tím také v Lukovi zažehnul vášeň pro mašinky.

Během budování spletitých vlakových tratí pro elektrické vláčky s vagónky jsem sledovala, jak se můj věčně nespokojený a ubrečený chlapeček proměňuje ve stavitele, výpravčího a strojvedoucího a dospěle komunikuje se svým „podřízeným“.

V obchodním centru jsem se potkala s Barbarou a Kevinem. Sebevědomá mladá žena po ukončení studia na krakovské univerzitě získala práci v laboratoři pro životní prostředí. Stále štíhlá atraktivní postava mi odpověděla na otázku mateřství. Kevin se celou dobu jen usmíval. On byl jedním z mála, kdo zůstal *Golden Home* věrný.

„Přijdete v sobotu dopoledne do parku? Mám zajímavé zprávy,“ poslala mi SMS Viera.

Počasí se vydařilo. Brzy ráno sice mrholilo, ale v devět hodin začalo vylézat sluníčko a s pomocí mírného větru rychle vyfěnovalo mělké kalužiny.

Už čtvrt hodiny jsme se s Lukem proháněli po hřišti, když Viera vkráčela na posekaný trávník protilehlou brankou. Před sebou tlačila golfky. Tříletý Rhett v nich vypadal

nepřirozeně. Luke už dávno k přepravě používal kolo nebo koloběžku. Kočár výhradně obývala Grace, která v něm právě spokojeně spala.

„Karty měly pravdu,“ vybafla místo pozdravu.

„Cože?“

„Minulý týden mi jeho milenka napsala SMS,“ řekla a zářila přitom, jako by oznamovala zasnuby. Pokračovala: „Nathan se s ní rozešel, tak mu to chtěla překazit. Teď je to mnohem lepší než předtím. Pere, uklízí, dokonce spolu spíme.“

Během naší diskuse o nevěrách, zhrzených milenkách a krizi středního věku se Rhett pomalu seznamoval s rozmanitým dětským hřištěm.

Zatímco Luke sjížděl vysoký točitý tobogán, Rhett oťukával konstrukci pro nejmenší děti. Párkrát sjel z nízké skluzavky, která vytékala z dřevěného domečku s malou průlezkou. Asi po deseti minutách ho Viera začala povzbuzovat, aby se připojil k Lukovi.

Strach z výšek se potvrdil poté, co ho Viera pracně vysadila na nejnižší terásku třípatrového lešeníčka. Spustil křik a okamžitě zpátky dolů. Mezitím vedle něho Luke vyhopkal jako lasička a už po několikáté profrčel plechovým potrubím.

Ani šplhavá sestava Rhetta nezaujala. Mezi změtí provazů a železných šprušlů se motal jako Alenka v říši divů.

Po půl hodině vyčerpávajících pokusů si zalezl do kočárku a dožadoval se návratu domů. Při loučení mě mile překvapilo, že se Viera domluvila na další sobotu.

Od té doby jsme se začaly pravidelně setkávat. Rhett se pomalu odvážil na vyšší průlezkou a při pátém setkání dokonce opatrně sjel Lukův oblíbený tobogán.

„Nathan se zase odstěhoval k milence.“ Téma diskuse v sudém týdnu.

„Nathan se k nám zpátky přistěhoval. Šíleně se snaží. Je to úplně jiný člověk.“ Téma diskuse v lichém týdnu.

Upřímně jsem chápala, že i po roce jeho náhlých odchodů a stejně nečekaných návratů Viera stále věří ve šťastnou harmonickou rodinu.

Půlhodinový výlev buď o radikálním konci, anebo o nadějném začátku, pak odmlčela otázkou: „A jak se máte vy?“

„Dobry. Paul se snaží, žádné napětí, pohoda. Konečně si užívám rodinného štěstí.“ Až jsem se při těch slovech zastyděla.

Po roce a půl plavby rozbouřenou řekou se Viera zamilovala. Pomohla internetová seznamka. Uhrovitá pleť se vyčistila, v očích zažehla jiskra a obtloustlá postava se začala ztenčovat.

Viera s o rok mladším Angličanem objevila nejenom tajemství orgasmu, ale komunikace, která s Nathanem téměř neexistovala, s novým přítelem odpalovala jak novoroční ohňostroj. Poprvé jsem ji viděla šťastnou.

Energii nainvestovala do radikálního řešení. Od rodičů si půjčila peníze, vyplatila Nathana a dům přepsala na sebe.

Při jedné rodinné procházce centrem města jsme potkali Duma. Jeho úsměv prozářený zdravým bílým chrupem se ještě víc roztáhl nad kočárkem se spící Grace. Z protilehlého břehu bezdětných však zdaleka nebyla cítit touha po vlastním potomstvu. Jeho poznámka, že se s Johanou snaží zrestaurovat manželský svazek, nebyla moc přesvědčivá. Mladý černoš vyzařoval lásku ke svobodě.

Současnost

Miro mi pravidelně posílá emaily. Trvalo mu skoro půl roku než našel práci jako noční hlídač v bratislavské továrně. Výhodou nízko placeného zaměstnání byla levná ubytovna. Ve volných chvílích intenzivně pokračoval v hledání skromné a vděčné partnerky.

Teprve až po dalším roce se seznámil se stejně starou ženou, se kterou dodnes spokojeně žije v pronajatém dvoupokojovém bytě na sídlišti.

S Masako jsme se opět sblížily, když Luke a Dolly nastoupili povinnou školní docházku. Společná cesta domů po odvedení dětí do *primary school*, se stala každodenním ranním rituálem. Během třicetiminutové chůze máme šanci probrat nejenom problémy našich potomků, kteří se dostali do stejné třídy, ale i soukromé záležitosti. Vzájemné pochopení a inspirace je neocenitelnou podporou v nelehké roli matky - cizinky.

Viera s novým přítelem seškrábala deset let staré omítky, vymalovala celý dům, vyměnila podlahy, starý nábytek nahradila moderním a zazdila nefunkční krb, ze kterého během úklidu vypadla kostra čápa. (Není divu, že při takovém Feng Shui vztah s Nathanem odumřel.) Pomalu začínají otevírat téma společného potomka.

Nathan se definitivně rozešel s milenkou a navštěvuje psychologa. Pronajal si pokoj v *Share House*. S Rhettem tráví každé nedělní odpoledne.

Tchyně zhubla o dvacet kilo a omládlá o stejný počet let. Pejsci stárnou a tříhodinové běhačky se zredukovaly do krátkých procházek. Jejich štafetu teď převzali Luke s Grace, kteří své babičce zajišťují utužování získané kondice každý víkend.

Paul díky hojným přesčasům zrekonstruoval celý byt. Koupě většího domu bude v brzké době nevyhnutelná.

Do otcovské role se vpravil úspěšně. Vedle hraní se dětmi nechal vmanipulovat do mazlení, o kterém původně tvrdil, že toho není schopen.

Je hrdý na to, že Luke mluví dvěma jazyky. Nebude trvat dlouho, kdy Grace svého staršího bratra dožene.

Co se týče alkoholu, Paul si dopřává pivní dýchánky v průměru jednou za dva měsíce. Tiché popíjení u televize léčí tři dny. Dřívější agresivní výstupy v kocovině teď vystřídaly omluvy. Jednodenní vyřazení z rodinného provozu Paul následně kompenzuje zvýšeným úsilím v péči o děti a domácnost a já si týden vychutnávám realitu ideálního muže.

Náš vztah se prohlubuje i díky mému zdokonalování angličtiny. Jednou za čas (PMS) se sice napětí vyšponuje, ale problémy nejsou vykřičeny v hádkách, ale v klidném vyřkání, což považuji za největší pokrok.

Moje obávaná opozice mezi Lunami se v našem soužití projevuje výrazně. Paul jezdí pouze na noční služby a dlouho vyspává i ve volných dnech. Zatímco já a děti máme už v poledne aktivně využitých šest hodin, Paul si připravuje druhý šálek čaje, aby se vzkřísil po probuzení. Přesto, anebo právě proto, je energie mezi námi plynulá a stále jiskří.

Fyzický aspekt funguje spolehlivě a myslím, že hlavně díky němu jsme všechny ty útrapy překonali.

Jako žena v domácnosti pobírám od státu pouze minimální přídavky na děti. Přesto mě Paul do zaměstnání nenutí, ani až děti povyrostou. Pochopil, že láskyplný rodinný krb může vytvářet jen pohodová a nestresovaná žena.

Já osobně možnost polovičního úvazku do budoucna nevylučuji. Byla jsem pečovatelkou a možná si opět obléknu příslušnou uniformu. Tentokrát to však bude za jiných podmínek. Bude to už z pozice toho, kdo má svůj život v opratích a ne naopak. A za to děkuji Paulovi.

Epilog

Děkuji Bohu, že jsme přes vlastní slabosti a sobectví vydolovali schopnost vytvořit láskyplný a bezpečný domov pro naše děti a zároveň svobodný a inspirativní vztah mezi sebou.

Cesta však nekončí. Součástí plnohodnotného života jsou výzvy, krize a překážky. Ty naši osobnost, stejně jako partnerský vztah, buď utuží, anebo rozloží. Sílu na stále probíhající transformaci musíme čerpat z lásky a radostí, které si poskytujeme sami skrz naše nejbližší.

Láska plodí lásku a s láskou lze dosáhnout neuvěřitelných a zdánlivě nemožných věcí. Proto jediné opravdová láska, ať už v jakékoli podobě, je skutečným smyslem našeho života.